

Bestemmingsplan Rivierzone

Toelichting
bij het bestemmingsplan
"Rivierzone"
(plankaart 2006-RO-00069)

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het bestemmingsplan bestaat uit een plankaart en planvoorschriften en gaat vergezeld van een toelichting. Op de plankaart zijn de bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De voorschriften bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. Deze bestemmingsplanonderdelen vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

1.2 Plangebied

Het plangebied omvat de rivieren de Rijn en de IJssel met uiterwaarden in de gemeente Arnhem. Voor wat betreft de Rijn betreft het plangebied voornamelijk de zuidoever en uiterwaarden, de rivier zelf en de Rosandepolder. Vanwege toekomstige ontwikkelingen in de gebieden Stadsblokken en Meinerswijk is ervoor gekozen deze gebieden niet in dit bestemmingsplan op te nemen. Voor de ontwikkelingen zal een apart bestemmingsplan worden opgesteld.

Bij de IJssel betreft het de westelijke oever en de westelijke helft van de rivier. De exacte begrenzing is op de plankaart en het kaartje hiernaast weergegeven.

Het gebied wordt gekenmerkt door de functies landbouw, natuur en water.

1.3 Doel

De dreigende overstromingen van de grote rivieren in 1993 en 1995 hebben duidelijk gemaakt dat er anders met de ruimte voor de afvoer en berging van (rivier-)water moet worden omgegaan. Er is meer ruimte voor de rivier nodig. Naast rivierverruiming zal er tevens een afweging moeten zijn ten aanzien van ruimtelijke ingrepen in het rivierbed, zoals bouwen, wonen, werken en recreatie, wel toelaatbaar zijn. Er vindt een beoordeling plaats of deze activiteiten leiden tot een verhoging van de waterstanden. In 1996 is daarom de beleidslijn Ruimte voor de rivier tot stand gekomen. Doel van de beleidslijn was om door het treffen van maatregelen meer ruimte te creëren voor de rivier. Eén van de middelen daartoe is het bevroren van de bouw mogelijkheden in de uiterwaarden. Daarom werden de bouw mogelijkheden en functiewijzigingen in het rivierbed sterk aan banden gelegd. Maar vanuit het oogpunt van regionale ontwikkelingsmogelijkheden werd deze aanpak naderhand als te restrictief ervaren. Dit leidde tot aanpassing van het beleid.

De beleidslijn Grote Rivieren (2006) als opvolger van de beleidslijn Ruimte voor de Rivier maakt het mogelijk aan bestaande bebouwing in het rivierbed onder voorwaarden een nieuwe bestemming te geven waardoor leegstand wordt voorkomen. Voor alle activiteiten in het rivierbed is een vergunning op grond van de Wet beheer waterstaatswerken nodig. Daarnaast blijven delen van het rivierbed voorbehouden aan riviergebonden activiteiten zoals overslagbedrijven, scheepswerven en jachthavens. Ander gebruik is alleen mogelijk als er op andere locaties meer ruimte voor de rivier wordt gecreëerd.

Bovenstaande betekent dat de bestemmingsplannen die voor het rivierbed gelden moeten worden aangepast. Het vertalen van de beleidslijn Grote Rivieren is dan ook de belangrijkste aanleiding voor het opstellen van voorliggend bestemmingplan. Daarnaast gelden in plangebied bestemmingsplannen die onderling sterk verschillen.

1.4 Aanpak

Dit bestemmingsplan heeft een gedetailleerd en conserverend karakter. De bestaande functies en uitbreidingen zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van het plan. Uitbreiding van functies en bebouwing is ten gevolge van de beleidslijn Grote Rivieren niet meer of slechts beperkt mogelijk. Het bestemmingsplan regelt daartoe nauwkeurig de toegestane oppervlakte aan bebouwing en het huidige gebruik van grond en bebouwing.

1.5 Geldende plannen

Het bestemmingsplan Rivierzone is een algehele herziening van de geldende plannen, voor zover van toepassing op dit plangebied. Onderstaand overzicht geeft weer welke bestemmingsplannen en verordeningen (deels) komen te vervallen. De daarop van toepassing zijnde partiële herzieningen vervallen ook. Bij elk plan is de datum van vaststelling en goedkeuring weergegeven.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven. Het beleid is in dit bestemmingsplan afgewogen en doorvertaald op de plankaart en in de voorschriften.

2.2 Ruimtelijk beleid

Rijksbeleid

Nota Ruimte

De Nota Ruimte "Ruimte voor ontwikkeling" is op 17 januari 2006 aangenomen door de Eerste Kamer en vervangt de ruimtelijk relevante rijksnota's c.q. de planologische kernbeslissingen (PKB's), behorende bij de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra en het Structuurschema Groene Ruimte.

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen. De nota bevat, in overeenstemming met het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet, de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Het gaat om de inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak dat ons in Nederland ter beschikking staat. Meer specifiek richt het zich hierbij op vier algemene doelen: versterking van de Nederlandse economie en concurrentiepositie, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, waarborging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden, en waarborging van de veiligheid. In de Nota Ruimte komt Arnhem, in combinatie met Nijmegen, o.a. naar voren als één van een dertiental economische kerngebieden. De ontwikkeling van deze kerngebieden krijgt in het rijksbeleid prioriteit.

Provinciaal en regionaal beleid

Het ruimtelijk beleid van de provincie is verwoord in het Streekplan Gelderland 2005 "Kansen voor de regio". Het plan is vastgesteld door Provinciale Staten in juni 2005. Hoe gebruiken we in de toekomst de ruimte in Gelderland? Dat staat in het nieuwe streekplan van Gelderland. Het streekplan geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid voor de komende 10 jaar weer. Naast de van oudsher plantoetsende functie van het streekplan (toetsing van bestemmingsplannen) wil de provincie toegroeien naar de rol van planbegeleider. Men wil in een vroeger stadium van gemeentelijke planvorming meedenken en meepraten.

Het streekplan is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 1 wordt Gelderland gepositioneerd in Europees en nationaal perspectief, wat zijn de belangrijkste kwaliteiten en krachten van Gelderland.

In hoofdstuk 2 is aangegeven dat de provincie de komende jaren:

1. Sterke stedelijke netwerken en regionale centra wil bevorderen;
2. De vitaliteit van het landelijk gebied en zijn kernen wil versterken;
3. Waardevolle landschappen wil verbeteren en de EHS wil realiseren;
4. De bereikbaarheid van en in de provincie wil waarborgen;
5. De waterhuishouding qua veiligheid en duurzaamheid wil aanpassen aan de veranderde aan- en afvoer van water;

6. Een gezonde en veilige milieukwaliteit wil bewerkstelligen.

Naast de provinciebrede onderwerpen: windmolens, natuur, landbouw, mobiliteit en EHS is er ook regiospecifiek beleid opgesteld waarin de ruimtelijke structuur, de koers en de ambities per regio vastgesteld zijn. In het streekplan worden de volgende regio's onderscheiden: De Veluwe, de Gelderse Vallei, de Noord Veluwe, de Achterhoek het rivierenland en de stedelijke gebieden zoals de Stadsregio Arnhem – Nijmegen, Wageningen – Ede – Rhenen – Veenendaal en Apeldoorn – Zutphen - Deventer. De startnota van de regionale structuurvisie voor de Stadsregio Arnhem – Nijmegen is grotendeels bepalend geweest voor de inhoud van de regiospecifieke paragraaf van dit gebied.

Het Regionaal Plan 2005-2020 van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen 'Werken aan een aantrekkelijke en concurrerende stadsregio in Noordwest Europa' is de opvolger van het Regionaal structuurplan 2015 uit 1998. Het regionaal plan vormt het richtinggevend kader voor beleid en uitvoering van het regionaal beleid van de stadsregio op gebied van ruimte, mobiliteit, economie en wonen. Het plan biedt voor de werkingstermijn van tien jaar een regionale agenda voor gemeenten op het gebied van:

1. beleidsafstemming met provincie en Rijk en tussen gemeenten onderling;
2. afspraken over omvang, kwaliteit en fasering van het regionale programma;
3. gemeenschappelijke inzet van procescapaciteit en uitvoeringsinstrumenten;
4. genereren van ruimtelijke investeringen en middelen van Rijk, Europa en uit de markt.

Voor de komende planperiode is de behoefte aan nieuwe locaties voor wonen en werken aanzienlijk minder groot. Ter versterking van de ruimtelijk-economische hoofdstructuur wordt in beginsel gekozen voor het beter, efficiënter en hoogwaardiger benutten van het bestaand stedelijk gebied en van de reeds geplande uitbreidingen. Deze kwaliteitsimpuls heeft tot doel het KAN verder te ontwikkelen als een aantrekkelijke regio voor huishoudens, bedrijven en bezoekers. Een regio die de concurrentie aan kan met vergelijkbare stedelijke netwerken in binnen- en buitenland. In de nota worden 10 regionale transformaties als opgave geformuleerd:

1. Verbeteren van aansluiting op Europese infrastructuurnetwerken;
2. Verknopen bus en trein tot één samenhangend regionaal OV-netwerk;
3. Stedelijke ontwikkeling rondom enkele multimodale knooppunten;
4. Herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en hoofdwegennet;
5. Ruimte voor innovatie: creative industry, kennis/ICT, wellness/hospitality;
6. Versterken grootstedelijk klimaat van Arnhem en Nijmegen;
7. Ontwikkeling van de eigenheid en identiteit van dorpen;
8. Regionaal landschapspark: recreatief routenetwerk ontwikkelen;
9. Kwaliteitsverbetering van de natuur (in en om de stad);\
10. zichtbaar maken van cultuurhistorische relictten en monumenten.

In dit plangebied betekent uitwerking van dit beleid conserveren en waar mogelijk verbeteren en verdichten van de woonfunctie en de ondersteunende functies.

Gemeentelijk beleid

Het gebruik van de ruimte in een stad verandert voortdurend. Om plannen en initiatieven goed op elkaar af te stemmen, stelt de gemeente met enige regelmaat een structuurplan vast. Het Structuurplan Arnhem 2010 (2000) beschrijft het ruimtelijk beleid voornamelijk in hoofdlijnen. Het plan is flexibel, zodat het kan inspelen op veranderende omstandigheden en inzichten. Formeel is het Structuurplan Arnhem 2010 tien jaar van kracht: van 2000 tot 2010. Maar de inrichting van de ruimte werpt haar schaduw veel verder vooruit. Waar dat mogelijk is, richt het Structuurplan zijn blik daarom op het jaar 2030.

In het Structuurplan is kwaliteit belangrijker dan kwantiteit. Arnhem moet niet zozeer uitbreiden, als wel de bestaande ruimte beter en intensiever gebruiken. De nadruk ligt dan ook op veranderingen in de bestaande stad, met het doel Arnhems kenmerkende kwaliteiten te versterken.

Arnhem is straks de enige halteplaats van de hogesnelheidstrein buiten de Randstad. Mede daardoor kan Arnhem het centrum van oostelijk Nederland worden. Het Structuurplan Arnhem 2010 spreekt in dit verband van een schaalsprong. Dat stelt de stad voor een omvangrijke opgave, waarbij de ruimte vooral moet worden gevonden in het intensiever gebruiken ervan.

Die ruimte is onder meer nodig om de economie van de stad te versterken, om nieuwe voorzieningen mogelijk te maken en om tegemoet te komen aan de vraag naar aantrekkelijke woningen. Belangrijke factoren daarbij zijn de verwachte groei van het aantal inwoners en de toenemende mobiliteit.

In 2006 is de Tussenrapportage Structuurvisie Arnhem 2010 door de gemeenteraad vastgesteld. In de Tussenrapportage wordt de bestaande Structuurvisie op een aantal punten herzien. De Structuurvisie is vastgesteld in 2000 en heeft aanpassingen nodig. De Tussenrapportage bevat deze herijking van het ruimtelijk beleid.

Naast de herijking van het bestaande beleid wordt ook een uitwerking gepresenteerd voor het beleid met betrekking tot hoogbouw. Dit is gedaan aan de hand van 10 principes voor hoogbouw in Arnhem welke zijn vertaald op een kaart van Arnhem.

De Rivierzone

In het structuurplan staat voor elk stadsdeel een nadere planuitwerking, zo ook voor het "Rivierenland". Het rivierenland betreft het stroomgebied van de Nederrijn en de IJssel (tot en met de bandijken). Verder wordt het gebied begrensd door het stedelijk gebied van Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid. Het gebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van het riviergebied. Hoofdfuncties zijn waterberging en natuurontwikkeling, een nevenfunctie is recreatie. In het kader van "ruimte voor de rivier" moet de opvangcapaciteit en het doorstroomprofiel verbeterd worden.

Tot 2010 staat in dit gebied een aantal ontwikkelingen gepland:

1. De stad aan de rivier wordt geaccentueerd met hoge woongebouwen in een transparante opstelling aan de rand van Malburgen, met een doorlopend Rijnfront ter hoogte van de binnenstad en met verticale oriëntatiepunten bij de bruggen.
2. Rivierenland wordt een park voor Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid.
3. Dijkverlegging bij Bakenhof (is reeds gerealiseerd) en natuurontwikkeling in de nieuwe uiterwaarden (aanleg van een nevenstrang).
4. Een ecologische verbindingszone tussen Bakenhof en Meinerswijk.
5. De mogelijkheden die aanwezige oorspronkelijke cultuurhistorische waarden bieden moeten actief meegenomen worden bij de ruimtelijke ontwikkeling van dit stadsdeel.

Daarnaast wordt er voor dit gebied een reservering benoemd voor natuurontwikkeling in de noordelijke uiterwaarden van de IJssel en een extra Rijnkruisende verbinding.

Atelier Rivierzone

Voor een 4-tal zogenaamde dynamische gebieden in Arnhem is het instrument van ateliers gebruikt om na te gaan of er voor die gebieden een ontwikkelingsvisie moet worden gemaakt en zo ja, of er een voorkeursrichting aan te wijzen valt. Eén van die gebieden is de rivierzone. De Startnotitie Atelier Rivierzone: "Water als Kans" is de weergave van de zoektocht naar de bovenstaande vragen.

Op basis van de sessies en de ruimtelijke analyse is ervoor gekozen uiteindelijk geen mogelijke ontwikkelingsrichtingen voor te stellen, maar per te onderscheiden deelgebied in de rivierzone te bezien welke hoofdfunctie al dan niet een zwaardere waardering kan krijgen. De hoofdfuncties zijn: waterontwikkeling, natuurontwikkeling, intensieve stedelijke functies, w.o. woningbouw, en extensieve stedelijke functies (overloopgebied, recreatie etc.).

Het belangrijkste discussiepunt ligt bij een meer stedelijke invulling van (een deel van) de rivierzone, met name ten aanzien van mogelijke woningbouw. De huidige bewoners van het gebied zijn in principe geen voorstander van woningbouw in het gebied. Terwijl andere belangengroeperingen dat wel als een optie willen meewegen.

Door de Raadscommissie VROM is in februari 2005 meegegeven dat met name groen en water in dit gebied de aandacht moeten hebben, meer dan bebouwing in dit gebied. In deze ontwikkelingsvisie zullen ook eventuele nieuwe locaties voor woonschepen onderzocht worden.

Voor gebieden Stadsblokken en Meinerswijk -die niet in dit bestemmingsplan zijn opgenomen- is in opdracht van de gemeenteraad van Arnhem in 2007 een participatietraject gestart om te komen tot een visie van het gebied.

2.3 Waterbeleid

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld die in 2009 definitief worden goedgekeurd en vastgesteld door "Den Haag" en "Brussel". In deze (deel)stroomgebiedbeheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is in diverse nota's vastgelegd. Het meest directe beleidsplan is de *Vierde Nota Waterhuishouding* en het vernieuwde *Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW-actueel 2008)*. Het bestuursakkoord heeft tot doel "om in de periode tot 2015 het hoofdwatersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden en te anticiperen op de klimaatsverandering". Verder is de watertoets ook in het NBW-actueel een belangrijk instrument om water verantwoord in te passen in ruimtelijke ontwikkelingen.

Verder is water in de *Nota Ruimte* een belangrijk, structurerend principe voor bestemming, inrichting en gebruik van de ruimte. Om problemen met water te voorkomen moet, anticiperend op veranderingen in het klimaat, de ruimte zo worden ingericht dat water beter kan worden vastgehouden of geborgen. Dit anticiperen is ook terug te vinden in de op 1 januari 2008 van kracht geworden Wet gemeentelijke watertaken. In deze nieuwe wet zijn de zorgplicht voor het vasthouden en afvoeren van regenwater en de regierol van gemeenten bij de grondwaterzorgplicht vastgelegd.

Rijkswaterstaat

Het waterbeheer van de rivier en uiterwaarden is in handen van Rijkswaterstaat. Hierbij zijn voor de ruimtelijke planvorming de beleidslijn "ruimte voor de rivieren" en de evaluatie hiervan, beleidslijn "grote rivieren" van groot belang.

Beleidslijn ruimte voor de rivier

De beleidslijn heeft ten doel meer ruimte voor de rivier te creëren, een duurzame bescherming van mens en dier tegen overstroming bij hoogwater te bieden en het beperken van materiele schade. Deze doelstelling wordt op hoofdlijnen bereikt door:

1. Handhaven van de beschikbare ruimte in het winterbed. Dit betekent dat deze ruimte beschikbaar blijft voor het opvangen van hoogwater en dat er enkel activiteiten mogen plaatsvinden die onlosmakelijk verbonden zijn met de rivier.
2. Creëren van ruimte: een vergroting van de afvoercapaciteit door verbreding en verlaging van het winterbed, in combinatie met natuurontwikkeling. Er worden geen ontwikkelingen toegestaan die een verbreding of verlaging van het winterbed onmogelijk maken.
3. Een minimaal beschermingsniveau van 1:1250 jaar voor nieuwe activiteiten die in het winterbed kunnen worden toegestaan en die bij hoge waterstanden schade kunnen oplopen.

De beleidslijn is van toepassing op nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in het winterbed van de Rijn, Maas en grote zijrivieren (uitgezonderd enkele oude zee-armen en getijdenrivieren benedenstrooms). Voor deze nieuwe ingrepen die tot waterstandsverhoging, belemmering voor de toekomstige afvoercapaciteit en/of potentiële schade kan leiden, geldt het volgende afwegingsprincipe:

1. 'ja, mits': geldt voor nieuwe riviergebonden activiteiten die gebonden zijn aan een situering in het winterbed:
 - a. waterstaatkundige kunstwerken (bruggen, waterkeringen, etc.; voorzieningen voor de beroepsvaart;
 - b. voorzieningen voor een veilige afwikkeling van de beroeps- en recreatievaart;
 - c. overslagbedrijven voor zover gekoppeld aan vervoer over hoofdvaarweg;
 - d. scheepswerven voor schepen groter dan 25 m, gemeten langs de waterlijn;
 - e. natuur in de uiterwaarden;
 - f. uitbreiding van bestaande steenfabrieken onder voorwaarden.

Deze activiteiten zijn toegestaan, mits voldaan wordt aan het gestelde bij punt 3.

2. 'nee, tenzij': voor de overige nieuwe activiteiten geldt in principe dat ze niet worden toegestaan tenzij van te voren door onderzoek is vast komen te staan dat:
 - a. sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang, en;
 - b. de activiteit niet redelijkerwijs buiten het winterbed gerealiseerd kan worden, en;
 - c. de activiteit op de locatie geen feitelijke belemmering vormt om in de toekomst de afvoercapaciteit te vergroten.

Activiteiten die op basis hiervan overblijven, moeten voldoen aan de voorwaarden onder punt 3.

3. voorwaarden: nieuwe ingrepen in het winterbed zijn alleen mogelijk indien voldaan kan worden aan de volgende voorwaarden:
 - a. situering en uitvoering van de ingreep zijn zodanig, dat de waterstandsverhoging en belemmering voor verlaging, minimaal is;
 - b. duurzame compensatie van resterende waterstandsverhogende effecten;
 - c. een beschermingsniveau van 1:1250 voor potentiële schadegevallen.

Beleidslijn grote rivieren

In 2005 is de Beleidslijn "ruimte voor de rivier" (1997) geëvalueerd. De evaluatie van de beleidslijn was noodzakelijk om aan te kunnen geven of, en zo ja hoe de beleidslijn kon worden aangepast. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat het toetsingskader van de beleidslijn ruimte voor de rivier in het algemeen helder en duidelijk is ten aanzien van de toelaatbaarheid van nieuwe activiteiten in het rivierbed van de grote rivieren. De bestaande ruimte die de rivier nodig heeft is mede dankzij dit toetsingskader behouden.

Het uitgangspunt van de Beleidslijn grote rivieren is het waarborgen van een veilige afvoer en berging van rivierwater onder normale en onder maatgevende hoogwaterstanden. Tevens geldt dat het bieden van mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen, binnen de randvoorwaarden die de veiligheid stelt, van belang is voor het behoud en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierbed. Voor de Beleidslijn grote rivieren gelden twee concrete doelstellingen:

- de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden;
- ontwikkelingen tegen gaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken.

Deze doelstellingen zijn bij de herziening van de beleidslijn niet gewijzigd.

Provinciaal en regionaal beleid

Op provinciaal niveau is het waterbeheer vastgelegd in het *Streekplan* (juni 2005), *Waterhuishoudingsplan Gelderland* (december 2004) en het *Gelders Milieuplan* (juni 2004).

Het Waterhuishoudingsplan is gebouwd op drie onderdelen:

- Het uitvoeren van de in beeld gebrachte wateropgaven uit de stroomgebiedsvisies.
- Grondwaterbeheer; voor het onttrekken van grondwater wordt gelet op de functies en de waterbalans van het gebied om te bepalen of het onttrekken van grondwater kan toenemen of moet afnemen.
- Relevant hierin is het voorkomen van achteruitgang van de waterkwaliteit, realiseren van de door de KRW (zie boven) gewenste waterkwaliteit en bescherming van de waterhuishoudkundige functies. Vooral voor de functies natuur en waterberging vraagt planologische bescherming in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Aan het eind van de planperiode van het Waterhuishoudingsplan in 2008 vindt een evaluatie plaats van het WHP3 om een afweging te maken of het provinciaal beleid voldoende is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor de Kaderrichtlijn Water. Eventueel wordt het beleid aangepast zodat het in de pas loopt met de Europese doelstellingen.

De gemeenten in Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN) hebben het *Convenant Duurzaam Bouwen in het KAN* (2000) opgesteld. Het 'pakket duurzaam bouwen' maakt hier onderdeel van uit. Hierin staan uitgangspunten voor duurzaam bouwen. Voor water is het volgende streefbeeld opgesteld: natuurlijke waterhuishouding (vermindering verdroging) en schoon water in de wijk, waardoor natuurontwikkeling mogelijk is.

Beleid waterschap en gemeente

Het bestemmingsplan heeft betrekking op buitendijks gebied en niet op binnendijks gebied. Hierdoor is er geen oppervlaktewater in beheer en onderhoud bij de waterschappen. Door de aanwezigheid van waterkeringen moet in het kader van dit bestemmingsplan wel rekening gehouden worden met het vigerende beleid van de waterschappen. Relevant beleid is het op 21 december 2006 vastgestelde *Waterbeheerplan (2007-2010)* van het waterschap Rijn & IJssel en het tot 2009 verlengde *Intergraal Waterbeheersplan Gelders Rivierengebied 2002-2006 (IWGR2)*. Daarnaast zijn de *keur* en de *legger* van beide waterschappen van kracht.

Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in onder meer de volgende beleidsplannen.

- *het Structuurplan Arnhem 2010* beschrijft het ruimtelijk beleid, voornamelijk op hoofdlijnen. Water heeft een nadrukkelijke plaats gekregen in het Structuurplan. Arnhem moet zuiniger met water van goede kwaliteit omspringen en dit beter ecologisch gaan

benutten. Water moet een grotere rol gaan spelen in het stadsbeeld. Dit gaat samen met het realiseren van een duurzaam watersysteem met een grote bergingscapaciteit en hoge waterkwaliteit.

- *Waterplan Arnhem.* Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is het Waterplan Arnhem opgesteld. Hierin is het beleid voor waterbeheer in Arnhem geformuleerd. Het Waterplan Arnhem is door de gemeenteraad op 17 november 2003 vastgesteld. Vanuit de watersysteembenadering is een beleidsrichting geformuleerd voor aspecten als gebruik en veiligheid. De opstelling is ingestoken vanuit zes thema's: verdroging beperken, wateroverlast tegengaan, water meer beleven, goed rioolstelsel, water(bodem)kwaliteit verbeteren en zuinig omgaan met drinkwater en veiligheid tegen overstromingen.
- *Gemeentelijk RioleringsPlan (2009-2013); dit plan richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast, het vasthouden van schoon hemelwater in stedelijk gebied waarbij rekening gehouden wordt met de klimaatsverandering.*

Uitgangspunt in het huidige beleid is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:

- er geen beperkingen in de berging en afvoer van de rivier plaats vinden;
- er grondwaterneutraal gebouwd moet worden; dat wil zeggen dat er geen negatieve verstoring van de grondwaterstanden en -stromingen mag worden veroorzaakt om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen.
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt.
- er maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van grondwatervervuiling.
- het gebruik van uitloogbare materialen niet is toegestaan.

2.4 Ecologisch en groenbeleid

Europees en Rijksbeleid

Natura 2000

Het tot stand brengen van een samenhangende Europese ecologische hoofdstructuur, genaamd Natura 2000, is per 1 oktober 2005 door de nieuwe Natuurbeschermingswet overgenomen. De bescherming van de Natura 2000 gebieden is vergelijkbaar met de bescherming volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn, die de afgelopen jaren in Nederland is toegepast. Nederland past hiervoor een vergunningenstelsel toe. Tevens zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden, die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Een deel van het plangebied wordt aangewezen als Natura 2000 gebied. De IJsseluiterwaard ten zuiden van IJsseloord 2 valt onder de EU Vogelrichtlijngebied IJssel. Een deel van de Rijnuiterswaard nabij de Pleybrug valt onder de EU Vogel- en Habitatrichtlijngebied Gelderse Poort.

Natura 2000 gaat uit van strikte bescherming van de aangewezen beschermingszones (SBZ's) voor natuurlijke habitats en habitats van inheemse soorten genoemd in de Habitatrichtlijn. De richtlijn kent daarnaast prioritaire habitats en habitats van prioritaire soorten met een strenger regime van aanwijzen en beschermen en heeft als doel de instandhouding van alle natuurlijk in het wild voorkomende vogelsoorten op het grondgebied van de Europese Unie. Er geldt dat er door nieuwe projecten en handelingen geen verslechtering van de kwaliteit van habitats of een verstorend effect op de soorten, waarvoor het gebied is aangewezen mag optreden. Men gaat ervan uit dat bestaand gebruik kan worden gecontinueerd.

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het leveren van de informatie over de effecten op de instandhoudingsdoelstelling (zorgplicht, artikel 19l).

Het bevoegd gezag toetst de gegevens. Het bevoegd gezag voor het verlenen van een natuurbeschermingswetvergunning is Gedeputeerde Staten van de provincie waarbinnen de beschermingsgebied ligt.

Voor het bestemmingsplan Rivierzone treden er geen negatieve effecten op de habitats en de soorten opgenomen in de EU richtlijngebieden. De gebieden die zijn aangewezen als richtlijngebieden, hebben de bestemming natuur gekregen. Omdat het bestemmingsplan uitgaat van conservering van het huidige gebruik, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Flora- en faunawet

De soortbescherming is van toepassing op het gebied. De opdrachtgever / initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de naleving van de Flora- en faunawet. De wet gaat uit van het "nee-tenzij" principe, waarbij de mogelijkheid wordt geboden bepaalde ingrepen toe te staan door ontheffing of vrijstelling. Daarnaast kent de wet een zorgplichtbepaling voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

EHS

De Neder Rijn, IJssel en uiterwaarden in Arnhem zijn onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en worden onderdeel van een samenhangende Europese ecologische hoofdstructuur, Natura 2000.

Het Arnhemse deel van het rivierengebied ligt in de natuurstructuur cruciaal. Het vormt een verbinding tussen de natuurontwikkelingsprojecten van de Gelderse Poort en de Noordoever Neder Rijn.

Structuurschema Groene Ruimte 2

Het SGR2 (2003) is een uitwerking van het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied dat in grote lijnen beschreven staat in de Vijfde nota over de Ruimtelijke Ordening. Daarnaast bevat het SGR2 een concretisering en ruimtelijke vertaling van de nota's Voedsel en Groen, Natuur voor mensen, mensen voor natuur, de 'Brief over het beleid voor het landelijk gebied' die tegelijk met het SGR2 verschijnt en andere voor het landelijk gebiedruimtelijk relevante rijksnota's.

Het kabinet gaat in haar ruimtelijk beleid uit van twee strategieën:

- a. vasthouden, bergen, afvoeren.
- b. schoonhouden, scheiden, zuiveren.

Provinciaal beleid

De provincie heeft de Gelderse EHS nauwkeurig aangegeven in het streekplan 2005. Bij de partiele herziening van het Streekplan Gelderland 2005, "Herbegransing van de Ecologische Hoofdstructuur" zijn de grenzen in juli 2009 aangepast.

Voor de Zuidoever gelden de volgende prioriteiten: uitbreiden integraal begrazingsbeheer; verbeteren van biotoop voor weidevogels; ontwikkelen moeraszones en wilgenstruwelen.

Het gebied ten zuiden van de Pleybrug is ganzen- en weidevogelgebied. Het totale uiterwaardgebied is benoemd als waardevol landschap. Het ruimtelijk beleid voor waardevolle landschappen is het behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten.

Het Groenplan Arnhem bevat een samenhangende visie op de ontwikkeling, inrichting en beheer van het groen in en om de stad Arnhem, voor de korte (2004-2007) en de middellange termijn (2015). Dit betekent dat het plan zowel een uitwerking van de 'groen'-ontwikkelingsvisie uit het structuurplan bevat als een kader voor het beheer van het groen in en om de stad. Het is een sectoraal plan, geschreven vanuit de wens om het groen in de stad te bewaren en te versterken. Visies op het gebied van ecologie, water, landschap en cultuurhistorie en gebruikswensen en beheer(on)mogelijkheden zijn daarbij input voor de geformuleerde streefbeeld en acties.

Integrale groenvisie

De gemeente Arnhem streeft ernaar om de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van het groen, door versterking en zonering, optimaal tot hun recht te laten komen, waarbij voldoende ruimte voor gebruikswensen moet zijn. De ontwikkelingsinitiatieven en het beheer in en om de stad worden afgestemd op dat streefbeeld.

Het Groenplan Arnhem bevat een samenhangende visie op ontwikkeling, inrichting en beheer van het groen in en om de stad Arnhem. Dit betekent dat:

1. het Groenplan een uitwerking geeft van het Structuurplan Arnhem 2010 voor wat betreft de daarin beschreven 'groene ambities';
2. het plan als toetsingskader dient voor het beoordelen van ruimtelijke plannen en projecten en tevens een goede basis vormt voor mogelijke toekomstige subsidies en voor koppeling aan projecten en programma's van andere partijen;
3. het plan de basis biedt voor de planologische bescherming van waardevolle gebieden en dat op basis van het plan randvoorwaarden kunnen worden meegegeven aan stedenbouwkundige projecten;
4. het plan helderheid biedt bij de prioritering en programmering van het groenbeheer door de gemeente;
5. het plan daarnaast de kaders biedt voor vergunningverlening en handhaving, voor de uitgifte van snippergroen en voor groencompensatie.

Uitgangspunten

Arnhem heeft veel waardevol groen. Dit is een groot goed voor de leefbaarheid van de stad. Uitgangspunten van het Groenplan zijn:

6. bewaren en versterken
7. zuinig omgaan met bestaande en potentiële kwaliteiten
8. groen blijft groen
9. kansen benutten
10. alles op zijn plaats
11. tegengaan van versnippering
12. schoon en netjes
13. beheer afgestemd op streefbeeld

Visie ecologie

In het groenplan Arnhem (2004) vormen vanuit ecologisch perspectief gebieds- en soortbescherming het basisdoel. Achterliggende ambitie is een versterking en verdere ontwikkeling tot een zo volledig mogelijk ecosysteem van kenmerkende Arnhemse natuur. De rivier en de uiterwaarden zijn aangemerkt als Natuurkern. Dit zijn gebieden van waaruit planten en dieren zich verder over Arnhem kunnen verspreiden. Het zijn ecologisch zo zelfstandig mogelijk functionerende natuurlijke en semi natuurlijke levensgemeenschappen. Flora en fauna hebben een inheems karakter, zowel soortsamstelling als structuur. Het zijn aaneengesloten gebieden, waar inrichting en intensiteit van menselijke invloeden grotendeels zijn afgestemd op de natuur en natuurdoelen. Het streefbeeld van het uiterwaardcomplex is ooibos (25-50%), moeras/grasland (50-75%) en open water (25-50%). De soorten die worden nagestreefd zijn ijsvogel, ooievaar, patrijs, steenuil, kwartelkoning, edelhert, ree, das en bever.

Streefbeelden

Het Groenplan bevat een beleidsvisie en een uitwerkingsdeel met concrete streefbeelden voor verschillende gebieden en wijkkaarten. In de streefbeelden is de visie uitgewerkt voor verschillende gebiedstypen in de stad.

Op de wijkkaarten wordt tevens het onderscheid aangegeven tussen structureel en flexibel wijkgroen. Dit is onder meer van belang in het kader van de uitgifte van snippergroen, het verlenen van kapvergunningen en toepassen van groencompensatie.

Gemeentelijke Groencompensatie, Boswet en Richtlijn compensatie Bos en Natuur

Groencompensatie is aan de orde bij afname van groenareaal. Het is een instrument dat de effecten van ruimtelijke ingrepen en de omvang van herstelmaatregelen inzichtelijk maakt en de hoeveelheid groen in balans houdt.

Voor het grote groen om en in de stad zijn de Boswet, het Structuurschema Groene Ruimte van het rijk en de provinciale Richtlijn compensatie Natuur en Bos van toepassing. Daarbij geldt dat alle bos en natuur bij aantasting door een onvermijdbare ruimtelijke ingreep, waarvoor geen alternatieve locatie aanwezig is, gecompenseerd wordt, zowel in oppervlakte als in kwaliteit. Uitgangspunt hierbij is dat de totale hoeveelheid natuur en bos niet vermindert. De grenzen van de bebouwde kom Boswet is daarbij richtinggevend. Als compensatie van rijk of provincie aan de orde is, is het gemeentelijk compensatiebeleid, zoals beschreven in het Groenplan, niet van toepassing.

Het groencompensatiebeginsel is vanaf 28 juni 2004 in werking getreden. Voor lopende projecten wordt de volgende overgangsbepaling gehanteerd. Wanneer reeds een kap-, bouw-, aanlegvergunning of bestemmingsplanwijziging is aangevraagd voor de datum waarop het Groenplan door de raad is goedgekeurd, zal er geen andere groencompensatie worden opgelegd dan die waartoe de gemeente voor de inwerkingtreding al bevoegd was.

2.5 Cultuurhistorie en archeologie

Nota Belvedere

De belangrijkste Rijksnota op het gebied van erfgoed is de nota Belvedere, die in 1999 gepubliceerd is. Belvedere staat voor een ontwikkelingsgerichte benadering van de cultuurhistorie. Volgens de nota is cultuurhistorie niet alleen het behouden waard, maar worden ook ontwikkelingsmogelijkheden geboden bij het creëren van nieuwe ruimtelijke waarden. De term "Behoud door ontwikkeling" is het motto voor deze opgave. Arnhem is aangewezen tot Belvederestad en de zuidelijke Veluwezoom is aangewezen als Belvederegebied. Dit betekent voor de gemeente dat zij de cultuurhistorische waarden onderdeel moet laten vormen van het eigen beleid, zoals onder andere neergelegd in bestemmingsplannen.

Nota Ruimte

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. In de nota erkent het kabinet een specifieke verantwoordelijkheid voor de borging en ontwikkeling van gebieden en structuren, met zowel internationaal als voor Nederland kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het kabinet heeft daartoe een aantal nationale landschappen (waaronder de Veluwe) aangewezen. Het beleid is gericht op behoud en ontwikkeling van de kernkwaliteiten. De betrokken provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid en stellen daarvoor ontwikkelingsprogramma's op die door het rijk zullen worden ondersteund.

Verdrag van Valletta en de Wet op de archeologische monumentenzorg

De bescherming van het archeologische erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is het onderwerp van het Europese Verdrag van Valletta (Malta). In 1992 ondertekenden twintig Europese staten, waaronder Nederland, dit verdrag. De belangrijkste uitgangspunten van het verdrag zijn:

- archeologische waarden dienen zoveel mogelijk (*in situ*) in de bodem bewaard te blijven en beheermaatregelen dienen genomen te worden om dit te bewerkstelligen;
- vroeg in de ruimtelijke ordening dient al rekening gehouden te worden met archeologie;
- bodemverstoorders betalen het archeologisch (voor)onderzoek wanneer behoud *in situ* niet mogelijk is.

Inmiddels is het verdrag vertaald in de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg (2007), die is opgenomen in de Monumentenwet.

Nota Belvoir 3 (2009-2012)

Het Belvedere-uitgangspunt "behoud door ontwikkeling" is in 2000 overgenomen in de provinciale Nota Belvoir. Doel is dat cultuurhistorie voortaan prominent wordt meegewogen bij de ontwikkeling van alle ruimtelijke en economische plannen. Om nog meer in te kunnen spelen op de kansen die cultuurhistorie biedt voor de ruimtelijke omgeving, koos de Provincie met de nota Belvoir 2 (2005-2008) voor een gebiedsgericht en uitvoeringsgericht beleid. In de nota worden tien cultuurhistorisch waardevolle gebieden benoemd, waarnaar speciale aandacht zal uitgaan. Relevant voor Arnhem is de aandacht voor het Veluwemassief, de Veluwezoom en het Rivierengebied.

De nieuwe nota Belvoir 3 is een vervolg op de eerdere nota. De provincie gaat onverminderd door met het bewaren en versterken van cultuurhistorisch erfgoed, niet afwachtend, maar pro-actief. De Gelderse identiteit blijft de rode draad. Daarnaast werkt Belvoir 3 aan: implementatie archeologisch afwegingskader, professionalisering en intensivering van de taken van het Gelders Archeologisch Centrum, het programma De Gelderse Voet: het kennis- en kundeproject in de restauratiebouw, grote projecten als het Masterplan Limes, de Nieuwe Waterlinie en Religieus Erfgoed en een betere communicatie van het cultuurhistorische beleid.

Erfgoednota 'Panorama Arnhem'

In de Erfgoednota 2008-2012 wordt het accent verschoven van 'behoud door bescherming' naar 'behoud door ontwikkeling', zodat de cultuurhistorie op een vroeg moment een actieve rol kan gaan spelen in veranderingsprocessen en ontwerpkeuzen. Het stadsbeeld van Arnhem verandert de komende twintig jaar in hoog tempo. Het nieuwe erfgoedbeleid wil de cultuurhistorische factor een zichtbare en samenhangende rol geven in deze stedelijke ontwikkelingen. Cultuurhistorie moet gebruikt worden als ontwikkelingskans en niet als beperking van de gewenste ontwikkeling. In de nota wordt aangegeven hoe wij het Arnhemse erfgoed in de context van een dynamische omgeving willen ontwikkelen en beschermen. Streven is om bij planontwikkelingen zo vroeg mogelijk onze kennis van de Arnhemse cultuurhistorie in te brengen. De kennis van het Arnhemse erfgoed moet goed, overzichtelijk en eenvoudig toegankelijk zijn. Hiertoe worden nieuwe instrumenten ontwikkeld. Daarnaast blijft het zichtbaar maken van de bouw- en ontwikkelgeschiedenis van onze stad uitgangspunt.

Om de doelstellingen van het erfgoedbeleid te realiseren zetten we een aantal strategieën in:

- Behouden door ontwikkelen
- Behouden door beschermen
- adviseren, stimuleren en verleiden
- Kennis verwerven en verspreiden

Archeologiebeleid

Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en als zodanig opgenomen in de erfgoednota. In de nota wordt voortgeborduurd op de uitgangspunten van het Verdrag van Malta. Behoud van archeologische waarden is het uitgangspunt en als dat niet mogelijk is, volgt veiligstelling door archeologisch onderzoek. Om permanente aandacht voor deze vorm van erfgoed te krijgen, is ingezet op constante voorlichting en educatie. De cultuurhistorische dimensie van de stad moet, waar mogelijk, worden versterkt en beleefbaar gemaakt. Sinds 2008 beschikt de gemeente over een archeologische verwachtingskaart voor heel Arnhem. De verwachtingskaart geeft al in een vroeg stadium van planvorming globaal inzicht in de mate waarin archeologische resten in een gebied aangetroffen kunnen worden.

2.6 Milieubeleid

2.6.1. Luchtbeleid

Europese richtlijnen en implementatie in Nederlandse regelgeving

Het doel van de Wet Luchtkwaliteit is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De wet is primair gericht op het voorkomen van negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor de stoffen zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

In Nederland is de uitvoering van de EG-kaderrichtlijn luchtkwaliteit in de Nederlandse wetgeving vastgelegd met het 'Besluit uitvoering EG-kaderrichtlijn luchtkwaliteit van 24 april 1998'. Met het van kracht worden van het Besluit luchtkwaliteit op 19 juli 2001 zijn in de Nederlandse regelgeving luchtkwaliteitsnormen voor een zevental stoffen vastgelegd. Tevens is bepaald dat gemeenten en provincies de lokale luchtkwaliteit in kaart brengen en daarover rapporteren en dat ruimtelijke ontwikkelingen (waaronder ook bestemmingsplannen) moeten worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Het gaat om luchtverontreiniging door zwaveldioxide, lood, stikstofdioxide, stikstofoxiden, zwevende deeltjes, koolmonoxide en benzeen. De grenswaarden voor deze stoffen moeten in acht genomen worden.

Voor het toetsen van ruimtelijke plannen zijn de volgende grenswaarden het meest relevant:

- PM10 (fijnstof)
 1. de jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g PM}_{10}/\text{m}^3$ mag met ingang van 1 januari 2005 niet worden overschreden;
 2. de 24 uursgemiddelde concentratie van 50 $\mu\text{g PM}_{10}/\text{m}^3$ mag met ingang van 1 januari 2005 niet vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden;
- NO₂ (stikstofdioxide)
 1. de jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g NO}_2/\text{m}^3$ mag met ingang van 1 januari 2010 niet worden overschreden;
 2. de uurgemiddelde concentratie van 200 $\mu\text{g NO}_2/\text{m}^3$ mag met ingang van 1 januari 2010 niet vaker dan 18 keer per jaar worden overschreden.

Voor de overige stoffen waarvoor grenswaarden zijn opgenomen worden in Nederland geen overschrijdingen gerapporteerd.

Wet Luchtkwaliteit 2007

Op 15 november 2007 is de nieuwe Wet Luchtkwaliteit van kracht geworden. De nieuwe wet is nodig bevonden omdat de aanleg van een groot aantal bouwprojecten en bestemmingsplannen stilgelegd zijn door uitspraken van de afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. De grenswaarden zijn ongewijzigd gebleven, maar de nieuwe wet geeft net als het voorgaande BLK2005 meer armslag om ruimtelijke plannen die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit uit te voeren. Hierbij wordt tevens de term "in betekenende mate" geïntroduceerd. Dit wil zeggen dat projecten met een bepaalde mate van verslechtering toch doorgang kunnen vinden. De grens ligt bij een toename van maximaal 3%. Deze 3% is gekoppeld aan de IBM projecten opgenomen in het Nationale Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL). De NSL wordt nog niet gestaafd door de nieuwe Wet luchtkwaliteit. Tot die tijd geldt en overgangstermijn waarin een toename van 1% acceptabel wordt bevonden.

Beleidsnota Lucht en Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit

Het Arnhemse beleid op gebied van luchtkwaliteit is vastgelegd in de Beleidsnota Lucht uit

2005. Deze nota is erop gericht nieuwe overschrijdingen van de normen uit het toenmalige Besluit Luchtkwaliteit 2005 te voorkomen en bestaande of dreigende overschrijdingen voor 2010 op te lossen. Daarnaast richt de Beleidsnota Lucht zich op het beperken van overlast door geurhinder. Voor wat betreft het halen van de normen uit het BLK2005 en de onlangs van kracht geworden Wet Luchtkwaliteit is de beleidsnota vertaald naar maatregelen in het Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit 2005-2010 van februari 2006.

Duurzaam bouwen

De gemeenten in Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN) hebben het *Convenant Duurzaam Bouwen in het KAN* (2000) opgesteld waarin de partijen uniformiteit beogen in aanpak en toepassing van het duurzaam bouwen. Met dit convenant leggen de partijen de tussen hen gemaakte afspraken vast met betrekking tot het minimumkwaliteitsniveau van het duurzaam bouwen in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Het Pakket Duurzame Stedenbouw in de Stadsregio Arnhem Nijmegen maakt hier onderdeel van uit (tevens een uitwerking van het regionale structuurplan). Het pakket bestaat uit een opsomming van uitgangspunten die gehanteerd kunnen worden om woon- en werklocaties duurzaam te ontwikkelen en te beheren. De in het pakket genoemde uitgangspunten zijn zoveel mogelijk gehanteerd bij de opstelling van dit bestemmingsplan en zullen zoveel mogelijk worden gehanteerd bij de uitvoering. Aanvullend hierop is de *Nota duurzaam bouwen* (1998) van de gemeente Arnhem. Inbreiden in bestaand stedelijk gebied voorkomt uitbreiding in landschappelijk waardevolle buitengebieden. De gemeente wil daarom aan dit soort projecten voorrang en extra aandacht geven.

2.6.2. Hinder

In het kader van bedrijven en milieuzonering dienen de effecten van inrichtingen op hun omgeving (gevoelige bestemmingen, in dit geval de nieuw te ontwikkelen woningen) in beeld gebracht te worden. Voorbeelden van hinder zijn geluid, geur, stof of gevaar. In de VNG publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' is een lijst van inrichtingen opgenomen waarbij de inrichtingen op grond van de hinder die zij veroorzaken, zijn opgedeeld in 6 categorieën. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inrichting uit categorie 1 relatief weinig hinder veroorzaakt en een inrichting uit categorie 6 bijzonder veel hinder veroorzaakt.

Per type inrichting is aangegeven in welke categorie het valt en is tevens aangegeven wat de grootste hinderafstand is die voor dat type geldt. Hierbij wordt uitgegaan van een inrichting van gemiddelde omvang met een gemiddelde bedrijfsvoering.

De hinderafstanden die horen bij de verschillende categorieën zijn als volgt:

• categorie 1	0 tot 10 m
• categorie 2	30 m
• categorie 3	50 tot 100 m
• categorie 4	200 tot 300 m
• categorie 5	500, 700 of 1000 m
• categorie 6	1000 tot 1500 m

Bij beoordeling van de inpasbaarheid van de verschillende inrichtingen dient als richtlijn de grootste hinderafstand en de daadwerkelijke afstand tussen inrichting en milieugevoelige bestemming in acht genomen te worden. Bovenstaande methode berust op een gemiddelde situatie (doorsnee inrichtingen) in een rustige woonwijk. Hanteren van kleinere afstanden is mogelijk mits voldoende onderbouwd dat een aanvaardbaar woonmilieu bereikt en gehandhaafd kan worden en hinder niet toeneemt of zal toenemen.

2.6.3. Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het meten, beoordelen en beheersen van risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Het risico is daarbij gedefinieerd als "de kans op overlijden" voor personen en dus niet de kans op gewonden. Hierbij moet gedacht worden aan risico's door activiteiten zoals het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en de opslag van gevaarlijke stoffen binnen een inrichting.

Het is van groot belang de veiligheid van personen (die niets met de activiteit te maken hebben) in de omgeving van een risico-opleverende activiteiten op een acceptabel niveau te hebben en houden. Het beleid is er dus op gericht te voorkomen dat er te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woonwijken, activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Of andersom: voorkomen dat een nieuwe gevoelige bestemming in de buurt komt van een bestaande risico-opleverende activiteit.

Besluit externe veiligheid voor inrichtingen

Op 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) in werking getreden. In dit Besluit worden milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid gesteld in de vorm van grenswaarden en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en een oriënterende waarde voor het groepsrisico. Met deze grenswaarden wordt een basisbeschermingsniveau geboden aan mensen die verblijven buiten een inrichting waarin gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen.

Het *plaatsgebonden risico (PR)* is de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten een inrichting zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

De grenswaarde en richtwaarde voor het PR moet bij de uitoefening van bevoegdheden krachtens de Wet milieubeheer en de Wet op de Ruimtelijke Ordening in acht worden genomen. De grenswaarde kan ruimtelijk worden weergegeven op een topografische kaart door middel van risicocirkels rondom een risicoveroorzakende bron, de zogenaamde plaatsgebonden risicocontouren. Hierbij worden in ieder geval $10^{-5}/\text{jr}$ en $10^{-6}/\text{jr}$ risicocontouren aangegeven.

Binnen de $10^{-6}/\text{jr}$ risicocontour mogen na 2010 geen kwetsbare objecten zoals woningen, kantoren voor meer dan 50 personen, ziekenhuizen, scholen etc. meer voorkomen.

Daarnaast is in het besluit een verantwoordingsplicht opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling van het *groepsrisico (GR)*. Het GR is een oriënterende waarde. Dit betekent dat hier alleen goed gemotiveerd van kan worden afgeweken, middels een goed onderbouwde belangenafweging.

Het GR is de kans per jaar dat in een keer een groep personen van tenminste een bepaalde grootte overlijden ten gevolge van een ongewoon voorval binnen een inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Naast bedrijven met een risicobenadering zijn er bedrijven met een effectgerichte benadering. Bedrijven met een effectgerichte benadering zijn bedrijven voor de opslag van vuurwerk en munitie.

De opslag van vuurwerk moet voldoen aan de regels en voorschriften zoals gesteld in het Vuurwerkbesluit. Ook in dit besluit worden grenswaarden genoemd waarmee zowel in het kader van de Wet milieubeheer als in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening rekening mee moet worden gehouden.

Voor de opslag van munitie is op dit moment nog geen wetgeving. Alleen een concept beleidsrichtlijn "Opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik" uit 2004.

Externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen

Het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is op dit moment gebaseerd op de nota "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" (RNVGS) van het ministerie van Verkeer en Waterstaat uit 1996.

Op 4 augustus 2004 is de "Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" in de Staatscourant gepubliceerd. Met deze circulaire wordt het externe veiligheidsbeleid verder geoperationaliseerd en verduidelijkt. Dit is nodig omdat de RNVGS niet of niet in alle gevallen eenduidig wordt uitgelegd en toegepast. Uiteindelijk is het de bedoeling om te komen tot een Algemene maatregel van bestuur betreffende (AMvB) externe veiligheid en transport.

Tevens heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat een aantal risicoatlassen (spoor, wegen en binnenwateren) opgesteld. Deze richtinggevende atlanten geven een inzicht in de risico's door de transporten van gevaarlijke stoffen.

Beleidsplan externe veiligheid

Op 21 november 2005 is het beleidsplan Externe Veiligheid vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de mate van gewenste externe veiligheid in Arnhem. Uitgangspunt hierbij zijn de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In een groot gedeelte van de stad streven we naar het niet doen toenemen van de risico's. Op sommige plekken in de stad, op bedrijventerreinen voor zware industrie en de volgens het structuurplan stedelijke zone accepteren we een hoger risico dan op andere plaatsen. Wel moet daar extra aandacht zijn voor de beschikbare mogelijkheden voor rampenbestrijding, de zelfredzaamheid van mensen en de hulpverlening.

2.6.4. Bodem

Rijks en provinciaal beleid

In een gebied waarvan de bestemming wijzigt, of waarvan het bestemmingsplan wordt herzien, is inzicht in de milieuhygiënische bodemkwaliteit wettelijk vereist (artikel 9 Besluit ruimtelijke ordening). De bodemkwaliteit kan namelijk van invloed zijn op de beoogde functie of de financiële haalbaarheid van het plan. Het rijks- en provinciaalbeleid op het gebied van bodemkwaliteit in ruimtelijke plannen is in diverse wetten, nota's en handreikingen vastgelegd.

De belangrijkste wetten/nota's zijn:

- Wet Bodembescherming 1 januari 2006;
- Voor 2015 alle ernstige en spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging saneren en/of beheersbaar maken (NMP -3 doelstelling).

De meest maatgevende handreikingen op het gebied van bodemkwaliteit in ruimtelijke plannen zijn (in afnemende maatgevendheid):

- Van Streekplan naar bestemmingsplan", Gedeputeerde Staten van Gelderland, 22 april 1997; De provincie toetst hieraan;
- Inspectiewijzer van Inspectie milieuhygiëne, Ministerie van VROM, 1994 en aanvulling 1996;
- Handreiking ruimtelijke ordening en milieu (voor ruimtelijke plannen) maart 2005;
- Handreiking bodem GBB Bestemmingsplan en bodemkwaliteit, november 2005.

Deze handreiking biedt aangrijpingspunten om invulling te geven aan de grondlaag als RO-planningsfactor.

Gemeentelijk bodembeleid

De gemeente Arnhem volgt het landelijke bodemsaneringbeleid. Wel heeft de gemeente het landelijke beleid nader ingevuld in de nota "Wegwijzer in bodemland, beleidsnota bodemsanering" van april 2003. Het doel van deze nota is om de voortgang van de saneringsoperatie te stimuleren en te bewaken en een kader te geven om onderzoeken en/of saneringsplannen te kunnen toetsen.

Daarnaast heeft de gemeente het beleid voor hergebruik van grond vastgelegd in de nota 'Hergebruik van licht verontreinigde grond in Arnhem', november 1999, met aanvullingen in 2001 en 2002.

De milieuhygiënische bodemkwaliteit speelt vooral een rol wanneer op een bepaalde locatie een functiewijziging plaatsvindt en bouwactiviteiten voorzien zijn. De nieuwe bestemming dient op een voor de functie geschikte ondergrond te worden gerealiseerd. Voordat een bouwvergunning voor de nieuwbouw verstrekt kan worden moet een zogeheten "geschiktheidverklaring" afgegeven worden. Deze geschiktheidverklaring resulteert uit minimaal een historisch- (conform de NVN 5725) en verkennend bodemonderzoek (conform de NEN 5740).

Wanneer de bodem op een bepaalde locatie dusdanig verontreinigd is dat geen geschiktheid-verklaring kan worden afgegeven, zal deze locatie eerst gesaneerd moeten worden, voordat er bouwactiviteiten plaats kunnen vinden.

In het kader van het beheersbestemmingsplan "Rivierzone" is onderzocht of de eventueel aanwezige bodemverontreiniging consequenties kan hebben voor het bestemmingsplan. Hiervoor is een inventarisatie uitgevoerd van de bekende (mogelijke) gevallen van ernstige bodemverontreiniging in de archieven van de gemeente Arnhem.

Bij een beheersbestemmingsplan moet onderbouwd worden dat de kwaliteit van de bodem en grondwater de aanwezige bestemmingen/functies toelaat. Tevens worden indien van toepassing kansen voor de ondergrond aangegeven.

2.6.5. Geluid

De Wet geluidhinder heeft tot doel de mens te beschermen tegen geluidhinder. Dit is in de wet uitgewerkt in een normenstelsel voor de toelaatbare geluidbelasting in de woonomgeving. Alleen planologisch nieuwe situaties worden getoetst aan de wet. Naast woningen zijn er nog een aantal geluidgevoelige objecten aangewezen zoals bijvoorbeeld scholen en zorginstellingen. De openbare ruimte is in principe niet beschermd. De regels voor geluid binnen de woning zijn opgenomen in het Bouwbesluit en worden getoetst bij de bouwaanvraag.

In de Wet geluidhinder staan regels voor weg- en railverkeerslawaaï en voor gezoneerde industrieterreinen. De wet werkt verder met zones: dit zijn aandachtsgebieden rond geluidbronnen waarbinnen regels en normen gelden om de negatieve gevolgen van geluidhinder te beperken. Bij (planologische) wijzigingen moet er akoestisch onderzoek plaatsvinden naar de gevolgen. De bestaande situatie hoeft niet getoetst te worden bij het vaststellen van een bestemmingsplan.

De Wet geluidhinder kent een normenstelsel met een voorkeurswaarde en grenswaarden. Als de geluidbelasting beneden de voorkeurswaarde blijft dan zijn er vanuit de wet geen belemmeringen voor nieuwe geluidgevoelige situaties. Bij een geluidbelasting tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde moet er een gemotiveerd besluit genomen worden om nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk te maken (hogere grenswaarde).

Beleidsplan Geluid

In december 2006 is het Beleidsplan Geluid door de gemeenteraad vastgesteld. Het Beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. De beleidslijnen hiervoor zijn opgenomen in het Structuurplan Arnhem 2010. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naar mate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe.

Het beleidskader voor nieuwe situaties is als volgt samen te vatten:

	Ambitie	Incidenteel
Stadswijk	Rustig	Redelijk rustig
Centrum	Redelijk rustig	Zeer onrustig
Stedelijke zone/ knooppunt	Zeer onrustig	Lawaaiig
Bedrijventerreinen	Onrustig	Zeer onrustig
Natuur	Rustig	Redelijk rustig
Gem. groene zones	Rustig	Redelijk rustig
Stedelijk groen	Redelijk rustig	Onrustig

2.7 Woonschepenbeleid

Zie het gestelde in paragraaf 3.2.7.

2.8 Woonbeleid

In de Woonvisie Gemeente Arnhem 2015 (vastgesteld in 2004) is de basis gelegd voor het gemeentelijk te voeren woonbeleid. In de woonvisie van de gemeente Arnhem staat onder het motto 'Arnhem aantrekkelijke woonstad in balans' het streven centraal naar een stad met een ruime keuze aan woningen en woonomgevingen, die recht doen aan de verschillende wensen van de woonconsument, aan de diversiteit aan de bevolking en aan de kenmerken van de verschillende wijken en buurten in de stad.

Absolute prioriteit heeft het opvoeren van de bouwproductie. Qua differentiatie ligt het accent op de bouw van duurdere woningen. Doel daarbij is om hogere inkomensgroepen aan te trekken dan wel vast te houden. Daarnaast is het aantal goedkope en betaalbare sociale huurwoningen dermate ruim voorhanden, dat het niet alleen lagere inkomensgroepen huisvest, maar ook relatief veel huishoudens die qua inkomen niet of niet meer zijn aangewezen op deze voorraad. Door te bouwen in het duurdere segment wil de gemeente de doorstroming in het goedkope deel van de sociale huurwoningvoorraad bevorderen en daarmee ruimte creëren voor de woningvraag van starters en doorstromers met lagere inkomens.

In de woonvisie heeft het bevorderen van het eigen woningbezit een belangrijke plaats. Naast nieuwbouw van koopwoningen kan dit ook gebeuren door het verkopen van huurwoningen. De woonvisie heeft met betrekking hierop als kwantitatieve doelstelling om de verhouding tussen huurwoningen en koopwoningen in evenwicht te brengen met 50% aan huurwoningen en 50% aan koopwoningen.

De regionale Woonvisie van de Stadsregio Arnhem Nijmegen is kaderstellend geweest bij het

opstellen van de Arnhemse Woonvisie. Dit betekent o.a. voor Arnhem dat van het totale bouwprogramma gemiddeld jaarlijks 35% sociaal is. Het gaat daarbij zowel om sociale huur als sociale koop. Hierbij ligt de nadruk op woningen voor ouderen en voor specifieke doelgroepen.

Hoewel over sloop en verkoop van huurwoningen in de woonvisie van de gemeente Arnhem geen kwalitatieve doelstellingen zijn opgenomen, wordt het belang van sloop en transformatie voor de balans in de stad nadrukkelijk onderschreven en vormen zij onderdelen in het in evenwicht brengen van huur en koop.

Het beleid ten aanzien van kamerverhuur staat het kamersgewijs verschaffen van woonverblijf aan maximaal vier personen per (zelfstandige) woning toe, zonder dat daarvoor een gebruiksvergunning nodig is. De intensiteit van de bewoning en de mate van overlast bij een dergelijk gebruik zijn immers vergelijkbaar met die van een huishouden bestaande uit vier personen. Voor vijf of meer personen is wel een vergunning vereist. In gebieden waar zich veel kamerverhuurbedrijven kan het noodzakelijk zijn om een maximum vast te leggen aan het aantal kamerverhuurbedrijven om de leefbaarheid te waarborgen.

2.9 Verkeersbeleid

Rijksbeleid

De Nota Mobiliteit (2006) geeft de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor de komende decennia. Centraal staat dat mobiliteit een noodzakelijke voorwaarde is voor economische en sociale ontwikkeling. Een goed functionerend systeem voor personen- en goederenvervoer en een betrouwbare bereikbaarheid zijn essentieel om de economie en de internationale concurrentiepositie van Nederland te versterken. De Nota Mobiliteit is een uitwerking van de Nota Ruimte en bij de totstandkoming van dit beleidsvoornemen hebben provincies, WGR-plusregio's, gemeenten en waterschappen conform de Planwet Verkeer en Vervoer hun bijdragen geleverd.

Provinciaal en regionaal beleid

De provincie Gelderland heeft haar verkeersbeleid verwoord in het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan-2. Het PVVP-2 is op 30 juni 2004 vastgesteld door Provinciale Staten. In het nieuwe PVVP-2 geeft de provincie Gelderland aan hoe zij steden, bedrijventerreinen en voorzieningen bereikbaar wil houden op een veilige manier met zo min mogelijk schadelijke gevolgen voor de leefomgeving.

De provincie Gelderland kiest voor een duurzame mobiliteit, waarbij het verkeers- en vervoerssysteem een sterke economie ondersteunt, welvaart versterkt en de sociale integratie stimuleert. Om dat te bereiken kiest Gelderland voor de volgende aanpak: *voorkomen, beter benutten, bouwen en beprijsen*.

Voorkomen door ruimtelijke economische ontwikkelingen veel beter af te stemmen op de aanwezige infrastructuur en ze zo veel mogelijk te concentreren en te bundelen. Zo worden problemen op mobiliteitsgebied en in de leefomgeving voorkomen.

Beter benutten van de bestaande wegen, fietspaden en openbaarvervoersverbindingen.

Enerzijds door reizigers en goederenvervoerders aan te zetten om bewust te kiezen voor een manier van verplaatsen, waardoor de bestaande infrastructuur beter wordt benut. Hiervoor investeert Gelderland in fietsvoorzieningen, Hoogwaardig Openbaar Vervoer (zoals lightrail) maar ook in nieuwe stations aan bestaande spoorlijnen. Anderzijds door beter onderhoud van wegen, fietspaden en openbaarvervoersvoorzieningen. Hier wil Gelderland een inhaalslag plegen. Beter benutten begint immers bij het behouden, doelmatig beheren en onderhouden van het bestaande.

Bouwen van de projecten uit het Statenakkoord en door het onderhoud van infrastructuur te combineren met het Duurzaam Veilig maken ervan. Hierbij start de provincie met het aanpakken van de grootste knelpunten.

Beprijzen wordt op termijn ook als een mogelijkheid gezien om bereikbaarheidsproblemen aan

te pakken.

Op weg naar het PVVP-2 heeft Gelderland samengewerkt met gemeenten, regio's en maatschappelijke organisaties. Het PVVP-2 stelt overeenkomstig de Planwet Verkeer en Vervoer kaders aan het gemeentelijke verkeers- en vervoersbeleid. Ook bij de uitvoering van al deze plannen staat de samenwerking voorop.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen heeft haar mobiliteitsbeleid voor de periode tot 2020 verwoord in de Regionale Nota Mobiliteit. Op regionaal niveau is de Regionale Nota Mobiliteit een uitwerking van het Regionaal Plan en een doorvertaling van de Nota Mobiliteit. Met de Regionale Nota Mobiliteit kiest de Stadsregio Arnhem Nijmegen nadrukkelijk voor interne, regionale bereikbaarheid gericht op twee beleidskeuzes.

Het bundelen van vervoersstromen

De Stadsregio richt zich op projecten die de doorstroming op het regionale wegennet verbeteren om daarmee de Regionale Ruit beter haar functie te laten vervullen. Dit zijn bijvoorbeeld projecten op de regionale corridor tussen A50, A73, tweede stadsbrug Nijmegen, A325, Pleyroute en A12. Betere benutting van de bestaande infrastructuur zal ook op langere termijn een belangrijke bijdrage leveren aan de regionale bereikbaarheid. Dynamisch verkeersmanagement zoals dat op dit moment gebeurt met Beter Bereikbaar KAN zal ook in de toekomst een belangrijke rol blijven spelen. De ontwikkeling en aanpassingen van de zwakke schakels in het netwerk wordt ondersteund, maar zal vooral door de samenwerking met de eigenlijke wegbeheerders worden vormgegeven.

Het regionaal openbaar vervoer (RegioRail) vervult een belangrijke functie binnen deze regionale corridor. Versterking van openbaar vervoer (trein en bus) vindt plaats waar verdere uitbreiding van de infrastructuur voor het autoverkeer niet of beperkt mogelijk is. Inzetten op een goed (hoogwaardig) openbaar vervoernet en de exploitatie daarvan betekent een keuze voor hoogwaardig openbaar vervoer vooral gericht op reizigersstromen. Voor het aanbieden van minimale mobiliteitsvoorzieningen gaat de Stadsregio op zoek naar nieuwe innovatieve vervoerssystemen.

Het bundelingsprincipe kan ook voor het ontwikkelen van een meer duurzaam logistiek en distributiesysteem worden toegepast.

Het optimaliseren van ketenmobiliteit

De meerwaarde van het hoogwaardig openbaar vervoerssysteem moet verder worden benut: daar is nog capaciteit om de groei op te vangen. Dit betekent een verdere afstemming op en verknoping met andere netwerken: auto, fiets en bus/trein. De Stadsregio legt het accent op het vergemakkelijken van de overstap van bus op trein, maar ook van fiets en auto naar openbaar vervoer (P&R en fietsenstallingen). De verbetering van de overstappunten is belangrijk in de regionale corridor, de radialen en de landelijke gebieden (fiets en auto). De Stadsregio voert een actief beleid om aantrekkelijke alternatieven voor het autogebruik aan te bieden, met name op drukke verkeersassen (Arnhem-Nijmegen, Arnhem-Zevenaar). Ook het regionale fietsnetwerk dient op orde te zijn en dit netwerk dient te worden verknoot met een regionaal netwerk van recreatieve fiets- en wandelvoorzieningen.

Voor de wettelijke taken op gebied van verkeersveiligheid zet de Stadsregio in op de minimale benodigde maatregelen. De nadruk ligt hierbij op preventieve maatregelen.

Gemeentelijk beleid

Als resultaat van de wisselwerking tussen rijk, provincie/regio en gemeente, heeft de gemeente Arnhem haar actuele verkeersbeleid verwoord in het Structuurplan Arnhem 2010 en in het Stedelijk Verkeers- en Vervoersplan SVVP Arnhem 2010. De essentie ervan – overeenstemmend met die van rijk, provincie en regio – is het terugdringen van de verkeersonveiligheid en het geleiden van de mobiliteit. Daarbij geldt het principe van vrijheid van keuze voor de mobilist, die de gemeente probeert te beïnvloeden door “verleidelijke” alternatieven aan te bieden. Ook speelt het prijsmechanisme hierin een steeds grotere rol. Een voorbeeld hiervan is de hoogte van de parkeertarieven en het onderscheid daarin afhankelijk van de locatie.

Evenals rijk, provincie en regio treft Arnhem verkeersmaatregelen volgens het principe van de 3 B's: eerst *beter benutten*, tegelijkertijd werken aan *beprijzen* en pas daarna *bouwen* van

nieuwe infrastructuur.

Voor de werkingsduur van voorliggend bestemmingsplan is de uitwerking van het SVVP in het Categoriseringsplan Arnhem 2000 richtinggevend. Het categoriseringsplan werkt uit hoe de verkeersruimte in Arnhem duurzaam veilig (her-)ingericht wordt. Arnhem kent twee typen wegen: 1) de verblijfsgebieden en 2) de verkeersaders. Deze laatste zijn de hoofd- en ontsluitingswegen en vormen het Arnhemse hoofdwegennet voor het autoverkeer. Deze wegen kennen een maximum snelheid van 50 km/uur of hoger. Alle andere wegen vallen onder de categorie verblijfsgebieden. Deze wegen en straten krijgen het karakter van de 30 km/uurzone. Ze hebben een verblijfsfunctie en ontsluiten percelen. Veelal zijn het woonstraten.

In het Categoriseringsplan Arnhem staat exact welke wegen de verkeersaders vormen en welke wegen en straten dat dus niet zijn en onder de categorie verblijfsgebied vallen.

2.10 Economisch beleid

Arnhem kiest met de vaststelling van de Economische Agenda Arnhem (2009) voor een actiegericht programma, uitgaande van samenwerking met partijen in de stad, en gericht op versterking van de kansrijke clusters en sterke sectoren in de stad en regio. De kansrijke clusters zijn: Energie en Milieutechnologie (EMT) en Mode en Vormgeving. De sterke sectoren zijn Zakelijke Dienstverlening, Gezondheidszorg en Welzijn, en Toerisme en Vrije Tijd. De Economische Agenda richt zich daarnaast op het op orde brengen van de 'basis', waartoe behoren: optimale dienstverlening aan ondernemers, voldoende en goede ruimte voor ondernemen, een gezonde arbeidsmarkt, stimulering van starters en sterke marketing van stad en regio. De ambities worden tweejaarlijks uitgewerkt in een actieprogramma.

Wijkeconomie

Het stimuleren van 'werken in de wijk' oftewel wijkeconomie, zoals vastgelegd in de gelijknamige *Nota Wijkeconomie (2001)* blijft een belangrijk thema. De ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid en werkgelegenheid levert een bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid en sociale samenhang in de wijk. In dit verband is het werken aan huis, binnen duidelijk beperkte kaders, toegestaan. Concreet betekent dit dat de gemeente actief blijft bij het stimuleren van woon-werkeenheden en het ontwikkelen van kleinschalige bedrijfsverzamelgebouwen in wijken, bedoeld voor bedrijven in de ambachtelijke bedrijvigheid en de persoonlijke, zakelijke en overige dienstverlening.

Bedrijven op bedrijventerreinen

In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Deze zijn neergelegd in het Regionaal Plan 2005 – 2020. Met het oog op een concurrerend vestigingsklimaat is gezocht naar voldoende ruimte voor ondernemen. Beleidsuitgangspunt hierbij is allereerst te zoeken naar ruimte op bestaande terreinen door herstructurering, intensivering (SER-ladder). Daarnaast zijn zoekzone's vastgesteld voor nieuwe uitleglocaties.

Detailhandel

In september 2001 heeft de gemeenteraad een nieuwe *Beleidsnota Detailhandel Arnhem* vastgesteld. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat detailhandel wordt geconcentreerd in winkelcentra, met supermarkten als centrale trekker. Dit betekent dat detailhandel buiten de in bestemmingsplannen aangegeven locaties niet tot de mogelijkheden behoort.

2.11 Horecabeleid

De horecanota *Gastvrij Arnhem* (2005) geeft de uitgangspunten aan voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling ten aanzien van horeca. Hoofddlijn van de nota is de randvoorwaardenscheppende en faciliterende rol van de gemeente zodat een evenwichtig aanbod van horeca ontstaat. Horecaontwikkeling is afgestemd op de functie van het gebied. De ontwikkeling van de attractieve stad vraagt om horecaontwikkeling met name in de binnenstad en omgeving.

In de detailhandelgebieden (Kronenburg, Presikhaaf) heeft horeca vooral een belangrijke ondersteunende functie voor de detailhandel. Ook in de toeristische centra van de stad heeft de horeca een ondersteunende functie. In woonwijken heeft horeca een verzorgende functie. Langs de radialen is er sprake van een bovenwijkse of stedelijke functie.

Het gemeentelijk beleid krijgt mede gestalte door vergunningverlening en handhaving. Dit gebeurt integraal; dat wil zeggen dat de verschillende beleidsterreinen op elkaar worden afgestemd (bijvoorbeeld openbare orde en veiligheid, voedsel- en brandveiligheid, milieu, gezondheid). Zo ontstaat duidelijkheid voor de horecaondernemers en andere belanghebbenden. Daarnaast wil de gemeente ook een goede gesprekspartner zijn voor ondernemers en ontwikkelingen stimuleren.

2.12 Coffeeshopbeleid

De nota *Arnhem's Coffeeshopbeleid* (1998) geeft als hoofddoelstelling: het terugdringen van overlast c.q. het beperken van de inbreuk op het woon- en leefklimaat door softdrugshandel. Er is beleid geformuleerd om de handhaving te intensiveren. Tevens is aangegeven met welk instrumentarium dit wordt gedaan en door wie dit wordt uitgevoerd. Uitvoering van dit beleid waarborgt ook in dit plangebied beheersing van de problematiek. Er is geen aparte bestemmingscategorie voor de coffeeshops gecreëerd.

In het plangebied zijn geen coffeeshops aanwezig of toegestaan.

2.13 Prostitutiebeleid

In de nota *Van Rood naar Groen Arnhemse Prostitutie op weg naar normalisatie* (2000) is het beleid neergelegd, dat gevoerd wordt in verband met de afschaffing van het wettelijke bordeelverbod per 1 oktober 2000. Gemeenten krijgen hierdoor de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid om de prostitutie te reguleren

Ten aanzien van de raamprostitutie, overige seksinrichtingen en de tippelprostitutie voert het gemeentebestuur van Arnhem een actief vestigingsbeleid. Het actief vestigingsbeleid bestaat uit de volgende elementen:

1. concentratie van de raamprostitutie op één plek;
2. het aan een maximum binden van het aantal ramen en werkplekken, waarbij het huidige aantal van 240 ramen verlaagd wordt naar 120;
3. het aan een maximum binden van het aantal overige seksinrichtingen op 8 in heel Arnhem, waarbij in elke wijk (CBS- wijkindeling) maximaal 1 seksinrichting gevestigd mag zijn, ook worden hierbij beperkingen toegepast;
4. concentratie van de tippelprostitutie.

Het gemeentebestuur bepaalt hiermee zélf de locatie waar deze vormen van prostitutie zich mogen manifesteren alsmede de omvang ervan en voorkomt hiermee dat de prostitutie zich ongecontroleerd over de stad uitspreidt. De gemeente wil hiermee voorkomen dat bepaalde vormen van prostitutie overlast voor de omgeving veroorzaken. Deze overlast zou kunnen

ontstaan doordat er een concentratie van bijvoorbeeld privé-huizen in een bepaalde wijk ontstaat (eerder zagen we immers dat vooral oudere wijken in Arnhem erg aantrekkelijk lijken te zijn voor de vestiging van seksinrichtingen) of doordat de prostitutiefunctie conflicteert met bepaalde andere functies.

3 Hoofdstuk Planbeschrijving

3.1 Inleiding

Arnhem is ontstaan als een bescheiden nederzetting op het kruispunt van twee handelswegen bij de samenvloeiing van de Jansbeek en de Molenbeek. De hoofdstroom van de Nederrijn had toen een meer zuidelijke loop. In de 16^e eeuw werd de rivier naar de stad verlegd doordat men op last van de Hertog van Gelre een nieuwe bedding groef ten zuiden van de toenmalige stadsmuur. Ten gevolge van de nieuwe rivierloop werden Stadsblokken en zuidelijker gelegen gebieden van de stad gescheiden. De stad begon vanaf het midden van de 19^e eeuw flink te groeien en kreeg langzamerhand een echt rivierfront. Tegenwoordig kan men de Nederrijn kenschetsen als een landschappelijk element van formaat dat dwars door de stad loopt.

De rivierzone van Arnhem betreft het stroomgebied van de Nederrijn en de IJssel (tot en met de bandijken). Verder wordt het gebied begrensd door het stedelijk gebied van Arnhem-Noord en -Zuid. Hoofdfuncties zijn waterberging en natuur; het gebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS); recreatie is een nevenfunctie. In de beroepsvaart speelt de riviercruise-vloot een belangrijke rol.

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. Omdat het een bestemmingsplan voor een bestaand gebied is, zal dit hoofdstuk voornamelijk ingaan op de huidige ruimtelijke structuur.

Het doel van dit bestemmingsplan is het aanreiken van een kader waaraan ontwikkelingen in het gebied kunnen worden getoetst. Uitgangspunt hierbij is dat de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied worden gewaarborgd en zo mogelijk versterkt.

3.2 Ruimtelijke en functionele structuur

3.2.1. Geologische vorming, bodem, reliëf

Algemeen

Het rivierenlandschap is het gebied tussen de dijken. Het ontstaan en de vorming ervan lopen parallel aan die van de Betuwe. Het vormt van oorsprong in feite een eenheid met het Betuwelandschap. Door bedijking zijn deze twee echter in de loop der tijd min of meer los van elkaar komen te staan. Het rivierenlandschap kent van nature een grote dynamiek, het is in meerdere opzichten afwisselend. Een natuurlijke rivier vormt een meanderend en/of vlechtend stelsel met hoofd- en nevengeulen; er liggen zandbanken, eilanden en opwassen. Er treden grote verschillen op in waterstand; bij extreme toevloed van water vinden doorbraken plaats, verleggen bochten zich en worden nieuwe gebieden ingesneden. Tijdens minder waterrijke perioden slibben zijarmen dicht, en verzanden oude beddingen. Moerassige rietlanden, oobossen, kreken, stranden e.d. ontstaan en verdwijnen dikwijls weer. Kenmerkend voor gebieden die door rivieren zijn gevormd is doorgaans de aanwezigheid van oeverwallen, komgronden en overslaggronden.

Een rivier als de Rijn krijgt regelmatig grote waterhoeveelheden te verwerken. Vooral in vroeger tijden, toen er nog geen dijken bestonden, betekende dit, dat grote gebieden onder water kwamen te staan. Het stromende water van de rivier sleept permanent vanuit de gebergten een grote hoeveelheid geërodeerd materiaal met zich mee, dat zowel uit grind en zand als uit heel fijne deeltjes bestaat (slib).

Treedt de rivier buiten zijn oevers, dan zal eerst het grove en zware materiaal bezinken; dit komt dichtbij de bedding terecht. Deze afzettingen vormen de oeverwallen. Door hun grovere structuur zijn deze gronden later goed waterdoorlatend. De fijnere in het water opgenomen slibdeeltjes blijven langer zweven en zetten zich op grotere afstand van de rivier af. Zij vormen de komgronden: een zware, weinig water doorlatende klei. Overslaggronden worden na een dijkdoorbraak afgezet rond de plek waar deze doorbraak plaatsvond. Deze gronden kunnen

heel anders van samenstelling zijn dan het reeds aanwezige bodemmateriaal.

Naast deze natuurlijke dynamiek heeft de mens vanaf vroege tijden ingegrepen in dit vruchtbare, maar onberekenbare land. Eerst door te gaan wonen op de hogere delen (bijv. op rivierduinen of op terpen) en later door met behulp van dijken grote gebieden hoogwatervrij te houden. Op de buitendijkse gronden werd vee geweid en klei gewonnen; binnendijs werden de hoger gelegen en zandige gebieden - de oeverwallen - benut voor tuinbouw, boomgaarden en als vestigingsplaats. De lager gelegen komgebieden boden ruimte voor veeteelt. Het huidige rivierenlandschap is daarmee het resultaat van eeuwenlange menselijke strijd met het water; met daarbij aangetekend dat diezelfde mens er economisch grotendeels afhankelijk van was.

Bodemgesteldheid

Het gebied ten zuiden van de Rijn heeft een bijzonder afwisselende samenstelling van de bodem, die ook in het plangebied terug te vinden is. Deze opmerkelijke variatie is ontstaan door het hierboven beschreven ontstaansproces, zoals de opbouw uit een reeks van oeverwallen, komgronden en overslaggronden. Verder o.a. door afzetting van bodemmateriaal door het opdringende landijs in het Pleistoceen (de voorlaatste ijstijd) en het naderhand deponeren van zogenaamde spoelzanden - afkomstig van het Veluwemassief - in de rivierdalen toen het klimaat warmer werd. De Betuwse bodems zijn over het algemeen kalkrijk. Ten westen van Arnhem zijn alleen de gronden langs de zuidoever van de Rijn gevormd zoals hierboven beschreven; de noordoever bestaat uit weggeschuurde stuwwal. De uiterwaarden in het plangebied, met name die van de IJssel, hebben grotendeels nog de oorspronkelijke opbouw, omdat daar in tegenstelling tot Meinerswijk weinig tichelactiviteiten hebben plaatsgevonden.

Reliëf

De uiterwaarden zijn hoofdzakelijk vlak. Op microniveau zijn er hoogteverschillen, gevormd door het dynamische riviermilieu. Greppels verdelen de gronden in verschillende percelen. In de Rosandepolder wordt het reliëf gevormd door dijken en de hoger liggende weg.

3.2.2. Water

Oppervlaktewater

In het plangebied komen twee types oppervlaktewater voor, ten eerste de rivieren Nederrijn en IJssel met zijtakken (de havens) en ten tweede de Slijpbeek. In het plangebied zijn de rivieren Nederrijn en IJssel het belangrijkste onderdeel. Het rivierdeel binnen dit plangebied is maar een klein deel van het gehele stroomgebied van de Rijn en moet aansluiten bij beneden- en bovenstroomse delen.

Binnen het plangebied ligt een belangrijk splitsingspunt van de rivier; de IJsselkop. De combinatie van dit splitsingspunt met de verder westelijk gelegen stuw bij Driel speelt een belangrijke rol bij de waterverdeling over de beide riviertakken.

De Nederrijn en de IJssel

Van nature is de Rijn in Nederland een vlechtende rivier. Door inperken van de stroomvlakte het uitdiepen van vaargeulen en het bedijken van de iets hoger gelegen gebieden is dit karakter verloren gegaan. Toch heeft de rivier nog de neiging om zich over de stroomvlakte te "verplaatsen". Om dit tegen te gaan is de rivier voor het grootste gedeelte voorzien van kribben of harde oevers.

Binnen het plangebied bevinden zich drie verbindingen over de rivier; de John Frostbrug, de Nelson Mandelabrug en de Andrej Sacharovbrug.

In gewone situaties stroomt de rivier in de zomerbedding, de watervoerende geul waar onder andere de scheepvaart in plaats vindt. Bij hoogwater zal de rivier buiten het zomerbed treden en de uiterwaarden onder water zetten. Het zomerbed plus de uiterwaarden worden samen het winterbed genoemd. De grens van het winterbed wordt in Nederland over het algemeen gevormd door de winter- of bandijken.

Het onder water lopen van de uiterwaarden is goed zichtbaar in de Groene Rivier en op de Lage Kade langs het centrum. Bij een waterniveau iets hoger dan 11 m. + N.A.P. wordt er

water zichtbaar in de Groene Rivier en staan de laagste delen van de Lage Kade onder water. Dit niveau wordt gemiddeld eens per jaar bereikt. Als het water nog iets verder stijgt dan verandert de Groene Rivier in een meestromende riviergeul ofwel een blauwe rivier. De Groene Rivier begint net ten oosten van de John Frostbrug en stroomt door een laagte in de uiterwaarden boven Malburgen naar Meinerswijk. Net voor de spoorbrug Arnhem-Nijmegen stroomt de Groene Rivier weer in de Nederrijn.

Langs het industriegebied Kleefse Waard ligt nog een haven die van de rivier gescheiden wordt met een landtong; de Nieuwe Haven. De havenmond bevindt zich aan de Westervoortsedijk. Bij hoogwater komt ook de landtong onder water te staan. Deze gemeentelijke haven is in gebruik als aanmeerplaats voor vracht- en cruiseschepen. Op de hoek van de Westervoortsedijk en de Nieuwe Havenweg is een jachthaven gesitueerd.

Slijpbeek

De Slijpbeek stroomt in haar benedenloop nog door het plangebied. De Slijpbeek is een SED-beek die ontspringt op het landgoed Mariëndaal en via het voormalige KEMA-terrein naar de uiterwaarden stroomt. Vanaf de Slijpbeekweg vormt de beek ook de gemeentegrens. De Slijpbeek is de enige Arnhemse beek met vrije uitstroming in de rivier.

Grondwater

Het grondwater in het plangebied staat onder sterke invloed van het rivierpeil. Bij een normaal rivierpeil hebben de rivieren een drainerend effect op het omliggende gebied, dat wil zeggen dat het ondiepe grondwater richting het zomerbed van de rivier stroomt. Bij een stijgend rivierpeil zal de richting van de grondwaterstroming veranderen en van de rivier afstromen wat tot kwel in de binnendijkse gebieden leidt.

Voor het diepe grondwater (het 1^e watervoerende pakket) is er een verschil tussen de Nederrijn en de IJssel. Bij de Nederrijn stroomt het diepe grondwater voor het grootste deel onder de rivierbedding door en komt als kwel aan het oppervlak in de Betuwe. Dit in tegenstelling tot de IJssel waar de rivier een sterk drainerende functie heeft op het grondwater.

Aan de noordoostzijde van Malburgen valt een klein deel van het plangebied binnen de 25 jaarszone van het grondwaterbeschermingsgebied van het pompstation Ir. H Symons.

Regen- en afvalwatersysteem

Het grootste deel van het plangebied is onverhard waardoor het hemelwater direct in de bodem infiltreert of in het oppervlaktewater valt.

Daarnaast wordt het gebied nog beperkt gebruikt voor bewoning en bedrijvigheid. De woningen en bedrijfspanden in het plangebied zijn gedeeltelijk aangesloten op het gemeentelijk rioleringsstelsel. Dit geldt voor de woonarken langs de Boterdijk en Onderlangs en voor de woningen in de Praets.

Daarnaast zijn er ook nog panden die niet aangesloten zijn op de riolering. De locaties zijn te vinden in de Rosandepolder, Defensiehaven, Westervoortsedijk/Nieuwe Haven, de Haven van Coers, en de ASM-Haven.

Vier buitendijks gelegen woningen en een bedrijfspand aan de Veerweg naar Westervoort zijn niet aangesloten op de riolering; de percelen hebben een permanente ontheffing en lozen hun afvalwater op het oppervlaktewater of zijn in het bezit van een IBA.

Waterkering

Het uiterwaardengebied is voor het grootste gedeelte omsloten door een technische waterkering in de vorm van kademuren of winterdijken. Een uitzondering hierop is de noordelijke oever ten westen van het Rijnhotel. Het maaiveld loopt hier zo ver omhoog dat er zonder technische waterkering geen kans is op inundatie; dit worden de 'hoge gronden' genoemd. De keur van het waterschap op de waterkering is hier dan ook niet van toepassing. De hoge gronden' zelf vallen buiten het plangebied.

De technische waterkeringen vormen voor een groot deel de grens van het plangebied:

- zuidelijke oever: de gehele zuidelijke rand van het uiterwaardengebied tussen de gemeentegrenzen
- noordelijke oever: waterkering vanaf het Rijnhotel tot aan de gemeentegrens op rijksweg

A12. De waterkering tussen het Rijnhotel en de Andrej Sacharovbrug valt zelf buiten het plangebied

3.2.3. Landschap

Het gebied ten noorden van de Nederrijn is een stuwwallenlandschap, een onderdeel van het Veluwemassief. De stuwwal van Arnhem raakt bij Onderlangs aan de rivier en geeft het unieke hoogteverschil weer. Het plangebied van dit bestemmingsplan behoort tot het rivierenlandschap. Achter de dijken van Arnhem-Zuid ligt het polderlandschap van de Betuwe.

De aanwezigheid van de stad bepaalt het Arnhemse deel van het rivierengebied. In het verleden maakten uiterwaarden plaats voor industrieterreinen, scheepswerven en havenactiviteiten, met bijbehorende los- en laadkaden. Aan de zuidkant werd een groot uiterwaardgebied ingedijkt en als woongebied ingericht. Ter verbinding werden er bruggen gebouwd waar eens een pontje dienst deed.

Andere delen van het rivierenlandschap ondergingen minder veranderingen en zien er nog vrijwel hetzelfde uit als vroeger, met name die welke wat verder van de stad gelegen zijn. De oude landschapsstructuren met zomer- en winterdijken zijn daar nog intact.

Opvallend is dat vanaf Arnhem-Noord de rivier en Arnhem-Zuid slechts op enkele uitzichtspunten goed bekeken kunnen worden. Woonschepen, huizen en opgaande beplantingen belemmeren veelal het zicht. Alleen vanaf Boterdijk, Rijnkade, Nieuwekade en Westervoortsedijk is een goed zicht op de rivier mogelijk. De bebouwing van Arnhem-Zuid blijft echter ook hier grotendeels onzichtbaar door de hoge beplantingen; voor het zicht op de bebouwing moet men op één van de hoger gelegen uitzichtspunten zijn. Vanaf Arnhem-Zuid is de rivier alleen vanaf de dijken zichtbaar.

3.2.4. Ecologie

Ecologische gebiedsbeschrijving en bekende natuurwaarden

De rivierzone wordt in het groenplan bestemd als natuurskern. De rivier met uiterwaarden vormt een dynamisch gebied, met (ruige) graslanden, struwelen, bossen, water en oevers. Soorten als kwartelkoning en amfibieën komen hier voor. In dit uiterwaarden gebied komen veel diergroepen voor, waaronder relatief bijzondere soorten zoals aardaker, kwartelkoning, ijsvogel, kamsalamander en veel soorten vleermuizen. Het gebied is vooral waardevol vanwege de mogelijkheden die het biedt voor dieren die een uitgestrekt, aaneengesloten gebied als habitat hebben.

Ook voor dieren die specifieke eisen aan hun leefgebied stellen, is het gebied van speciaal belang. Hierbij valt te denken aan factoren als rust, dekking, voedselbronnen, uitwisseling met andere populaties.

De noordzijde van het plangebied bestaat uit een stedelijke wand van bebouwing met een herkenbare en passende enkele bomenrij op de kades. De boomsoort is afhankelijk van de omgeving en van de onderlegger: de linde in het stadscentrum en op de stuwwal, de populier in het poldergebied. Tussen de bomen is het stedelijke gebied met hoogwaardige verblijfsruimten aan de rivier. Ter plaatse van Park Onderlangs raakt de stuwwal de rivier. Het reliëf en de panorama's zijn unieke kwaliteiten.

Aan de zuidzijde ligt de dijk als een groene wand met stedelijke accenten. De uiterwaarden liggen vooral aan de zuidzijde van de rivier. Alleen aan de IJssel en ter plaatse van de Rosandehaven liggen de uiterwaarden noordelijk van de rivier.

Voor de uiterwaarden van de IJssel ligt de nadruk op behoud van de huidige situatie (agrarische functie) met in de toekomst meer ruimte voor de natuur. Er ligt een ambitie om te onderzoeken of het mogelijk is een attractieve route via Koningsplein en Kleefse waard naar het centrum te realiseren zodat een rondgang langs de rivier wordt volmaakt.

De dijkverlegging van Bakenhof heeft geresulteerd in een natuurspeel-uiteraard met meer ruimte voor water, natuur en recreatie.

Natuurwaarden in het rivierengebied

De ecologische waarde stijgt boven het niveau van de gemeente uit. Het is onderdeel van de

EHS en de Natura 2000 gebieden. Het gebied is:

1. een natuurkern met ooibossen, moeras, grasland en open water;
2. een aaneengesloten leefgebied voor grote fauna;
3. een leefgebied voor bijzondere vogelsoorten;
4. een gebied met natuurzones en stapstenen voor ringslang en kamsalamander.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het ruimtelijk beeld in relatie tot de ecotopen, de bijbehorende vogelgroepen en de effecten op de doorstroming.

ruimtelijk beeld	ecotoop	ecotoop	karakteristieke vogelgroepen	ruwheidsklassen voor waterdoorstroming
Open	water	open water	dodaarsgroep slobeendgroep ijsvogelgroep	open water
		strandjes	Strandpleviergroep	Zand
				slikkige oever
	moeras	riet	waterrietvogels	moeras riet
		zegge		Zegge
	grazige vegetatie	grazige vegetatie	zomertalinggroep grutto groep veldleeuwerikgroep	grasland natuurbeheer
	ruigte	ruigte		Ruigte
half open	doornige struwelen	doornige struwelen	bosrand struweelvogels	struwelen/ struiken
	zachthout struwelen	zachthout struwelen		
Dicht	zachthout bos	zachthout bos	bosrand struweelvogels appelvinkgroep holenbroeders zwartkopgroep	Ooibos
	hardhout bos	hardhout bos		

Van het rivierengebied is geen inventarisatie van alle soortgroepen bekend.

Onderstaand een overzicht van de bekende waarnemingen in het uiterwaardengebied van Arnhem. Van het gebied van de IJssel zijn nagenoeg geen waarnemingen bekend.

Gebied	soortgroep	aantal soorten	aantal territoria	aantal rode lijst soorten	Bron
Groene Rivier/ Bakenhof incl. dijk en park malburgen Koningspley	vogels	24	88	4	Vogelwerkgroep 2000
	flora	327		7	KNNV 1996 / 2005
	vogels	16	35		Vogelwerkgroep 2002 / provincie Gelderland
	flora	297		8	KNNV 1990-1991
IJssel	vogels	21	58	2	Vogelwerkgroep 2002 / provincie Gelderland
	flora				

Trends in de ontwikkeling

De flora van de dijk bij Malburgen en rivieroever zijn uitermate rijk. De soorten aan de rivieroever zijn gebonden aan de zandstrandjes en kribben. Op de dijk zijn duidelijk soorten van het rivierenlandschap aanwezig en bij continuering van verschrallingbeheer en verbetering van de bezonning zal de ontwikkeling doorzetten. Na de dijkverlegging is nu bij de Bakenhof de pioniervegetatie volop aanwezig. Van de 121 soorten zijn er 23 met een zeldzaamheidswaarde. Tevens is het aantal soorten behorende tot de pleviergroep groter. Duidelijk zichtbaar in de winterperiode zijn de ganzen, die grazen in het gebied ten zuiden van de Koningspley. Langs de IJssel en ter hoogte van Schuytgraaf is nog agrarisch gebruik.

Vegetatie

Water en oever

Bij de Bakenhof is een nevengeul gegraven en in de Rosandepolder ligt een groot water, dat in open *verbinding* staan met de Rijn. Gemeenschappen van Glanzig fonteinkruid en gemeenschappen van Witte waterlelie en Gele plomp komen hier voor. Aan de oever van de Rijn en IJssel groeit echte kruisdistel en grote kaardebol en zwanebloem.

Graslanden

Het gebied bestaat uit verschillende soorten graslanden met een verschillend beheer en structuur. In het gebied van de Bakenhof wordt momenteel een extensief begrazingsbeheer in gang gezet. De graslanden zijn structuur- en soortenrijk (van kort afgegrasd gras tot ruigtes). De graslanden in de overige gebieden worden nu nog intensief begraasd en zijn structuur- en soortenarm. Rode lijst soorten (min of meer bedreigde soorten) die in 1998 en 2002 zijn waargenomen, zijn klein vlooienkruid, bieslook, Engelse alant, kleine pimpernel, zacht vetkruid, wilde marjolein. Daarnaast zijn zeldzame soorten aangetroffen zoals, smalle aster, kleine aster en slijkgroen. De grote kaardebol groeit in meer ruigere graslanden in de nattere delen groeit lange ereprijs.

Markant voor het rivierengebied zijn de bloemrijke bermen met hun eigen stroomdalflora, zoals cichorei en kattendoorn. Afhankelijk van het aandeel bomen langs de dijk en het beheer heeft deze vegetatie zich kunnen ontwikkelen. In de dijkzone aan de Eldenseweg – Batavierenweg – Drielsedijk is aardaker en goudhaver (rode lijst soort), grasklokje, grote centaurie, grote ratelaar en melige toorts gevonden.

Bossen en struwelen

De bossen in het plangebied zijn verschillend qua ouderdom en samenstelling, met ooibos en wilgen-, sleedoorn- en meidoornstruwelen. Aan randen van de bossen groeit gewone vogelmelk en rapunzelklokje.

In het kader van het versterken van de natuurwaarden zullen in inrichting en beheer de Potentiële Natuurlijke Vegetaties richtinggevend zijn. De sleedoorn is onder andere belangrijk voor sleedoornpage.

Fauna

Vogels

Van broedvogels is een vlakdekkende inventarisatie gedaan tussen 1995 tussen 2007. In het plangebied zijn diverse vogelsoorten waargenomen, die broeden op het Water (fuut, wilde eend, slobbeend, wintertaling, zomertaling, meerkoet, kuifeend), in oevervegetatie (rietgors, kleine karekiet, bosrietzanger, gele kwikstaart), in graslanden (kievit, kleine plevier, tureluur, oeverloper, grauwe gans, scholekster, wulp), in ruigte (fazant, patrijs), in holen in grond (bergeend, oeverzwaluw), in struwelen (grasmus) en in bomen, o.a. in zuidpunt Koningspley (buiszard, zwarte kraai, holeduif). De boerenzwaluw, witte kwikstaart broedt in de boerderij in de zuidpunt van Koningspley. De oeverzwaluw broedt in de rand van de oever van de rijn bij de Malburger Haven. De uiterwaard heeft voor een deel ook betekenis als slaapplek o.a. voor wolven, omgeving IJsselkop en landtong.

Amfibieën

In het gebied komen kleine watersalamander, bruine Kikker, rugstreeppad, gewone pad en groene kikker (complex) voor. De soorten komen voor in natte delen van de uiterwaard. De Kamsalamander komt voor in de uiterwaard nabij de spoorbrug. Er zijn diverse overwinteringsplekken voor amfibieën, waaronder de wateren, ruigtes en dijkzone.

Zoogdieren

In het gebied komen watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger voor. Deze soorten foerageren in de uiterwaarden boven water en graslanden. De soorten verblijven in Arnhem Noord. Bekende verblijfplaatsen zijn Kema terrein en omgeving en parken Sonsbeek en Zypendaal en Park Angerenstein. Vanaf deze plekken vliegen ze naar de uiterwaarden, over zogenaamde vliegroutes. Bekende vliegroutes zijn de Holleweg in de wijk Hoogstede, over de wijk Presikhaaf, hoek Westervoortsedijk / Nieuwe Kade richting Malburgen (Pimpernelstraat), J. Frostbrug en Burgemeesterskwartier.

Verder zijn waarnemingen bekend van haas en konijn in de uiterwaard. De dijkzone vormt geschikt leefgebied voor de veldmuis en mogelijk de huisspitsmuis. Daarnaast is de bunzing als verkeersslachtoffer langs de Eldense weg aangetroffen. Het leefgebied van de bunzing strekt zich waarschijnlijk uit tot het hele plangebied.

Beschermde soorten

Samenvattend zijn, voor zover bekend, er in het plangebied 19 broedvogelsoorten, 15 vaatplantsoorten, 6 amfibieënsoorten en 8 zoogdiersoorten aangetroffen. Alle soorten zijn beschermd conform de Flora- en faunawet 2002. De vogels zijn tevens beschermd conform de EU Vogelrichtlijn. Daarnaast zijn 6 soorten tevens beschermd conform de EU Habitatrichtlijn Bijlage 4. Noot daarbij is dat de vleermuizen alleen in het plangebied foerageren.

Belemmeringen

Het oorspronkelijke natuurlijke milieu is sterk aangetast door de dijkaanleg en de daarmee samenhangende versmalling van het rivierensysteem (uiterwaard). De uiterwaarden werden agrarische graslandgronden. Hierdoor verdween overstromingsgebied en natuurlijk gradiënt en daarmee de soortenrijkdom en de vele structuren in de vegetatie. Daaraan gekoppeld verdween voor een groot deel aanwezige fauna. Op enkele plekken werd intensief gebruikte grond min of meer teruggegeven aan de natuur. Voorbeelden zijn de dijkverlegging bij de Bakenhof, waar de dijk in 2001, ca. 200 meter binnendijs werd verlegd, waardoor er meer ruimte voor de rivier en de natuur ontstond.

De uiterwaarden worden op enkele plekken doorkruist door bruggen en wegen. De waterdoorstroming en de migratie van flora en fauna wordt hierdoor belemmerd. Om de doorstroming te vergroten is sinds kort de spoorbrug bij de Rosandepolder vergroot, wordt er gekeken naar doorstroming in Meinerswijk en is de dijk bij de Bakenhof binnendijs verlegd. Op een enkele plek in het rivierengebied wordt gewoond. Onder andere zijn dit de woonboten in de Rosandepolder en aan de oever van de Rijn. Dit geeft in meer of mindere mate een verstoring voor de aanwezige flora en fauna.

Kansen en ambities natuur

Het algemene uitgangspunt is bescherming en verder ontwikkelen van een samenhangend natuurnetwerk en het ontwikkelen van de bestaande natuurwaarden en de daaraan ten grondslag liggende milieuomstandigheden. De gemeente streeft naar versterking van de natuurwaarden, veelal nog agrarisch gebied. Onder andere de uiterwaarden van de Koningspley en IJsseloord II zijn momenteel in gebruik als landbouwgrond. Het versterken van natuurwaarden in de uiterwaarden zorgt voor een samenhangend netwerk van natuur en water in de EHS.

Het rivierensysteem in Arnhem is smal. De buitendijkse dynamische systemen en de binnendijkse gedempte riviersystemen vullen elkaar aan. Voor het goed functioneren van de EHS zijn verbindingen en uitwisseling met het toekomstig park Lingezege noodzakelijk. Het grote groen in het zuidelijk stadsdeel zal in de vorm van groenblauwe lijnen een rol vervullen in het ecologisch netwerk. Met de realisatie van de Natuur Speeluiteraard Bakenhof wordt de beschikbare ruimte voor doorgaande natuur vergroot. Hierbij wordt een balans gezocht voor

verweving van natuur en recreatie.

Voor de Rosandepolder is in het kader van Ruimte voor de Rivier een herinrichtingsplan ontwikkeld, waardoor water en natuur meer kansen krijgen. Ook aan de zijde van Westervoort is rivierverruiming voorzien, waardoor ook de ruimte voor de natuur wordt vergroot. Het plan van Meinerswijk is voor een deel gerealiseerd. De doorwerking van Ruimte voor de Rivier zal maatwerk vragen in de balans tussen beplanting en waterdoorstroming. De zuidkant van de Koningspley en de uiterwaarden van de IJssel bieden potenties voor riviergebonden graslanden, zodat in combinatie met de Hondsbroeksepley een eenheid ontstaat. Misschien zelfs mogelijkheden voor grote grazers.

Met de waterdoorstroming zal een balans gevonden moeten worden. Het is noodzakelijk dat het samenhangend stelsel van ecotopen, wat begraasd kan worden, aansluit op voldoende hoogwatervrije plaatsen.

Natuurwaardenkaart

De natuurwaardenkaart van het gehele rivierengebied is opgenomen in de bijlage. De kaart geeft de beschermde soorten conform de Flora- en Faunawet, waarbij apart zijn opgenomen de vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar zijn beschermd (standvogels). Verder is aangegeven waar de Rode Lijstsoorten voorkomen.

Bronnen

- Natuurwaarden IJsseloord II, Arnhem. bureau Waardenburg bv. 8 augustus 2007 (rapportnummer 07-108).
- Monitoring Malburgen flora en fauna 2004 – 2007. De Groene Ruimte BV. 23 juli 2007. (rapportnummer 05511).
- Inventarisatie van planten in Koningspley 1990 – 1991. KNNV, afd. Arnhem. 1991.
- Floristische inventarisatie zuidelijke Rijnsoever Arnhem. KNNV afdeling Arnhem. 1998.
- Verslag van de excursie in de uiterwaarden bij de Sacharovbrug. KNNV afdeling Arnhem. 2002.
- Econsultancy (Koningspley Noord, 2005),
- Broedvogels van de Kleefsewaard, Koningspley en IJsseloord 2. Vogelwerkgroep Arnhem eo. 2002.
- Broedvogels Uiterwaarden en dijkzone Malburgen 2002. Vogelwerkgroep Arnhem eo. 2002.
- Watervleermuisproject. Vleermuiswerkgroep Gelderland. 2002.

3.2.5. Deelgebieden

Het plangebied is opgebouwd uit meerdere delen die nogal van elkaar verschillen. Van west naar oost gaande zijn de volgende deelgebieden te onderscheiden:

1. uiterwaarden van Schuytgraaf;
2. Rosandepolder;
3. Malburgse uiterwaarden; Koningspley;
4. IJsseloordse uiterwaarden.

De **uiterwaarden van Schuytgraaf** behoren sinds 1 januari 1995 tot de gemeente Arnhem; voordien behoorde dit gebied tot de gemeente Overbetuwe. Deze grensverlegging is tot stand gekomen ten behoeve van de nieuwbouw van de Vinexwijk Schuytgraaf.

De buitendijkse gronden zijn visueel en functioneel een landschappelijk fraaie eenheid met de er tegenover liggende uiterwaarden van Oosterbeek (gemeente Renkum), die door de dichtbegroeide stuwwal gedomineerd worden. Opvallend is dat de zeer brede Oosterbeekse uiterwaarden vrij dicht begroeid zijn met meidoorn, knotwilgen e.d.; terwijl de uiterwaarden van

Schuytgraaf voornamelijk bestaan uit grasland. De achter de Drielsedijk gelegen boerderijen en hun agrarisch gebied doen mee in het landelijke beeld.

Verdere opvallende blikvangers zijn de hooggelegen spoorbrug over de Rijn, hoogspanningsmasten, de Sep-toren en een windturbine.

De afgraving van het noordelijke spoortalud heeft de breedte van de Rijnbedding zichtbaarder gemaakt. Deze afgraving vond plaats in het kader van de beleidslijn "Ruimte voor de Rivier", om de doorstroming te verbeteren. De spoorbrug vormt de karakteristieke begrenzing met de polder Meinerswijk, dat geen onderdeel is van het plangebied.

Meinerswijk vormt een landschappelijke eenheid met de aan de overzijde van de Rijn gelegen **Rosandepolder**. Het in oppervlak geringe Arnhemse deel hiervan bestaat hoofdzakelijk uit de helft van een waterplas met daarin gelegen woonboten. De beide uiterwaardpolders hebben een belangrijke waterstaatkundige functie als waterberging van de Rijn. Bij een lage waterstand vormen ze een nat en droog natuurgebied; bij hoge waterstand van de rivier staat het grootste deel van beide gebieden onder water.

Aan de zuidoever van de Rijn tussen Mandelabrug en de John Frostbrug vormen de strandjes en de bosschages aan een opvallend contrast met het historische stadscentrum aan de overzijde. Arnhem-Zuid is vanaf de Rijnkade niet zichtbaar.

De haven van Coers, gelegen tussen de Nelson Mandela- en de John Frostbrug, vormt een met bomen omzoomde woonboten enclave.

De **Malburgse uiterwaarden** bestaan uit een reeks natuurlijk grasland, tussen dijk en rivier en zijn uitloopgebied voor Malburgen. De eerste fase van de herinrichting van de uiterwaard van Bakenhof in de vorm van een dijkverlegging, die inmiddels in 2001 is uitgevoerd, hebben ca. 11 ha. nieuwe natuur toegevoegd. Sinds 2004 is natuurontwikkeling en recreatief medegebruik door de inrichting van de Natuur en speelruimte Bakenhof in gang gezet.

Door de havenactiviteiten en rommelige bebouwing aan de stenige noordoever worden deze uiterwaarden visueel beïnvloed. De John Frostbrug is dominant aanwezig, evenals de toren van de grote kerk en het Stadskantoor. Malburgen zelf is niet zichtbaar door de hoge populierenbeplanting; meer naar het oosten wel, doordat daar de beplanting ontbreekt. De recente dijkverlegging heeft ter hoogte van De Bakenhof een "flessenhals" in het rivierensysteem opgeheven. De doorstroming en waterberging zijn hierdoor flink vergroot. Het langs de rivier aangelegde fietspad maakt recreatief medegebruik mogelijk. Bij hoogwater verdwijnt dit onder de golven; dit maakt mede de rivierdynamiek duidelijk. Het gebied heeft een landschapsecologische inrichting gekregen conform de rivierenrichtlijn, in de vorm van een 2^e stroombaan met natuurlijke graslanden.

Het plangebied volgt oostwaarts, aan de andere oever van de Rijn, een agrarisch gebruikte landtong bij het industriegebied Kleefsewaard. Deze vormt de scheiding tussen rivier en haven. De huidige Akzo-haven is gesitueerd op de oorspronkelijke loop van de IJssel. Dit gebied gaat via het talud van de Pleybrug over in de **Koningspley**. Deze agrarische grond ligt aan de splitsing van Rijn en IJssel, met een boerderij op de uiterste punt. De openheid van het rivierenlandschap met zijn grote maten, in combinatie met de landelijke sfeer maken dit een gebied met een zeer bijzondere uitstraling. Het ligt buiten de stedelijke invloed; Arnhem lijkt hier ver weg.

De Koningspley gaat aan de oostzijde over in de **IJsseloordse uiterwaarden** langs de IJssel. Aan de oude Veerweg naar Westervoort ligt nog enige scheepsbouwbedrijvigheid. Het is het gebied met de spoor-, auto- en fietsbruggen naar Westervoort enerzijds en de brug van de A12 anderzijds. De uiterwaardgronden zelf hebben een agrarisch gebruik. Het rivierenlandschap wordt hier aan beide zijden door binnendijkse bedrijventerreinen gedomineerd; het bedrijventerrein IJsseloord II kenmerkt zich door een forse kegelvormige heuvel en moderne gebouwen.

3.2.6. Archeologie en cultuurhistorie in het plangebied

Geomorfologie

Het plangebied ligt in het Arnhemse rivierengebied. Gedurende de IJstijd hebben hier rivieren in brede riviervlakten grof sediment afgezet en rivierterrassen gevormd. Aan het einde van de IJstijd zijn hier ook donken of rivierduinen ontstaan, door opgewaaid zand afkomstig van drooggevalen rivierbeddingen. Gedurende het Holoceen (10.000 v. Chr.-heden) warmde het klimaat op en na de vegetatie toe. Rivieren gingen meer meanderen. Bij overstromingen werd op de oevers het zwaardere materiaal (zand) afgezet, terwijl de fijnere deeltjes (klei) langer in suspensie bleven en verder weg werden afgezet. Op deze wijze ontstonden langs rivieren hoog opgeslibde zandlichamen: de oeverwallen. Het tussen de oeverwallen in gelegen gebied lag lager en wordt als komgebied aangeduid. Hier kon zich door de natte omstandigheden ook veen ontwikkelen. Het geheel van rivierbedding en oeverwal wordt aangeduid als stroomgordel. Doordat een rivier in loop der tijden verschillende malen haar loop verlegd, ontstaat er in het rivierenlandschap een ingewikkeld patroon van stroomruggen die weer door latere afzettingen zijn afgedekt. Op het moment van bedijking in de Middeleeuwen kwam hieraan een einde. De rivier kon zich vanaf dat moment alleen maar binnen de dijken bewegen. Op momenten brak de rivier door de dijken, daarbij kolken vormend. Dergelijke dijkdoorbraken laten zich in de ondergrond kenmerken door hun zandige samenstelling; deze gronden worden overslaggronden genoemd.

Bewoningsgeschiedenis rivierengebied

Het rivierengebied tussen Arnhem en Nijmegen is reeds lange tijd bewoond. Dit heeft onder andere te maken met de diversiteit van het landschap. Op de hoger liggende, zandige oeverwallen kon men wonen en gewassen verbouwen, terwijl de lager liggende komgebieden geschikt waren voor het weiden van vee. Daarnaast boden de rivieren goede mogelijkheden voor transport.

De vroegste aanwijzingen voor menselijke activiteit in het Arnhemse rivierengebied stammen uit de Nieuwe Steentijd, meer specifiek uit de periode rond 4000 v. Chr. Het handelt hier waarschijnlijk om een jachtkamp dat in Schuytgraaf is aangetroffen, op een donk. Naast een jachtkamp zijn er op een rivierterras en stroomruggen tal van sporen uit de Bronstijd, IJzertijd, Romeinse Tijd en Vroege Middeleeuwen gevonden. Sporen van bewoning uit de Vroege Middeleeuwen zijn ook elders in Arnhem-Zuid aangetroffen, bijvoorbeeld ter hoogte van De Koppel. In de Rosandepolder, benoorden de Rijn, zijn tijdens baggerwerkzaamheden veel vondsten uit de Romeinse Tijd gedaan. Grenzend aan het plangebied, in Meinerswijk, ligt een *castellum*. Dit is een Romeins fort, gebouwd in het begin van de jaartelling. Het *castellum* had als doel de noordgrens van het Romeinse rijk te verdedigen. De grens liep deels door Meinerswijk; het samenstel van *castella*, wachttorens en wegen langs de grens wordt als *limes* aangeduid. Het plangebied ligt ten noorden van de *limes*.

Archeologische monumenten

In het plangebied liggen geen (beschermde) archeologische monumenten.

Archeologische waarden in het plangebied

In tegenstelling tot andere locaties in het Arnhemse rivierengebied zijn er in het plangebied nauwelijks vindplaatsen bekend. Er ligt maar een bekende vindplaats, in het plangebieddeel in de Rosandepolder. Hier is veel verspoeld Romeins materiaal gevonden. Wel zijn er hiernaast een aantal mogelijke vindplaatsen, gebaseerd op historisch kaartmateriaal en historische gegevens. Hiervan wordt vermoed dat er zich nog resten in de ondergrond manifesteren. De vindplaatsen zijn nader omschreven in de tabel. Dat er nauwelijks vindplaatsen zijn aangetroffen, hangt enerzijds samen met het feit dat in het plangebied geen archeologisch onderzoek plaats heeft gevonden. Anderzijds betreft het een rivierdynamisch en energetisch milieu. Dit kan ertoe hebben geleid dat aanwezige archeologische resten zijn geërodeerd of wellicht was de situatie te nat voor bewoning.

Het plangebied grenst onder andere aan Malburgen-Oost. Malburgen zelf betreft een nederzetting met kerk die teruggaat tot het begin van de 14^e eeuw. De nederzetting moet worden gezocht bij de Bakenhofweg, waar de dijk een knik maakt. In 2007 is net ten zuiden van deze locatie een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij nederzettingssporen vanaf

circa 1400 zijn aangetroffen. Een kaart uit 1586 toont het oude Malburgen, met buitendijks een kasteel dat als “Malenburg” is aangeduid. Dat kasteel kan door het Rijnwater verzwoegen zijn, maar kan zich ook nog net in het plangebied bevinden. Deze zone is archeologisch relevant.

Naast bovengenoemde zones nabij de oude nederzettingkern van Malburgen en in de Rosandepolder zijn er nog twee andere zones van belang. Dit betreft de Koningspleij, waar resten van schansen te verwachten zijn, en het westelijke deel van het plangebied. De Koningspleij wordt hieronder verder besproken. In het westelijke deel van het plangebied zijn er aanwijzingen dat daar een deel van de *limes* heeft gelopen. Indien dat juist is, kunnen er gerelateerde resten aangetroffen worden. Hierbij moet met name aan wegdelen worden gedacht.

Vindplaatsnummer	Coördinaten	Omschrijving	Datering
22	192,357/441,918	steenfabriek	Nieuwe Tijd
26	192,256/442,479	veerhuis	Nieuwe Tijd
27	191,940/442,310	veerhuis	Nieuwe Tijd
28	188,220/443,334	aardewerk	Romeinse Tijd

Cultuurhistorie in het plangebied

Beknopte historie

Een deel van het plangebied, uitgezonderd het uiterst oostelijke deel, wordt reeds op de Kaart van Jacob van Deventer (1558-1570) afgebeeld. Voor Malburgen-Oost toont de kaart meerdere Rijnstrangen. De meest noordelijke betreft de Rijnloop van tegenwoordig. Deze is in opdracht van de hertog rond 1530 gegraven. De andere Rijnstrangen geven de oude loop van de Rijn weer. Voorts is buiten het plangebied in Stadsblokken circa tegenover de Sabelspoort een gebouw aanwezig. Verder oostwaarts, in het plangebied, toont de kaart nog een gebouw, waarschijnlijk de locatie van een veerhuis. Het plangebied zal in deze periode vooral als weidegebied en bouwland in gebruik zijn geweest. De kaart van Nicolaes van Geelkercken uit 1651 toont voor het plangebieddeel nabij de Eldensedijk de zogeheten Grift, een kanaal van Nijmegen naar Arnhem.

Vanwege de ligging in een uiterwaardengebied zal de grotendeels agrarische functie van het plangebied door de eeuwen heen niet al te zeer zijn gewijzigd. Belangrijk zijn wel de ontwikkelingen vanaf de tweede helft van de 19^e eeuw en in 20^e eeuw. In 1864-65 werd fort Westervoort gebouwd, als onderdeel van de IJssellinie. Fort Elden, gelegen ten zuiden van het plangebied, maakt hier ook deel van uit. De forten vervulden in de landsverdediging een grote functie. Fort Westervoort heeft een aantal voorgangers gehad die waarschijnlijk in de Koningspleij nabij de Veerweg en de splitsing van de Rijn en IJssel hebben gelegen. Deze gaan terug tot het einde van de 16^e eeuw. In de tweede helft van de 19^e eeuw kwam nabij het plangebied, met name in Stadsblokken-Meinerswijk, industrie op. In het plangebied zelf ontstonden fabrieken voor baksteenfabricage. Kaartmateriaal uit de 19^e eeuw toont voor het plangebied een verkavelingsstructuur die in Malburgen is georiënteerd op oude, verlandde Rijnstrangen. Ook zijn reeds verdwenen dijklichamen zichtbaar. In de Koningspleij is een oude IJsselloop aangeduid, evenals de Veerweg met aan diens zuidzijde bebouwing. Ook hier toont het kaartmateriaal oude dijklichamen.

Het plangebied is ook verbonden met de 20^e-eeuwse variant van de IJssellinie. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog was Duitsland als grootmacht uitgeschakeld. Het land werd opgedeeld in een Amerikaanse, Engelse, Franse en Russische zone. Zodoende kwam het onder verschillende invloedssferen te staan: het democratische en kapitalistische westen enerzijds en het communistische oosten anderzijds. De uitbreiding van het communistische machtsblok leidde tot ongerustheid en diensengevolge de oprichting van de NAVO. Als antwoord op de vermeende Russische dreiging werden de Rijn en IJssel als verdedigingslinie ingericht. De plannen voor de IJssellinie werden in de periode 1949-1950 bedacht en

uitgewerkt. In 1951 begon men met de uitvoer ervan. Dit onder strikte geheimhouding; het project werd aangeduid als "Noodbruggenpontoonplan (NBPP) Betuwe". In Arnhem, Nijmegen en Olst werden stuwen gebouwd die bij dreiging in de Rijn, Waal en IJssel konden worden afgezonden. Hierdoor konden de uiterwaarden, en ook het plangebied, worden geïnundeerd waardoor terreinen voor de vijand moeilijk begaanbaar werden. Een systeem van tankkazematten, vierlingmitrailleurs en zoeklichten moest de IJssellinie verdedigen. Objecten van de IJssellinie zijn in het plangebied met uitzondering van de defensiehaven niet bekend, maar kunnen niet uitgesloten worden. In de defensiehaven lag het ponton dat bij dreiging werd uitgevaren en als stuw werd afgezonden. De haven is aanzienlijk verland, maar landhoofd, meerpalen, loodsen, funderingen van een wachtgebouw en betonnen schuttingen grijpen direct terug op het verleden.

De IJssellinie is nooit daadwerkelijk in werking getreden. In 1961 werd besloten de geallieerden de verdediging nog verder oostwaarts te leggen, tot aan de Weser en later de Elbe. De betekenis van de IJssellinie verminderde daardoor. Ook waren in deze periode de krachtverhoudingen te land en in de lucht veranderd en beschikte de vijand over kernwapens en voldoende amfibisch materiaal. De operationale waarde van de IJssellinie verminderde daardoor nog meer. Dit gecombineerd met de hoge onderhoudskosten heeft ertoe geleid dat de IJssellinie werd opgeheven.

Monumenten

In het plangebied is een monument gelegen. Deze wordt in de tabel hieronder verder beschreven. Hierin zijn ook objecten genomen waarvoor een voornemen tot aanwijzing geldt.

Object	Coördinaten	Status	Opmerkingen
John Frostbrug (met toerit)	191,037/443,071	Gemeentelijk monument	-
Fort Westervoort	194,059/442,701	Voornemen tot aanwijzing gemeentelijk monument	Voorbescherming
Bunker Oude Veerweg	193,541/440,853	Voornemen tot aanwijzing gemeentelijk monument	Voorbescherming

Cultuurhistorische waarden

Naast monumenten liggen er in het plangebied meerdere objecten of structuren die als cultuurhistorisch (zeer) waardevol kunnen worden aangemerkt; een deel is hierboven reeds aangestipt. Het gaat hierbij om:

- defensiehaven;
- spoorbrug Westervoort;
- veerweg;
- verkavelingsrelicten;
- een relict van de Grift/Malburgse wetring ("historisch" water) parallel aan de Eldensedijk

3.2.7. Woonschepen

Aanleiding

Wonen op het water is een vorm van wonen die als zodanig geen erkenning meer behoeft. Het is een volwaardige woonvorm: in ons waterrijke land niet meer weg te denken. Het is voor velen een zéér aantrekkelijke vorm van wonen. Ook Arnhem kent wonen op het water, al gedurende vele decennia, op verschillende locaties. Het geeft kleur aan de stad. Maar vraagt ook om enige ordening. Deze behoefte heeft ertoe geleid, dat woonschepen als woonvorm en de ruimtelijke verschijningsvorm van het woonschip als ook de kwaliteit van de ligplaats onder de aandacht is gekomen. Wij vinden het noodzakelijk dat voor wonen op het water zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten gelden als voor wonen op het land. Gelet op de specifieke woonvorm voor wonen op het water is het nodig wel enkele bijzondere regels vast te leggen.

Door de raads werkgroep Woonschepen is in januari 2003 een notitie Woonschepen uitgebracht waarin zes kaders zijn geformuleerd voor de door het college uit te werken nota Woonschepen.

In een door de raad op 13 oktober 2003 aangenomen motie werd nog eens expliciet het belang benadrukt om bij het uitwerken van het beleid op een positieve wijze de bewoners van woonschepen te benaderen en de door de raad geformuleerde kaders en aanbevelingen ter harte te nemen.

Het resultaat hiervan is verwoord in de notitie 'Woonschepen; uitwerking kaders en onderbouwing locaties', welke de basis vormt voor het gemeentelijk te voeren woonbotenbeleid.

Naar aanleiding van een door de gemeenteraad unaniem aangenomen amendement is de maatvoering voor de uitbreidingsmogelijkheden van de woonschepen aangepast. Voor de exacte regeling wordt verwezen naar 6.1.3.

Resultaat

Op basis van de geformuleerde uitgangspunten en de randvoorwaarden zijn de volgende locaties aangewezen als locatie voor woonschepen. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden tussen wenselijke locaties en niet wenselijke locaties. De voor ligging van woonschepen wenselijke locaties zijn:

1. de Rosandepolder voor zover dit het grondgebied van de gemeente Arnhem betreft (gedeeltelijk);
2. de Defensiehaven (gedeeltelijk);
3. Onderlangs
4. de Boterdijk (gedeeltelijk);
5. de Westervoortsedijk en aan de kop van de Van Oldebarneveldtstraat (gedeeltelijk);
6. twee ligplaatsen op de locatie de Praets;
7. de Haven van Coers (gedeeltelijk).

De voor ligging van woonschepen niet wenselijke locaties zijn:

1. de Haven van Coers (gedeeltelijk, betreffende de ligplaats bekend als nummer 5);
2. de Westervoortsedijk en aan de kop van de Van Oldebarneveldtstraat (gedeeltelijk, betreffende de ligplaatsen bekend als nummers 85b, 85c en 89a);
3. de Boterdijk (gedeeltelijk, betreffende de ligplaatsen 5 t/m 11);
4. de ASM-haven;
5. de Rijnkade (gedeeltelijk, betreffende de ligplaats bekend als nummer 162);
6. de Nieuwe Haven (gedeeltelijk, betreffende 8 ligplaatsen).

In totaal liggen er 119 woonschepen binnen Arnhems grondgebied. Daarvan zal voor 35 woonboten (ASM-haven 17 woonschepen, Nieuwe Haven/Billiton Kade 8 woonschepen, Rijnkade 1 woonschip, Haven van Coers 1 woonschip, Boterdijk 5 woonschepen, Westervoortsedijk 3 woonschepen) een andere locatie gezocht worden.

Toekomst

De gemeente heeft de taak op zich genomen te zoeken naar een of meerdere locaties voor de woonschepen die momenteel op locaties liggen, die als niet wenselijke locatie zijn aangewezen. Het gaat hier om de woonschepen, die zijn gelegen in de Haven van Coers, Westervoortsedijk, ASM-haven, Nieuwe Haven, Rijnkade en de Boterdijk.

Er is een aantal locaties genoemd, zoals: Gat van Moorlag, nabij Haven van Coers (uitbreiding), Groene Rivier (meestromende nevengeul), Gat van Bruil/Meinerswijk, locaties IJsseluiteerwaarden. De afweging van de mogelijke locaties is nauw verbonden met de herinrichting van de uiterwaarden van Rijn en IJssel en met de mogelijke kansen die het gebied zou kunnen krijgen. Bij het zoeken naar mogelijke locaties zullen de

woonschipbewoners betrokken worden.

3.2.8. Bedrijvigheid

In het plangebied is weinig bedrijvigheid aanwezig. Het overgrote deel van de uiterwaarden in het plangebied heeft een agrarische functie en dit bepaalt in belangrijke mate het beeld. Op de splitsing van Rijn en IJssel ligt een akkerbouwbedrijf/veehouderij.

In het plangebied is verder nog een jachtwerf in de Koningspley gevestigd en is aan de noordzijde van de Rijn, langs de kade (buiten het plangebied), nog een aantal bedrijven gevestigd.

Aan de Boterdijk zijn een rederij, een café en een 'partyship' gevestigd.

Aan de Rijnkade is een tweetal bedrijven gevestigd: een oliehandel en een bunkerstation. De Rijnkade wordt veel gebruikt door rederijen als start- en landingsplaats voor deelnemers aan riviercruises.

De cruisevaart in Arnhem onderscheidt zich in:

- doorreis (circa 200 schepen, 20-25.000 personen per jaar);
- begin-/eindpunt (circa 400 schepen, 60.000 personen);
- dagtochten (circa 50 schepen, 32.500 personen).

Aan de Nieuwe Kade is het kantoor van havenmeester gevestigd.

De Nieuwe Haven maakt eveneens onderdeel van het bestemmingsplangebied uit. Dit gebied grenst direct aan het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan voor het industrieterrein Kleefse Waard-Koningspley Noord. In deze haven is een aantal scheepsreparatiebedrijven gevestigd, dat als zodanig is bestemd.

Daarnaast kent dit onderdeel van de haven een industrieel gebruik door de aanwezigheid van een aan- en afmeerkade langs de gehele lengte van de haven. Hoewel deze kade niet tot het plangebied van dit bestemmingsplan hoort, maar is opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan Kleefse Waard-Koningspley Noord, bestaat er als zodanig dus een directe relatie met het aangrenzende bedrijventerrein.

De bedrijven binnen het plangebied betreffen hoofdzakelijk milieucategorie 2 en 3 bedrijven. In de directe omgeving van deze bedrijven zijn geen ontwikkelingen voorzien. Bij ontwikkelingen binnen 30 meter van milieucategorie 2 en binnen 100 meter van milieucategorie 3 bedrijven moet getoetst worden aan de vergunde situatie van het bedrijf om te beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is.

3.2.9. Recreatie

De uiterwaarden in het algemeen spelen vooral een recreatieve rol als achtergrond bij fietstochten op de dijken. Het fotogenieke, typisch Nederlandse rivierenlandschap leent zich hier uitstekend voor. De Drielsedijk langs de uiterwaarden van Schuytgraaf (en Meinerswijk) is echter door het drukke autoverkeer geen veilige fietsroute.

De Malburgse uiterwaarden hebben door de dijkverlegging en de beëindiging van het agrarisch gebruik recreatieve mogelijkheden gekregen. Doordat de dijk verlegd is richting binnendijks gebied, is er in het verbrede winterbed ruimte gekomen voor een recreatief fietspad, en is er ook ruimte voor wandelen en spelen in de "natuurspeeluitwaard Bakenhof".

Ondanks de fraaie landschappelijke ligging heeft de Koningspley geen recreatieve betekenis. De Koningspley-zuid - ten zuiden van de Pleyroute - is particuliere grond, agrarisch in gebruik; de Koningspley ten noorden van de Pleyroute is een beoogd milieu-bedrijventerrein ("Brundlandtpark").

Ook de IJsseloordse uiterwaarden hebben geen recreatieve betekenis, er is alleen een fietspad over de dijk.

4 Randvoorwaarden

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de beperkingen gegeven die van belang kunnen zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied. De op de kaart aangegeven contouren en straalpaden kunnen beperkingen opleggen aan het gebruik van bepaalde locaties. Het is echter ook mogelijk dat oplossingen worden gevonden door ter plaatse maatregelen te treffen of randvoorwaarden op te nemen in milieuvergunningen. De contouren hebben dus met name een alarmerende functie voor eventuele nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

4.2 Water

4.2.1. Oppervlaktewater

Het gehele gebied tussen de waterkeringen is primair bedoeld voor waterstaatsdoeleinden. Alle andere functies in het gebied zijn daar aan ondergeschikt.

In het plangebied wordt op enkele plekken oppervlaktewater vanuit het stedelijk gebied op de rivier geloosd; één locatie in Arnhem-zuid en drie locaties in Arnhem-noord. De Slijpbeek gelegen op de grens van de gemeente heeft de status van SED-beek wat betekent dat de huidige waterhuishoudkundige situatie minimaal gelijk moet blijven; het “stand still”-principe. Verder mogen er geen nadelige effecten optreden in het oppervlaktewater en grondwater door menselijke beïnvloeding en moet de invloed op ecologie, waterkwantiteit en -kwaliteit zo minimaal mogelijk gehouden worden. Als laatste voorwaarde geldt dat het beheer afgestemd moet worden op de natuurwaarden.

4.2.2. Grondwater

Bij ontwikkelingen in het plangebied geldt het uitgangspunt “Stand still-step forward”-principe: voor het grondwater is het niet toegestaan dat er een verslechtering ontstaat. Vanuit het waterbeleid gelden onder andere de volgende beperking:

- Er mogen geen negatieve verstoringen van de grondwaterstanden en –stromingen worden veroorzaakt om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen.
- Bij de ontwikkeling van bouwplannen moet rekening worden gehouden met de stand en de stromingsrichting van het grondwater. Voor de eventuele ondergrondse bouwwerken geldt als uitgangspunt dat deze de lokale grondwaterstroming en het grondwaterpeil niet permanent significant beïnvloeden. Bij ondergrondse bouw wordt in dit kader uitgegaan dat de constructie zodanig van aard zal zijn dat een permanente grondwateronttrekking niet noodzakelijk is.

Verder moet aangetoond worden dat de aanpassing geen negatieve effecten veroorzaken op de al bestaande omgeving.

4.2.3. Drinkwaterbescherming

Over een klein deel van het uiterwaarden ligt de beschermingszone van de drinkwaterwinning Ir. H. Symons. In bijna alle gevallen is de provincie het bevoegd gezag wat betreft de grondwateronttrekkingen ten behoeve van drinkwaterwinning en de bescherming van de intrekzones (25-jaarszone). Uitzondering hierop zijn de stedelijke winningen in o.a. Arnhem-zuid. Voor deze uitzonderingen moet de bescherming van de intrekzones geregeld worden via de bestemmingsplannen. Het grondwater moet uiteindelijk wel aan dezelfde voorwaarden voldoen; het einddoel voor zowel stedelijke als niet-stedelijke winningen is hetzelfde. Voor de eenduidigheid volgt de gemeente dan ook de provinciale richtlijnen. Daarom is een aanlegvergunning nodig voor alle werkzaamheden in de ondergrond binnen de berekende 25-jaarszone. Uitzondering op dit principe is dat normale stedelijke functies mogelijk zijn. Vanuit het provinciaal beleid is specifiek benoemd dat koude-warmteopslag binnen de 25-jaarszone niet is toegestaan.

Voor nieuwe ontwikkelingen geldt dat de risico's moeten worden afgewogen tegen de risico's van de huidige activiteiten ("Stand still-Step forward"-principe).

4.2.4. Regen- en afvalwatersysteem

In het plangebied is het tracé van het hoofdtransportriool van Arnhem-Noord naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie in Duiven gelegen. Het tracé, een persleiding, loopt vanaf het Rijnemaal bij de John Frostbrug naar de kruising Oude Veerweg / IJsseloordweg, langs de Oude Veerweg, richting de zomerbedding van de IJssel. Ondertussen kruist de leiding de primaire waterkering. In de uiterwaarden maakt de leiding een knik waarna het, op ca 40 m. afstand parallel aan de rivier, richting de brug van de rijksweg A12 gaat en uiteindelijk naar de zuiveringsinstallatie. Ter bescherming geldt een beschermingsstrook van 10 m. breed boven de leiding. De leiding is eigendom van het waterschap Rijn & IJssel.

Op dit hoofdtransportriool prikken twee kleinere leidingen in, te weten

- Een persleiding, ook van het waterschap Rijn & IJssel, vanuit IJsseloord 2. Dit industrieterrein heeft een eigen rioolemaal. De persleiding van ditemaal prikt in de uiterwaarden in op het grote transportriool. De beschermingsstrook boven deze persleiding is 4 m. breed.
- Een riooltransportleiding vanuit Arnhem-zuid en Huissen. Vanuit de Huissensche Uiterwaarden gaat dit riool onder de Nederrijn door en ligt vervolgens vlak langs de oever van de IJssel. Dit riool sluit aan bij de knik van het hoofdtransportriool van het waterschap Rijn & IJssel in de uiterwaarden. Dit transportriool is eigendom van het waterschap Rivierenland. De beschermingszone bij deze leiding bedraagt 6 m.

Bij zware regenval is het gemengde rioolstelsel in het bebouwd gebied meestal te klein gedimensioneerd om al het regenwater te kunnen verwerken. Ter ontlastening van het rioolstelsel zijn er overstorten in het stelsel aangebracht om te voorkomen dat het rioolwater op straat komt te staan. Deze riooloverstorten lozen het overtollige water op het oppervlaktewater. Binnen het plangebied liggen enkele riooloverstorten van het rioolstelsel van Arnhem-noord.

Verder bevinden zich binnen het plangebied enkele uitlaten van regenwaterstelsels. De transportriolen en alle uitlaten staan (indicatief) op de waterattentiekaart aangegeven

4.2.5. Waterkering

Als bescherming tegen hoog water ligt langs het plangebied de primaire waterkering. Voor de instandhouding van de waterkering is de desbetreffende Keur van het waterschap van toepassing; voor de noordelijke kering de Keur van het waterschap Rijn & IJssel en voor de zuidelijke kering die van het waterschap Rivierenland. De waterkering bestaat uit een kernzone en een beschermingszone en kan per locatie verschillen. Voor de exacte begrenzing en beperkingen wordt verwezen naar de Legger waterkering en de Keur van beide waterschappen.

4.3 Milieu

Door de dienst Stadsbeheer van de gemeente Arnhem is een milieu-aspectenstudie uitgevoerd voor het bestemmingsplan Rivierzone. In deze samenvatting worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit deze rapportage vermeld.

4.3.1. Geluid

Wegverkeer

Binnen het plangebied bevinden zich een beperkt aantal wegen. De wegen in het plangebied hebben een belangrijke functie als toegangs-/ontsluitingswegen van Arnhem en hebben daardoor ook een relatief hoge verkeersintensiteit. Van deze wegen zijn de relevante geluidscontouren in beeld gebracht. De berekende contouren geven een indicatief beeld van de toekomstige akoestische situatie van het bestemmingsplan Rivierzone. Op het moment dat binnen de 48 dB contour geluidgevoelige objecten bestemd worden, is nader akoestisch onderzoek noodzakelijk. De contourenkaart wegverkeer is weergegeven in bijlage 2 van de milieuaspectenstudie.

Railverkeer

Het plangebied Rivierzone wordt doorkruist door een tweetal spoorlijnen, te weten Arnhem-Zevenaar en Arnhem-Nijmegen. Van deze spoorwegen zijn de relevante geluidscontouren door het adviesbureau DGMR in beeld gebracht. De berekende contouren geven een indicatief beeld van de toekomstige akoestische situatie van het bestemmingsplan Rivierzone. Op het moment dat binnen de 55 dB contour (op de kaarten vergelijkbaar met de 57 dB(A) contour = oude dosismaat) geluidgevoelige objecten bestemd worden is nader akoestisch onderzoek noodzakelijk. De contourenkaart railverkeer is weergegeven in bijlage 3 van de milieuaspectenstudie.

Industrielawaai

De nieuwe wettelijke zone van het gezoneerd industrieterrein dient te zijn vastgelegd op de bestemmingsplankaart Rivierzone. Het bestemmingsplan Rivierzone maakt het mogelijk dat een scheepswerf voor de reparatie van schepen met een lengte van meer van 25 meter komt in de Malburgerhaven.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidsbelasting op de uiterste grens van de zone niet meer bedraagt dan 50 dB(A). Ter plaatse van de dijkwoningen in het plandeel de Plantage wordt de grenswaarde van 57 dB(A) niet overschreden. Op MTG's wordt de grenswaarde van 55 dB(A) niet overschreden. De geluidsbelasting op de zonebewakingspunten en de MTG's zijn opgenomen in bijlage 4 van de milieuaspectenstudie.

De uiterste grens van de zone van het gezoneerd industrieterrein Arnhem noord wordt in het kader van het paraplubestemmingsplan gewijzigd. Het gezoneerd industrieterrein wordt gewijzigd voor wat betreft de inrichting als bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit (scheepswerf). De grens van de zone wordt gewijzigd. Deze wijziging, voor zover het de Rivierzone betreft, dient in onderhavig bestemmingsplan te worden

opgenomen.

4.3.2. Lucht

Uit de Regionale Verkeers Milieukaart (RVMK) van de gemeente Arnhem zijn voor het peiljaar 2016/2017 de gegevens gehaald over de te verwachten luchtverontreinigingsconcentraties langs de wegen binnen en grenzend aan het bestemmingsplan Rivierzone. De concentraties van stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM10) zijn berekend conform het huidige reken- en meetvoorschrift.

Alleen langs de N325-IJsseloordweg wordt de grenswaarde van 40 mg/m³ voor NO₂ overschreden. Deze overschrijding is echter niet van invloed op het plangebied. Ter hoogte van deze overschrijding worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

De Wet Luchtkwaliteit legt derhalve voor het bestemmingsplan Rivierzone geen beperkingen op.

4.3.3. Hinder

De bedrijven binnen het plangebied betreffen hoofdzakelijk milieucategorie 2 en 3 bedrijven. In de directe omgeving van deze bedrijven zijn geen ontwikkelingen voorzien. Bij ontwikkelingen binnen 30 meter van milieucategorie 2 en binnen 100 meter van milieucategorie 3 bedrijven moet getoetst worden aan de vergunde situatie van het bedrijf om te beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is. Door het conserverende karakter van het bestemmingsplan behoeven hieraan nu geen consequenties te worden verbonden. Voor wat betreft de eventuele hinder van bedrijven buiten het plangebied wordt verwezen naar het thema industrielawaai;

4.3.4. Externe veiligheid

Het externe veiligheidsrisico tengevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor, water, ondergrondse leidingen en de opslag van gevaarlijke stoffen bij bedrijven binnen het plangebied Rivierzone is geïnventariseerd. Binnen het plangebied vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats via de Rijn, de Pleijweg en het spoortraject Arnhem-Zevenaar. Op basis van de huidige transportgegevens en bevolkingsdichtheden wordt er binnen het plangebied **voldaan** aan de normen voor het Plaatsgebonden Risico (PR) en Groepsrisico (GR). Het GR hoeft niet te worden verantwoord omdat het om de bestemming groen of water gaat. Daarnaast ligt in de haven het lospunt van de Shell met een 10⁻⁶ plaatsgebonden risicocontour. Binnen deze contour is geen kwetsbaar object aanwezig. Ook wordt de oriënterende waarde voor het groepsrisico niet overschreden.

Door het plangebied loopt een 150 kV hoogspanningslijn. Het gaat hierbij om een bestaande situatie. Binnen de specifieke zones bevinden zich geen gevoelige objecten.

4.3.5. Bodem

De bodemgegevens geven voor het conserverend bestemmingsplan voldoende inzicht in de bodemkwaliteit van het plangebied. Voor het huidige beheersbestemmingsplan zijn op grond van de gegevens geen belemmeringen aanwezig. Wel moet rekening worden gehouden met de in paragraaf 8.3 aangegeven aandachtspunten en randvoorwaarden.

4.3.6. Groen en ecologie

Omdat er geen ruimtelijke ontwikkelingen zijn gepland worden er dus geen verbodsbepalingen Flora- en faunawet overtreden, zijn er geen negatieve effecten op het (toekomstige) Natura 2000-gebied IJssel en is er geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur.

Voorwaarden zijn:

- In de voorschriften moet rekening worden gehouden met de ecologische waarden en natuurwaarden in bestemmingsomschrijvingen van "Natuur", "Groen" en "Water".
- In de voorschriften dient een aanlegvergunningplicht te worden opgenomen voor de bestemmingen natuur, groen en recreatie.

Ontwikkellocatie Scheepvaartbedrijf Misti

Er worden geen verbodsbepalingen Flora- en faunawet overtreden, er zijn geen negatieve effecten op het (toekomstige) Natura 2000-gebied IJssel en er is geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur mits:

- Er een strook van 55 meter tussen de functie 'scheepsreparatiebedrijf' (Misti) en de landtong wordt aangehouden; dit is als zodanig op de plankaart aangegeven.
- De norm van 40 decibel wordt niet overschreden.
- Er is geen lichtverstorend is. Verlichting is gericht op de ontwikkellocatie en op de ontsluitingsweg.

4.3.7. Cultuurhistorie en archeologie

Hoewel het plangebied een grotendeels uiterwaardengebied betreft, zijn er meerdere archeologische en overige cultuurhistorische waarden aanwezig. Er is een vindplaats waar Romeins materiaal is gevonden, hetgeen gezien de nabijheid van de *limes* niet verwonderlijk is. Daarnaast is er op basis van historische gegevens een aantal mogelijke vindplaatsen te duiden en zijn er zones met een archeologische verwachting: het uiterst westelijke deel (*limes*), nabij de oude nederzetting van Malburgen (buitendijks kasteel) en de Koningspleij (forten). Een behoorlijk deel van het plangebied heeft echter een lage archeologische verwachting gezien de geomorfologische en paleogeografische situatie. In het plangebied zijn ook cultuurhistorische waarden aanwezig. Dit de John Frostbrug (monument), fort Westervoort (aanwijzing tot monument), een bunker (idem), de spoorbrug naar Westervoort en relictten die samenhangen met de inrichting/het gebruik van het plangebied: verkavelingspatronen, wegen, dijken en een deel van de Grift. Cultuurhistorische waarden dienen nader te worden uitgewerkt op een cultuurhistorische waardenkaart. Deze waarden moeten tesamen met archeologische waarden planologisch worden beschermd.

4.4 Kabels, leidingen en straalpaden

Over het plangebied loopt een straalpad voor het doorgeven van telefoon- en andere signalen, dat beperkingen aan de bouwhoogte stelt. Vanuit noordelijke richting loopt een straalpad van KPN. De maximum bouwhoogten die in het bestemmingsplan zijn toegelaten, zijn lager dan dit straalpad, zodat daaruit geen beperkingen voortvloeien.

5 Ontwikkelingen

5.1 Ontwikkelingslocaties

5.1.1. Scheepsreparatiebedrijf Misti

In verband met de ontwikkelingen rond Centrum Oost zal scheepsreparatiebedrijf Misti worden verplaatst van de Nieuwe Kade naar het meest zuidelijk gedeelte van de Nieuwe Haven naast het nieuw te ontwikkelen gedeelte van het bedrijventerrein Kleefse Waard -Koningspley.

Misti is een bedrijf zoals bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (de vroegere categorie A-inrichtingen). Dit houdt in dat rondom het bedrijf een zone bestaat waarbuiten de geluidbelasting als gevolg van het bedrijf de waarde van 50d(B)A niet te boven mag gaan.

Deze zone moet in bestemmingsplannen worden opgenomen en kan alleen via vaststelling van een bestemmingsplan worden gewijzigd.

Ten behoeve van het Industrierrein Arnhem Noord is bij Koninklijk Besluit op 22 augustus 1990 een geluidzone vastgesteld. Misti maakt daar op zijn huidige locatie onderdeel van uit. Onder meer vanwege de beoogde verplaatsing van het bedrijf binnen de zone naar de Nieuwe Haven is onderzoek naar deze zone gedaan (het rapport dienaangaande is als bijlage bij de MAS gevoegd). Hieruit blijkt dat door deze verplaatsing in combinatie met onder meer het beëindigen van de bedrijfsactiviteiten op het Coberco-terrein de geluidzone op de oude locatie verkleind is. De nieuwe begrenzing van de zone is op de plankaart opgenomen.

De nieuwe locatie van Misti heeft echter geen gevolgen voor de zone.

Zie ook onder paragraaf 4.3.

Daarnaast is bij de bestemming van het bedrijf opgenomen dat het hier gaat om een bedrijf als bedoeld in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

5.1.2. 24-uursvoorziening voor drugsverslaafden

Ter hoogte van de John Frostbrug ligt een schip waar op de 24-uursvoorziening voor drugsverslaafden De Boei (in de volksmond de "drugsboot") is gevestigd. Dit schip ligt hier op basis van een tijdelijke vrijstelling van het bestemmingsplan. Deze vrijstelling is inmiddels verlopen. Het is de bedoeling om deze voorziening in een gebouw op het land te vestigen. Totdat deze voorziening is gerealiseerd wordt de Boei gedoogd.

5.1.3. Windmolens

In het Streekplan Gelderland 2005 is een gedeelte van het plangebied aangewezen als zoekzone voor windenergie. Momenteel worden de mogelijkheden van vestiging van windmolens op de landtong in de Rijn onderzocht.

Gelet op de stand van dit onderzoek zijn dit ontwerpbestemmingsplan nog geen planologische mogelijkheden voor windmolens opgenomen.

Mocht in een later stadium een verzoek tot plaatsing van windmolens worden ingediend, dan kunnen eventueel de mogelijkheden van een partiële bestemmingsplanherziening worden aangewend.

6 Juridische aspecten

6.1 Toelichting op de voorschriften

6.1.1. Inleiding

De nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) is op 1 juli 2008 in werking getreden. Omdat het ontwerp van dit bestemmingsplan voor die datum ter inzage is gelegd, geldt de regelgeving zoals opgenomen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening nog.

Het ontwerp-bestemmingsplan Rivierzone heeft echter wel een transformatie ondergaan om vooruit te kunnen lopen op de systematiek van de Standaard Vergelijkbare bestemmingsplannen 2008 (SVBP 2008), die is opgenomen in het InformatieModel Ruimtelijke Ordening 2008 (IMRO 2008). Het plan kent vanwege de aanpassing van het plangebied (de eerder genoemd 'uitlichting' van de gebieden Stadsblokken en Meinerswijk) minder bestemmingen dan het ontwerp-bestemmingsplan; de resterende bestemmingen kennen ook een andere benaming, een en ander conform de SVBP 2008.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit voorschriften en een bijbehorende kaart waarop de bestemmingen zijn aangegeven. De kaart en de voorschriften dienen in samenhang te worden bekeken.

De voorschriften zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende bepalingen;
2. Bestemmingsbepalingen;
3. Algemene bepalingen;
4. overgangs- en slotbepalingen.

6.1.2. Inleidende bepalingen

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende bepalingen. Deze bepalingen gelden voor het gehele plangebied.

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel zijn definities van de in de voorschriften gebruikte begrippen opgenomen, waarmee een eenduidige interpretatie van deze begrippen is vastgelegd.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Op de plankaart zijn bouwhoogten en soms bebouwingspercentages aangegeven. Als er geen percentages zijn aangegeven, mag het hele bouwvlak worden bebouwd. De aangegeven bouwhoogte wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke). Uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen.

6.1.3. Bestemmingsbepalingen

Hoofdstuk 2 van de voorschriften bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de plankaart is de bestemming aangegeven.

Deze bepalingen zijn in de voorschriften onderverdeeld in o.a.:

- a. Bestemmingsbepalingen: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
- b. Bouwvoorschriften: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage etc.);
- c. Nadere eisen;
- d. Vrijstellingen;

- e. Specifieke gebruiksvoorschriften;
- f. Vrijstellingen;
- g. Aanlegvergunning;
- h. Sloopvergunning;
- i. Wijzigingsbevoegdheid.

Hieronder worden de verschillende bestemmingen toegelicht.

Artikel 3 Agrarisch

Binnen deze bestemming zijn agrarische productiebedrijven toegestaan in de vorm van grondgebonden bedrijven die afhankelijk zijn van de grond als productiemiddel (volle grondkwekerijen, e.d.). Alle bedrijfsgebouwen (inclusief schuren, loodsen, mestplaten en silo's) en vallen binnen deze bestemming. Voor de bestaande situatie aan de Veerweg naar Westervoort is bepaald dat twee dienstwoningen zijn toegestaan. Bij de grootte van de bouwzone is rekening gehouden de agrariërs reële mogelijkheden voor de toekomst te bieden.

Het aanleggen van voetpaden, fietspaden en voorzieningen voor bestemmingsverkeer zijn eveneens toegestaan. Wegen voor doorgaand autoverkeer zijn niet toegestaan.

Artikel 4 Bedrijf

Binnen de bestemming "Bedrijf" is een scheepswerf op de Koningspley, aan de IJsseloever toegestaan. De scheepswerf is volgens de beleidslijn niet-riviergebonden omdat daar schepen worden gebouwd die kleiner zijn dan 25 meter gemeten langs de waterlijn. Voor alle bedrijfsbebouwing geldt dat deze door middel van een vrijstelling met 10% mogen worden uitgebreid.

Artikel 5 Bedrijf – Nutsvoorziening

Deze bestemming is bedoeld voor nutsbedrijven of soortgelijke instellingen. Dit zijn bedrijven, gericht op de levering van elektriciteit, gas, water en warmte, de verzorging van telecommunicatie of de afvoer en verwerking van afvalstoffen.

Daarnaast zijn er nutsvoorzieningen van geringe omvang zoals transformatorstations en schakelhuisjes, die niet apart bestemd zijn. Voor dergelijke voorzieningen kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen tot maximaal 75m³ binnen elke bestemming.

Artikel 6 Detailhandel

De bestemming Detailhandel ligt op het tankstation aan de Eldenseweg. Omdat het hier gaat om een niet-riviergebonden functie is een uitbreiding van 10% toegestaan door middel van een ontheffing. Ten behoeve van de luifel (bouwwerk buiten de bouwzone) is een aanduiding op de plankaart opgenomen.

Artikel 7 Groen

Voor de strook langs de A12 en ter hoogte van de Boterdijk is de bestemming "Groen" opgenomen. .

Artikel 8 Natuur

Binnen deze bestemming staan het behoud, beheer en herstel of de ontwikkeling van voorkomende landschappelijke, ecologische, cultuurhistorische, archeologische en natuurwaarden voorop. Daarnaast is het gebruik ten behoeve van agrarische doeleinden en extensieve recreatie toegestaan, maar slechts indien dat geen belemmering vormt voor of aantasting vormt van de hiervoor omschreven waarden.

Wat betreft de infrastructuur is van belang dat binnen deze bestemming wegen ten behoeve

van langzaam verkeer en ten behoeve van bestemmingsverkeer zijn toegestaan.

Aanduidingen binnen deze bestemming zijn opgenomen voor:

- een scheepsreparatiebedrijf;
- een rederij;
- een terrein voor scouting;
- een laad- en losplaats voor schepen.

Artikel 9 Verkeer – Railverkeer

De bestemming "Verkeer – Railverkeer" is gegeven aan spoorwegen voor personen en goederenvervoer en rangeerterreinen met bijbehorende paden en groenaanleg. Het bouwen van wacht- en werkruimtes, spoorviaducten, elektriciteit- en verbindingshuisjes en masten voor bovenleidingen e.d. is mogelijk binnen deze bestemming.

Artikel 10 Verkeer-Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' geldt voor woonerven, woonstraten, parkeerplaatsen, voet- en fietspaden, speelplaatsen en buurtgroen. Dit zijn dus voornamelijk wijken (30 km/uur zones) waar de verblijfsfunctie belangrijker is dan de verkeersfunctie. De inrichting van de wegen is hierop afgestemd.

Artikel 11 Verkeer – Wegverkeer

De bestemming "Verkeer – Wegverkeer" is bedoeld voor verkeerszones die een doorgaand karakter hebben. Vaak zijn dit wegen waar maximaal 50 km/uur gereden mag worden, of wegen die onderdeel uitmaken van een doorgaande busroute. Onder andere wegen, fietspaden, parkeerplaatsen, bushaltes met wachttruimten, trottoirs en groenaanleg zijn mogelijk in deze bestemming. De woonstraten zijn veelal gelegen in de woonbestemming (onbebouwde zone).

Artikel 12 Water

De waterbestemming maakt het gebruik van water, inclusief het gebruik als scheepvaartweg mogelijk. Dat betekent dat hierbinnen verkeer te water kan plaatsvinden, alsmede waterberging, afvoer van water, het laden en lossen en het repareren van schepen. Vormen van riviergebonden bedrijvigheid zijn met een aanduiding op de plankaart aangegeven.

Artikel 13 Wonen

De woningen in dit bestemmingsplan (aan de Drielse Rijndijk en de Drielsedijk) zijn ingevolge de Beleidslijn Grote Rivieren niet-riviergebonden functies. Voor de woningen geldt dat ieder afzonderlijk gebouw, dus zowel hoofd- als bijgebouw, eenmalig 10% bij recht mag worden uitgebreid. De voorschriften verwijzen naar een tabel die de aanwezige bebouwing weergeeft ("bestaand in m²") en de maximale toegestane bebouwing ("toegestaan in m²").

Er is geen onderscheid gemaakt tussen vrijstaande-, halfvrijstaande-, aaneengesloten- en gestapelde woningen. Binnen de bestemming Wonen zijn twee zones te onderscheiden: de bouwzone en de onbebouwde zone.

De bouwzone omvat het eigenlijke woongebouw met, daar waar mogelijk en gewenst, uitbreidingsmogelijkheden.

De onbebouwde zone is bedoeld voor tuinen, buurtgroen, speelplekken, woonstraten, trottoirs en parkeerplaatsen ten behoeve van de woonfunctie.

Binnen de bestemming "Wonen" zijn in principe beroepsmatige activiteiten toegestaan. Om hinder voor de directe omgeving te voorkomen zijn hieraan wel een aantal voorwaarden verbonden. In de eerste plaats mag slechts een gedeelte van de woning, inclusief de

bijgebouwen (maximaal 1/3 van de totale vloeroppervlakte van de woning) worden gebruikt als praktijkruimte door de bewoner.

Is er meer dan 1/3 van de woning in gebruik voor het uitoefenen van een beroep, dan is er geen sprake meer van een 'beroep aan huis' en derhalve strijd met het bestemmingsplan. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat (bijvoorbeeld beperkte reclamemogelijkheden) noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan.

Tot slot zijn er vormen van beroepsuitoefening expliciet uitgezonderd, omdat ze te veel overlast voor de omgeving veroorzaken (detailhandel, prostitutie, horeca-activiteiten en beroepen die milieuoverlast veroorzaken).

In de bestemming "Wonen" zijn woonwagens, woonschepen en bijvoorbeeld zorgtehuizen, gevangenissen en asielzoekerscentra niet inbegrepen. Deze vormen van wonen zijn, indien van toepassing, in een aparte bestemming opgenomen.

Artikel 14 Wonen – woonschepenligplaats

De bestemming "Wonen" aangevuld met "Woonschepenligplaats" is bestemd voor woonschepen. De bouwzone is echter vervangen door afmeerzone. Binnen de afmeerzone zijn woonschepen met bijbehorende drijvende terrassen toegestaan indien deze direct in verbinding staan met de kade. Het afmeren van meerdere woonschepen naast elkaar is niet toegestaan. Naast een afmeerzone kan een bebouwbare zone opgenomen zijn voor ondergeschikte bijgebouwen zoals een tuinhuisje of berging tot een maximale oppervlakte van 25 m².

Alle woonschepen in het plangebied zijn volgens de Beleidslijn Grote Rivieren niet-riviergebonden functies. Voor de oppervlaktemaat van een woonschip geldt het volgende.

- woonschepen met een oppervlakte tot 75m² mogen uitbreiden tot maximaal 100 m²;
- woonschepen met een oppervlakte tussen 75m² en 125 m² mogen met maximaal 25 m² uitbreiden;
- woonschepen met een oppervlakte groter dan 125 m² mogen uitbreiden tot maximaal 150 m².

Bestaande woonschepen met een oppervlakte groter dan 150 m² vallen onder het overgangsrecht, met dien verstande dat wanneer een woonboot groter dan 150 m² door een calamiteit teniet gaat of gewijzigd moet worden, de bestaande, afwijkende oppervlaktemaat mag blijven worden gehanteerd. Hiertoe is de zinsnede "en de oppervlaktemaat van 150 m² niet wordt overschreden" in artikel 28.9 geschrapt.

De maximale hoogte is gedifferentieerd op basis van de stedenbouwkundig / land-schappelijke situatie. Voor de locatie Onderlangs en Rosandepolder geldt een maximale hoogte van 5 meter. Voor de Haven van Coers is naar aanleiding van het unaniem aangenomen amendement een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen voor de maximale bouwhoogte van 30% van de maat die op de plankaart is opgenomen (4 m).

De voorschriften verwijzen naar een tabel waarin de bestaande oppervlakte van het casco van het woonschip is opgenomen. Hierbij zijn, conform de wijze van meten bij de ligplaatsvergunning, onbebouwde overstekken meegerekend.

Voor beroep aan huis is de toelichting onder "Wonen" overeenkomstig van toepassing.

Artikelen 15, 16, 17 en 18 Leidingen – Gas, Hoogspanningsleiding, Riool, Water

In het plangebied is een leidingen gelegen. Om deze leidingen en hun omgeving te beschermen tegen eventueel gevaar, is een afstand opgenomen waarbinnen bepaalde werken en werkzaamheden aan een aanlegvergunning zijn gebonden. Daarnaast geldt ter plaatse van de leiding een bouwverbod voor andere bouwwerken dan ten behoeve van de leiding.

Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen, ten behoeve van het bouwen van de secundaire bestemmingen, mits het leidingbelang niet in gevaar komt.

Artikel 19 Waterstaat

Het hele plangebied, met uitzondering van een gedeelte van de bestemming 'Waterstaat-Waterkering', heeft de primaire bestemming 'Waterstaat'.

Artikel 20 Waterstaat – waterkering

De waterkering wordt in dit artikel primair bestemd. Dit om de bescherming van de waterkering te garanderen.

Artikel 21 Milieuzone – Grondwaterbeschermingsgebied

Een klein gedeelte van het plangebied in het zuidoosten maakt deel uit van een grondwaterbeschermingsgebied. Ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater zijn ingrepen in de bodem binnen dit gebied niet toegestaan zonder een aanlegvergunning. Dit betekent dat voor de werkzaamheden beginnen er bij de gemeente een vergunning moet worden aangevraagd. De gemeente zal dan bekijken of de werkzaamheden geen nadelig effect hebben op het grondwater.

Artikel 22 Milieu- Geluidzone

In deze bestemming is de zone opgenomen die het gevolg is van de aanwijzing het industrieterrein Arnhem Noord als industrieterrein in de zin van de Wet geluidhinder. Dit houdt in dat in dit gebied de geluidsbelasting op de gevel van woningen die in deze zone liggen niet meer mag bedragen dan 50 dB(A). Aangezien de enige woningen in het bestemmingsgebied liggen ter hoogte van de spoorbrug in het westelijk plangebied is er geen sprake van enige overschrijding. Woonschepen worden niet als woning in de zin van de wet beschouwd.

6.1.4. Algemene Bepalingen

Artikel 23 Antidubbeltelbepaling

Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.

Artikel 24 Algemene bouwvoorschriften

Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.

Artikel 25 Algemene gebruiksvoorschriften

Deze bepaling bevat een algemeen verbod om de gronden te gebruiken in strijd met de bestemming, tenzij vasthouden aan dit verbod onredelijk is, of het gebruik reeds anderszins gereguleerd is.

Prostitutie wordt in dit artikel expliciet als strijdig met de bestemmingen bestempeld. Wel is een vrijstellingsregeling opgenomen om prostitutie onder strikte voorwaarden in bepaalde gevallen toch toe te laten.

Artikel 26 Algemene vrijstellingsvoorschriften

Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor geringe overschrijding van bepaalde bouwvoorschriften, alsmede voor kunstobjecten, bouwwerken van openbaar nut, telecommunicatievoorzieningen en sirenemasten. Dit vergroot de flexibiliteit van het plan.

Artikel 27 Algemene procedurevoorschriften

Hierin staat de procedure vermeld die gevolgd moet worden bij het verlenen van vrijstelling van de voorschriften.

6.1.5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 28 Overgangsrecht

Op grond van dit artikel worden bouwactiviteiten aan bestaande, met het plan strijdige, bouwwerken, alsmede bestaand, van het plan afwijkend, gebruik onder voorwaarden toegestaan.

Artikel 29 Algemene strafbepaling

Overtreding van het verboden gebruik, zoals bedoeld in artikel 25 en overtreding van de verbodsbepalingen die bij de aanlegvergunningenstelsel in de artikelen 8, 15, 16, 17, 18 en 21 zijn opgenomen is in dit artikel strafbaar gesteld op grond van de Wet Economische Delicten.

Artikel 30 Slotbepaling

De aan te halen naam van (de voorschriften bij) het bestemmingsplan.

6.2 Retrospectieve toets

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging en veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van o.a. ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.

Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.

Plangebied

Het plangebied is conserverend van aard. Dat wil zeggen dat de huidige situatie is bestemd. Deze huidige situatie komt overal overeen met de toegestane bestemming die het vigerende bestemmingsplan mogelijk maakt. Er zijn dus ook geen strijdige situaties ontstaan. Wel zijn in dit bestemmingsplan de bestemmingsomschrijvingen ruim gekozen. Hierdoor zijn binnen één bestemming meerdere planologisch aanvaardbare invullingen mogelijk. Daarnaast zijn binnen de woonbestemming, in beperkte omvang, beroepen aan huis toegestaan. Ten behoeve van de verplaatsing van scheepsrederij Misti naar de Nieuwe Haven is een daartoe bedoelde bestemming in de Nieuwe Haven opgenomen.

6.3 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor overheid en burger. Enerzijds kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen (optreden tegen strijdig gebruik en/of bebouwing). Anderzijds vormt het bestemmingsplan ook het juridisch kader voor burger waar deze uit af kan leiden wat zijn eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van buurman en directe omgeving. Het bestemmingsplan geeft immers de gewenste planologische situatie voor het betreffende gebied binnen de planperiode aan.

In de gemeentelijke nota "beleidsuitgangspunten handhaving bestemmingsplannen" zijn de volgende uitgangspunten opgenomen ten aanzien van handhaving opgenomen:

1. stringent beleid: als uitgangspunt geldt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt;
2. géén stilzwijgend gedogen;

3. gewenste maar illegale ontwikkelingen zo mogelijk vooraf maar in ieder geval zo snel mogelijk legaliseren;
4. gedogen van illegale gevallen alleen in uitzonderlijke gevallen, bij voorkeur alleen tijdelijk en met redenen omkleed.

Een actualisatie van de voorgenoemde nota handhaving is in voorbereiding. Er is echter geen aanleiding om de bovenstaande uitgangspunten te wijzigen. Het is echter niet reëel om te pretenderen alle strijdigheden op het vlak van bouwregelgeving binnen redelijke termijn op te sporen en daar ook actie op te ondernemen. Daarom zal in deze actualisatie een prioriteitsstelling worden opgenomen waarin wordt aangegeven aan welke handhavingsonderwerpen op het gebied van bouwregelgeving en de gebouwde omgeving de komende periode met name aandacht zal worden besteed.

De grondslag voor een goed werkend handhavingsbeleid wordt gevormd door een inventarisatie van het feitelijke gebruik en de bestaande bebouwing zo kort mogelijk voor respectievelijk het in werking treden c.q. het in ontwerp ter visie leggen van een bestemmingsplan. Als gevolg op deze inventarisatie zullen de verleende bouwvergunningen en gevolgde vrijstellingsprocedures geregistreerd worden. Handhavend optreden tegen overtredingen van bestemmingsplannen kan niet alleen plaatsvinden via publiekrechtelijke, maar ook via de strafrechtelijke weg. In de voorschriften is daartoe de zogenaamde strafbepaling opgenomen, waarin overtredingen van de voorschriften worden aangemerkt als een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, aanhef en lid 2 van de Wet op de Economische Delicten. De bijbehorende strafmaat is hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie (maximaal € 11.250). Bij ernstige overtredingen zal handhaving ook via de strafrechtelijke weg plaatsvinden. De opsporingsambtenaren van de gemeente of politie zullen in die gevallen proces-verbaal van de overtreding maken. Het (reguliere) bestuursrechtelijke traject zal gelijktijdig worden ingezet

7 Exploitatie

Het bestemmingsplan "Rivierzone" is beheersmatig van aard. De uitvoering van het bestemmingsplan brengt derhalve geen kosten met zich mee. Een onderbouwing van de economische uitvoerbaarheid kan achterwege gelaten worden.

Op basis van een eerste globale planschaderisicoanalyse wordt geconcludeerd dat de kans op planschade zeer klein is.

8 Overleg en inspraak

Het voorontwerp bestemmingsplan 'Rivierzone' heeft vanaf 7 april 2005 gedurende 4 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode konden schriftelijk meningen worden ingediend met betrekking tot dit plan. Op 12 en 13 april 2005 zijn inspraakavonden gehouden. Tijdens die avonden konden meningenformulieren ter plekke worden ingevuld en ingeleverd, uiteraard konden deze ook later worden opgestuurd.

In het totaal zijn er 55 reacties op het bestemmingsplan binnengekomen in de vorm van meningen-formulieren, brieven en steunbetuigingen.

In bijlage 2 bij de toelichting is een samenvatting van de meningen en de gemeentelijke reactie opgenomen.

In het kader van het artikel 10 Bro-overleg is het voorontwerpbestemmingsplan aan diverse overheden en organisaties gestuurd. De reacties en de gemeentelijke beantwoording daarvan is in bijlage 3 opgenomen.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 6 september 2007 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Als gevolg hiervan zijn 30 zienswijzen bij de gemeenteraad ingediend. Bij het raadsbesluit ter gewijzigde vaststelling is het zienswijzenrapport als bijlage opgenomen. Een aantal zienswijzen heeft tot gevolg dat het bestemmingsplan door de raad gewijzigd is vastgesteld.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1: Beleidslijn Grote Rivieren

Besluit van 4 juli 2006, nr. HDJ7J I&O/2006-948, Hoofddirectie Juridische Zaken, tot vaststelling van de Beleidsregels grote rivieren (Beleidsregels grote rivieren)

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

Gelet op de artikelen 2 en 3 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

Artikel 1. Definitiebepalingen

1. In dit besluit wordt verstaan onder:
 - a. toestemming: de toelaatbaarheid van uit rivierkundig opzicht bezien, nodig voor het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2 van de Wet beheer rijkswaterstaats- werken;
 - b. rivierbed: de oppervlakte begrensd ingevolge artikel 1a van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
 - c. bergend regime: het afwegingskader dat geldt op het gedeelte van het rivierbed aangegeven op de bij dit besluit behorende detailkaart;
 - d. stroomvoerend regime: het afwegingskader dat geldt op het gedeelte van het rivierbed aangegeven op de bij dit besluit behorende detailkaart.
2. Maatregelen, ingrepen, bouwen en soortgelijke begrippen worden voor de toepassing van dit besluit als activiteit aangemerkt.

Artikel 2. Toepassingsbereik

Het besluit is van toepassing op de waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, voor zover aangegeven op de bij dit besluit behorende overzichtskaart.

Artikel 3. Kleine, tijdelijke of voor het rivierbeheer noodzakelijke activiteiten

In het rivierbed wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 7, eerste lid, toestemming gegeven voor:

- a. activiteiten als bedoeld in het Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken;
- b. activiteiten als bedoeld in artikel 20 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening;
- c. een eenmalige uitbreiding van ten hoogste tien procent van de bestaande bebouwing;
- d. overige activiteiten van, vanuit rivierkundig opzicht, ondergeschikt belang;
- e. activiteiten ten behoeve van rivierbeheer of -verruiming;
- f. tijdelijke activiteiten.

Artikel 4. Activiteiten bergend regime

Voor activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het bergend regime van toepassing is, wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 7, tweede lid, toestemming gegeven.

Artikel 5. Riviergebonden activiteiten stroomvoerend regime

Voor de navolgende riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is, wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 7, tweede lid, toestemming gegeven:

- a. de aanleg of wijziging van waterstaatkundige kunstwerken;
- b. de realisatie van voorzieningen voor een betere en veilige afwikkeling van de beroeps- en

- recreatievaart;
- c. de bouw of wijziging van waterkrachtcentrales;
- d. de vestiging of uitbreiding van overslagbedrijven of het realiseren van overslagfaciliteiten, uitsluitend voor zover de activiteit gekoppeld is aan het vervoer over de rivier;
- e. de aanleg of wijziging van scheepswerven;
- f. de realisatie van natuur;
- g. de uitbreiding van bestaande steenfabrieken;
- h. de realisatie van voorzieningen die onlosmakelijk met de waterrecreatie zijn verbonden; of
- i. de winning van oppervlaktedelfstoffen.

Artikel 6. Niet-riviergebonden activiteiten stroomvoerend regime

Voor niet-riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is, wordt geen toestemming gegeven, tenzij, onverminderd het bepaalde in artikel 7, tweede lid, sprake is van:

- a. een groot openbaar belang en de activiteit niet redelijkerwijs buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd;
- b. een zwaarwegend bedrijfseconomisch belang voor bestaande grondgebonden agrarische bedrijven en de activiteit redelijkerwijs niet buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd;
- c. een functieverandering binnen de bestaande bebouwing; of een activiteit die per saldo meer ruimte voor de rivier oplevert op een rivierkundig gezien aanvaardbare locatie.

Artikel 7. Algemene voorwaarden

1. De toestemming, bedoeld in artikel 3, wordt alleen gegeven indien:
 - a. er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft;
 - b. er geen sprake is van een feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit; en
 - c. er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is.
2. De toestemming, bedoeld in artikel 4, 5 en 6, aanhef en onder a, b en c, wordt alleen gegeven indien:
 - a. voldaan wordt aan het bepaalde in het eerste lid; en
 - b. de resterende waterstandseffecten of de afname van het bergend vermogen duurzaam worden gecompenseerd waar bij de financiering en de tijdige realisering van de maatregelen gezekerd zijn.
3. De toestemming, bedoeld in artikel 6, aanhef en onder d, wordt alleen gegeven indien:
 - a. voldaan wordt aan het bepaalde in het eerste lid; en
 - b. de gevraagde rivierverruimende maatregelen genomen worden, waarbij de financiering en de tijdige realisering van de maatregelen gezekerd zijn.

Artikel 8. Intrekking

De Beleidslijn ruimte voor de rivier (Stcrt. 1997, 87, p. 6) wordt ingetrokken.

Artikel 9. Overgangsrecht

Dit besluit is niet van toepassing op:

- a. activiteiten in het gebied, bedoeld in artikel 2, voor zover het tevens een gebied betreft waarop de Beleidslijn ruimte voor de rivier niet van toepassing was, mits vóór het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit daartoe een aanvraag om een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is ingediend;
- b. de door de Staatssecretaris vóór 1 januari 2008 aan te wijzen activiteiten of locaties

gelegen in het onder a bedoelde gebied.

Artikel 10. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 11. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregels grote rivieren.

Dit besluit zal met toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

M.H. Schultz van Haegen.

Bijlage ex artikel 2

Toepassingsgebied Beleidslijn grote rivieren

Toelichting

Algemeen

I. Inleiding

In 1996 is de Beleidslijn ruimte voor de rivier tot stand gekomen. In 1997 is de beleidslijn aangepast en op 12 mei 1997 gepubliceerd in de Staatscourant. De beleidslijn bevatte een afwegingskader waaraan nieuwe activiteiten in het rivierbed van de grote rivieren moesten voldoen ten behoeve van zowel veiligheid in het achterland als het behoud van de ruimte die de rivier nodig heeft bij maatgevend hoogwater. Voor elke activiteit in het rivierbed is een vergunning in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) nodig. Daarnaast is tevens een goede afweging in het ruimtelijk spoor (streekplannen en bestemmingsplannen) noodzakelijk.

Mede op basis van de resultaten van een in 2005 verrichte evaluatie en ervaringen in de praktijk is besloten om de Beleidslijn ruimte voor de rivier te herzien. De herziening van de beleidslijn draagt, mede als gevolg van de uitbreiding van het toepassingsgebied en de wens om verwarring met de PKB Ruimte voor de Rivier te voorkomen, de naam 'Beleidslijn grote rivieren'. Anders dan de Beleidslijn ruimte voor de rivier bestaat de herziene beleidslijn uit twee onderdelen: een beleidsbrief en de onderhavige beleidsregels.

De Beleidsbrief grote rivieren is op 17 februari 2006 toegestuurd aan de Tweede Kamer. In deze beleidsbrief hebben de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de uitgangspunten en de hoofdlijnen van het onderhavige afwegingskader vastgesteld. Met dit besluit geeft de Staatssecretaris aan hoe in het

licht van de Beleidslijn grote rivieren uitvoering zal worden gegeven aan bevoegdheden op grond van de Wbr.

Met de herziening van de beleidslijn wordt meer ruimte geboden aan ontwikkelingsgerichte initiatieven. Zo ontstaan meer mogelijkheden voor ontwikkelingen die de ruimtelijke en economische kwaliteit van het betreffende gebied kunnen verbeteren.

Doelstelling van de Beleidslijn grote rivieren is om de beschikbare afvoer- en

bergingscapaciteit van het rivierbed te behouden en ontwikkelingen tegen te gaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken.

2. Juridische status

De beleidsbrief is door zowel de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat als de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

ondertekend. Daarmee wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid onderstreept ten aanzien van het onderwerp en doel van het nieuwe beleid.

Onderdeel van de beleidsbrief zijn de onderhavige Beleidsregels grote rivieren. Beleidsregels in de zin van de Algemene wet bestuursrecht zijn bij besluit vastgestelde algemene regels omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan.

In deze beleidsregels worden regels gegeven omtrent activiteiten waarvoor een Wbr-vergunning nodig is.

3. Tweesporen beleid

Om de doelstellingen te bereiken, wordt via een tweetal sporen gewerkt: de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr).

Voor de effectuering van het nieuwe beleid is afstemming tussen de procedures van de WRO en de Wbr van belang. Daarbij gaat het om een gecoördineerde behandeling en het benutten van procedurele mogelijkheden om tot afstemming te komen.

In het spoor van de ruimtelijke ordening wordt, vanuit een facetmatige invalshoek, een afweging gemaakt hoe de ruimtelijke ontwikkelingen hun beslag krijgen. In het kader van de Wbr worden vanuit een sectorale invalshoek de waterstaatswerken beschermd en het doelmatig en veilig gebruik van die werken, met inbegrip van het belang van verruiming of wijziging anderszins van die werken, gewaarborgd. Vanuit juridisch oogpunt zijn de beide sporen zelfstandig. Het is niet zo dat het ene spoor voor of boven het andere spoor gaat. De beide sporen zijn eerder complementair. Om het complementaire karakter te waarborgen is afstemming noodzakelijk. Goede bestuurlijke afspraken, betrokkenheid en afstemming zijn belangrijke randvoorwaarden voor het inhoudelijk parallel laten lopen van de beide sporen. Er is overigens geen wettelijke verplichting tot coördinatie tussen de sporen van de Wbr en de WRO.

Voor een goede afstemming is het noodzakelijk dat voordat een Wbr-vergunning wordt verleend (of geweigerd), de beheerder inhoudelijk afstemt met de overige betrokken bestuurlijke actoren (gemeente, provincie, VROM-inspectie, waterschap). Andersom, in de situatie van ontwikkelingen in het ruimtelijke spoor (bijvoorbeeld wijziging bestemmingsplan) zal het betreffende bestuursorgaan de rivierbeheerder in een vroegtijdig stadium moeten betrekken bij de gedachtevorming. De beleidsbrief in het algemeen en de Beleidsregels grote rivieren in het bijzonder voor de Wbr-vergunningen vormen daarbij het gemeenschappelijke toetsingskader. Beoogd wordt de bestaande inhoudelijke en beleidsmatige coördinatie voort te zetten. De (overigens niet nieuwe) werkwijze sluit aan bij de gangbare overlegsituaties (bijvoorbeeld afstemming via de PPC, BORI en COBO-Maas).

Om uitvoering te geven aan het nieuwe beleid staat WRO-instrumentarium ter beschikking. Op nationaal niveau worden de beginselen en hoofdlijnen in deze beleidslijn aangegeven. Het nieuwe beleid zal vervolgens via de gangbare weg van streekplan en bestemmingsplan op decentraal niveau kunnen doorwerken.

In het streekplan geeft het provinciaal bestuur verder gestalte aan het rijksbeleid. Deze doorwerking is van belang in verband met de goedkeuring van bestemmingsplannen en de toetsing in dat kader aan het streekplan. Voorafgaand aan opname in het streekplan

(herziening), kunnen provincies vigerend rijksbeleid formaliseren in een circulaire, waaraan bestemmingsplannen eveneens getoetst kunnen worden in verband met de goedkeuring.

Op gemeentelijk niveau kan het rijksbeleid op een effectieve wijze in het bestemmingsplan gestalte krijgen. Dat kan met behulp van de bestemmingsdoeleinden, de voorschriften bij de bestemming en door gebruik te maken van het instrument 'beschrijving in hoofdlijnen (bih)' in het bestemmingsplan. De 'bih' maakt het mogelijk in het bestemmingsplan zelf zicht te bieden op de vertaling van het rijksbeleid, bijvoorbeeld door het bouwen gemotiveerd te verbieden of door aan te geven in welke gevallen bebouwing wel is toegestaan en in welke gevallen niet (differentiëren, met heldere criteria die als toetssteen kunnen dienen). In de 'bih' kan ook worden aangegeven op welke wijze en met inzet van welke instrumenten aan dit beleid uitvoering zal worden gegeven. Een goede bestemmingsregeling is evident; het bestemmingsplan is bovendien de noodzakelijke onderlegger voor toepassing van ander instrumentarium (bijvoorbeeld bestuursdwang).

4. Schade en veiligheid

De Wbr beoordeelt de aanvraag mede in het licht van het veilig functioneren van het waterstaatswerk. De waterkeringen verdienen bescherming tegen mogelijke schade. De beleidslijn betreft in de afweging niet de buitendijkse schadegevoeligheid van bouwwerken of veiligheidsrisico's van personen. Deze afweging ligt bij gemeenten om via het bestemmingsplan of de bouwvoorschriften hierin te voorzien. Het rijk verzoekt de gemeenten hierin actief te zijn om aanvullend op de wettelijke eisen de specifieke risico's in het buitendijkse rivierbed te betrekken.

5. Vormgeving van de beleidsregels

Anders dan in de Beleidslijn ruimte voor de rivier zijn de Beleidsregels grote rivieren in artikelvorm opgesteld.

Dat vloeit enerzijds voort uit de Aanwijzingen voor de regelgeving, waarin staat dat deze van toepassing zijn op beleidsregels (Aanwijzing 3), anderzijds uit de behoefte om het toetsingskader scherp neer te zetten.

Naast deze toelichting op de Beleidsregels grote rivieren is er ook een meer uitgebreide handreiking verschenen. Bij onduidelijkheid over de tekst van deze toelichting in relatie tot die van de handreiking, is de tekst van deze toelichting bepalend.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Aangesloten wordt bij de terminologie van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de daarin opgenomen begrenzing van het rivierbed.

Niet gesproken wordt van een vergunning omdat de beleidslijn alleen ziet op de toelaatbaarheid vanuit rivierkundig opzicht bezien.

Of daadwerkelijk vergunning kan worden verleend, hangt ook af van andere belangen, die genoemd worden in artikel 3 van de Wbr en de Algemene wet bestuursrecht (met name de eventuele derden-belangen).

Op de detailkaarten is het toepassingsgebied van de beleidslijn te zien, inclusief het onderscheid in bergend en stroomvoerend regime en de uitzonderingsgebieden (de zgn. artikel 2a Wbr-gebieden).

Artikel 2

In de Beleidslijn ruimte voor de rivier werden de rivieren opgesomd.

Dit besluit werkt met een overzichtskaart.

Het toepassingsbereik strekt zich uit over de volgende rivieren:

Maas, Bovenrijn, Waal, Pannerdensch Kanaal, Nederrijn, Lek, Bovenmerwede,

Benedenmerwede, de wateren stroomaf-waarts van Werkendam, Spui, Dordtse Kil, Afgedamde Maas, Oude Maas, Noord, Nieuwe Merwede, Amer, Berg-sche Maas, Hollandsch Diep, Nieuwe Maas/Nieuwe Waterweg, Hollandse IJssel, Haringvliet, IJssel, Zwarte Water, Zwolsche Diep en Zwarte Meer.

Een aantal gemeenten in de Rijn-Maasmonding en de IJsselmonding krijgt nu voor het eerst te maken met de beleidslijn.

Artikelen 3 tot en met 7

De artikelen 3 tot en met 7 bevatten het afwegingskader voor de toelaatbaarheid vanuit rivierkundig opzicht bezien. Het is echter gewenst - zie daartoe de Beleidsbrief grote rivieren - dat het in die artikelen bepaalde ook in acht wordt genomen door bestuursorganen bij de besluitvorming op grond van de WRO.

Onderscheid wordt gemaakt tussen kleine, tijdelijke of voor het rivierbeheer noodzakelijke activiteiten in het gehele (artikel 3) en andere activiteiten.

Andere activiteiten worden onderscheiden in:

1. activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het bergend regime van toepassing is (artikel 4);
2. riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is (artikel 5);
3. niet-riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is (artikel 6).

In de Handreiking is een stappenplan en een schema toegevoegd.

Artikel 3

Ad a. In het ruimtelijk spoor, en dan met name via het WRO en de Woningwet, zijn bepaalde bouwwerken uitgezonderd van een vergunningplicht. De bouwplannen worden getoetst aan het geldende bestemmingsplan. Echter voor deze bouwwerken van beperkte betekenis gelden enkel de voorschriften uit het bestemmingsplan met betrekking tot het gebruik.

Ad b. In de WRO is bepaald dat voor een beperkt aantal gevallen, opgenomen in artikel 20 Besluit op de Ruimtelijke Ordening, een vrijstelling van het bestemmingsplan verleend kan worden door de gemeente zonder dat het voornemen tot vrijstelling aan provincie of Rijk moeten worden voorgelegd (artikel 19, derde lid, WRO). Deze vrijstelling heeft betrekking op het bestemmingsplan en dient voorzien te worden van een goede ruimtelijke onderbouwing. De vrijstelling heeft geen betrekking op de (bouw)vergunningplicht.

Ad c. De eenmalige uitbreidingsmogelijkheid bedraagt ten hoogste tien procent 10% van de bestaande bebouwing.

Deze komt overeen met de bestaande praktijk voor bestemmingsplannen met een bouwbeperking zonder sanerende werking en werkt terug tot 1997.

Ad d. De hierboven beschreven mogelijkheden onder (a), (b) en (c) betreffen ingrepen van een dergelijke klein(e) omvang of belang dat de normale verplichtingen op basis van WRO en Woningwet niet van toepassing worden beschouwd. De Wet beheer rijkswater-staatswerken kent dergelijke uitzonderingen niet. Hierbij is maatwerk mogelijk en is het oordeel van de rivierbeheerder doorslaggevend. Van belang bij het bepalen van een dergelijke rivierkundig kleine ingreep is dat de ingreep algemeen wordt ervaren als een kleine ingreep, er redelijkerwijs geen sprake is van een feitelijke belemmering én het effect ervan op de waterstanden marginaal is.

Ad e. Uitgangspunt bij rivierbeheer en -verruiming is het goed functioneren van het riviersysteem. Deze maatregelen zijn noodzakelijk en geven invullingen aan de doelstellingen zoals die geformuleerd zijn voor het hoogwaterbeleid. Dit betekent dat het moet gaan om maatregelen die rivierkundig bezien noodzakelijk zijn om te kunnen voldoen aan de maatgevende hoogwaterafvoeren.

Ad f. Voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het rivierbeheer (bijvoorbeeld voor regulier onderhoud) of voor tijdelijke activiteiten zoals evenementen moeten soms constructies

of (bouw)werken worden gerealiseerd die mogelijkwerwijs - de afvoer van de rivier tijdelijk belemmeren of een waterstandsverhogend effect hebben. De tijdelijke activiteiten zijn mogelijk indien er afdwingbare afspraken gemaakt kunnen worden over:

4. de periode waarin de tijdelijke bouw werken worden opgericht;
5. de tijd waarbinnen de tijdelijke bouwwerken op kosten van de eigenaar kunnen worden afgebroken en afgevoerd in perioden van hoge waterafvoeren.

Artikel 5

Bij de genoemde riviergebonden activiteiten geldt een 'ja, mits' afweging; dat wil zeggen dat deze riviergebonden activiteiten zijn toegelaten, wanneer aan specifieke voorwaarden wordt voldaan. Het betreft hier een beperkt aantal nader omschreven activiteiten, waarvan op voorhand duidelijk is dat deze niet buiten het rivierbed gelokaliseerd kunnen worden.

Ad a. Voorbeelden van dergelijke voorzieningen zijn constructies om de vaargeul in stand te houden, zoals kribben of leidammen, maar ook bruggen, sluizen, waterkeringen en dergelijke.

Ad b. Bij dergelijke voorzieningen valt te denken aan scheepvaartmarkeringen en golfreducerende constructies bij ligplaatsen.

Ad d. Een overslagbedrijf is een bedrijf dat als hoofdactiviteit goederen uit een schip overzet op een ander vervoermiddel of omgekeerd. Overslagfaciliteiten zijn toegestaan indien deze specifiek zijn bedoeld voor de overslag van water naar land en visa versa.

Ad g. Alleen uitbreiding (waaronder ook wordt begrepen de wijziging) van bestaande steenfabrieken in het rivierbed worden als riviergebonden activiteit aangemerkt. Nieuwvestiging behoort hier niet toe.

Ad h. Als riviergebonden activiteit gelden in ieder geval voorzieningen die verbonden zijn met de recreatie(toer) vaart, zoals bij voorbeeld jachthavens, losse aanlegplaatsen, bootreparatie- en servicebedrijven en bunkerstations. Voor overige waterrecreatieve activiteiten geldt dat alleen (delen) van voorzieningen die direct functioneel of als gevolg van wettelijk voorgeschreven eisen en verplichtingen als onlosmakelijk met de waterrecreatie in het rivierbed worden beschouwd, zijn toegestaan. Het gaat hier om een limitatieve opsomming.

Overigens geldt wel dat bijbehorende mitigerende en compenserende maatregelen beschouwd moeten worden als onderdeel van de riviergebonden activiteit.

Zo kan de aanleg van een vispassage in verband met de bouw van een stuw gezien worden als onderdeel van die riviergebonden activiteit.

Artikel 6

Ad a. De aanvrager van de Wbr-vergunning of de initiatiefnemer dient te motiveren waarom naar zijn mening sprake is van een groot openbaar belang. Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een dergelijk groot openbaar belang is relevant of sprake is van een belang dat een zekere maatschappelijke waarde vertegenwoordigt.

Dit belang moet naar aard en gewicht voldoende zwaarwegend zijn om vergunningverlening voor niet-riviergebonden activiteiten te kunnen rechtvaardigen. Puur individuele belangen kunnen op grond van de jurisprudentie niet worden aangemerkt als 'van groot openbaar belang'.

Ad b. Bestaande grondgebonden agrarische bedrijven zijn als beheerder van buitendijkse gronden nauw verbonden met het rivierbed. De omvang van deze bedrijven is doorgaans zodanig gering, dat deze nooit kunnen voldoen aan de vereiste van groot openbaar belang. Niettemin is het om uiteenlopende redenen van ruimtelijk belang (landschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch) redelijk om bestaande, grondgebonden agrarische bedrijven ontwikkelingsruimte te bieden. Tenminste, wanneer daar aantoonbaar zwaarwegende

bedrijfseconomische overwegingen aan ten grondslag liggen. En de nodige uitbreiding niet redelijkerwijs buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd.

Ad c. Om leegstand van gebouwen te voorkomen is hergebruik van bestaande bebouwing toegestaan. Voor vervangende nieuwbouw vindt, afhankelijk van de functieverandering, een andere afweging plaats. Uiteraard kan functieverandering alleen plaatsvinden op een rivierkundig gezien aanvaardbare locatie. Dit wordt gewaarborgd door de rivierkundige randvoorwaarden.

Ad d. Niet-riviergebonden activiteiten die een duurzame uitbreiding van de afvoer- en/of bergingscapaciteit van de rivier realiseren zijn toegestaan. Deze activiteiten kunnen als kostendrager dienen voor maatregelen waarmee structureel de afvoer- of bergingscapaciteit van het bestaande rivierbed kan worden uitgebreid. Realisatie van deze initiatieven draagt bij aan de beleidsdoelstelling 'ruimte voor de rivier'. Aard en omvang van de rivierverruiming moet in verhouding staan tot de ingreep en dient plaats te vinden op een rivierkundig gezien aanvaardbare locatie. Een en ander is ter beoordeling van de rivierbeheerder. De initiatiefnemer draagt de volledige kosten van de rivierverruimende maatregel.

De rivierverruiming dient plaats te vinden op een locatie waar dat vanuit rivierkundig oogpunt gewenst is. Bovendien zal bij de afweging betrokken worden of er geen sprake is van een zogenaamde spijt-maatregel. Dit wil zeggen dat de maatregel nu wel meer ruimte oplevert maar voor de lange termijn een meer gewenste maatregel zou kunnen blokkeren. Rivierverruiming is mogelijk door het bestaande rivierbed te verbreden door teruglegging van dijken of de aanleg van een retentiegebied of hoogwatergeul. Het (deels) opruimen van obstakels, het geheel of gedeeltelijk afgraven van hoogwatervrije terreinen (waarvoor Wbr-vergunning is verleend) wordt door de rivierbeheerder per initiatief afgewogen. Terughoudendheid is vereist bij vergroting van de afvoercapaciteit van het bestaande rivierbed door het graven van geulen of het integraal verlagen van uiterwaarden in het bedijkte deel van de bovenrivieren. Reden hiervoor is de beperkte ruimte voor buitendijkse rivierverruimende maatregelen die in de toekomst nog noodzakelijk zijn. Buitendijkse ruimte is een schaars goed.

Artikel 7

Artikel 7 is onderverdeeld in drie leden.

Eerste lid

Ad a. Conform het uitgangspunt van eigen verantwoordelijkheid dient de initiatiefnemer of aanvrager van de vergunning van een nieuwe activiteit zélf bij zijn aanvraag te onderbouwen of er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat het veilig functioneren van de rivier gewaarborgd blijft. De vergunningverleners moeten dit kunnen beoordelen. De aanvraag moet daarom ingaan op de gevolgen van de activiteit voor het veilig functioneren van de rivier. Om te kunnen beoordelen, moeten gebiedskenmerken van de (situering en uitvoering van) de ingreep worden opgenomen op basis waarvan kan worden nagegaan welk veiligheidsniveau er geldt.

Ad b. Voor riviertrajecten waar geldt dat ruimte een schaars goed is, is het belangrijk om de beperkte ruimte die nog beschikbaar is en rivierkundig gezien effectief is om af te graven, te reserveren voor rivierverruiming of het zoeken naar compensatie voor natuurontwikkeling of andere ja-mits activiteiten. Voorkomen moet worden dat in de toekomst riviergebonden activiteiten geweigerd moeten worden, omdat compensatieruimte is opgevuld door overige activiteiten.

Uit jurisprudentie blijkt dat een goede rivierkundige onderbouwing per specifieke aanvraag en locatie waarom er al dan niet sprake is van een feitelijke belemmering, voldoende basis vormt om een aanvraag aan dit criterium te kunnen toetsen.

Ad c. Deze voorwaarde is gericht op het optimaliseren en mede vormgeven van bestaande plannen, teneinde zo min mogelijk waterstandsverhoging te veroorzaken. Er moet eerst gezocht worden naar een goede situering en uitvoering voordat gezocht wordt naar compensatie. Zie daarover nader de Handreiking.

Tweede lid

Indien er sprake is van een (resterend) waterstandsverhogend effect of verlies aan bergend vermogen is compensatie verplicht. Voor sommige ingrepen kan op basis van 'expert judgement' beoordeeld worden dat de ingreep zal leiden tot een waterstandsverhoging of afname van bergend vermogen.

Gezekerd dient te zijn dat de voorgenomen activiteit financieel uitvoerbaar is. Daarbij is van belang dat ook de noodzakelijke mitigerende of compenserende maatregelen financieel haalbaar zijn.

Derde lid

Het derde lid ziet op de toestemming die nodig is voor de onder artikel 6, aanhef en onder d, genoemde activiteiten. Evenals ten aanzien van de overige in artikel 6 genoemde activiteiten dient de financiering gezekerd te zijn, in dit geval van de gevraagde rivierverruimende maatregelen.

Artikel 9

Het toepassingsgebied van dit besluit is uitgebreid ten opzichte van de Beleidslijn ruimte voor de rivier (zie de toelichting bij artikel 2).

Voorkomen moet dan ook worden dat projecten, die zich in een vergevorderd stadium bevinden geen doorgang kunnen vinden, als bij inwerkingtreding van dit besluit het dan toepasselijke regime de activiteit alsnog onmogelijk maakt.

In het tweede lid is aangegeven dat de Staatssecretaris de mogelijkheid heeft om het overgangsrecht ook van toepassing te laten zijn op een aantal met name te noemen activiteiten of locaties. Deze lijst zal in ieder geval in de Staatscourant worden gepubliceerd. Met name in die gevallen waarin het vigerende bestemmingsplan een bouwtitel verschaft voor de voorgenomen activiteiten, zullen onnodige belemmeringen voor de uitvoering van deze plannen moeten worden voorkomen.

Deze lijst zal zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor 1 januari 2008, in de Staatscourant worden gepubliceerd. Daaraan voorafgaand zal een beoordeling plaatsvinden van de activiteiten en locaties die in aanmerking komen voor vermelding op de lijst.

Overigens zal, ongeacht vermelding op de lijst, te allen tijde een vergunning op grond van de Wbr nodig zijn.

De Staatssecretaris van Verkeer en

Waterstaat,

M.H. Schultz van Haegen.

Bijlage 2: Inspraakrapport

Inleiding

Voor u ligt het inspraakrapport ten aanzien van het Voorontwerp bestemmingsplan "Rivierzone". Onder de naam 'Inhaalslag Bestemmingsplannen' actualiseert de gemeente Arnhem haar bestemmingsplannen. Deze plannen worden per wijk of stadsdeel gemaakt. In het rivierengebied gelden nu nog verschillende bestemmingsplannen, die soms verouderd zijn. Dat gaat veranderen, want de gemeente Arnhem vervangt al die verschillende plannen door middel van dit bestemmingsplan door één plan voor dit gebied.

De inspectie van VROM heeft de gemeente Arnhem verzocht op korte termijn een conserverend bestemmingsplan voor het rivierengebied in procedure te brengen. Hierin moet de beleidslijn "Grote Rivieren" worden opgenomen. Uitzondering op het conserverende karakter van het bestemmingsplan betreft het stadspark in Stadsblokken. De verwachting is dat de ontwikkeling tot een stadspark binnen de planperiode van 10 jaar zal plaatsvinden. In het voorontwerp-bestemmingsplan is dit mogelijk gemaakt en krijgt Stadsblokken de bestemming 'park'. Daarnaast worden de in de concept-nota 'Woonschepenbeleid' aangewezen locaties voor woonschepen in het voorontwerp-bestemmingsplan positief bestemd.

Het bestemmingsplan 'Rivierzone' heeft vanaf 7 april 2005 gedurende 4 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode konden schriftelijk **meningen** ingediend worden met betrekking tot dit plan. Op 12 en 13 april 2005 zijn inspraakavonden gehouden. Tijdens die avonden konden meningenformulieren ter plekke worden ingevuld en ingeleverd, uiteraard konden deze ook later worden opgestuurd.

In het totaal zijn er 55 reacties op het bestemmingsplan binnengekomen in de vorm van meningen-formulieren, brieven en steunbetuigingen. In hoofdstuk 2 van dit rapport zijn de ingediende meningen weergegeven met de reactie van de gemeente. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de wijzigingen in het bestemmingsplan na de inspraakfase. In hoofdstuk 4 is de lijst met insprekers weergegeven.

Meningen en gemeentelijke reacties

M = mening,

R = reactie gemeente

Voorontwerp = Voorontwerp-bestemmingsplan 'Rivierzone'

Ontwerp = Ontwerp-bestemmingsplan 'Rivierzone'

1. Woonschepen

M 1,2, 4, 5, 6, 8,14,17, 20, 21, 22, 26, 27,29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 55

De afmetingen van een groot aantal woonschepen en bijgebouwen, zoals die genoemd zijn in de tabellen bij het bestemmingsplan, zijn niet correct. Ook zijn een aantal woonschepen überhaupt niet opgenomen.

R

Er heeft inmiddels een nieuwe inventarisatie plaatsgevonden. Uit deze inventarisatie is gebleken dat een aantal maten in de tabellen onjuist zijn. De tabellen bij het bestemmingsplan zijn hierop aangepast. Dit geldt ook voor de woonschepen die nog niet in de tabellen waren opgenomen.

2.

M 2,18,21,22, 30, 31, 36, 37, 39, 48, 49, 55

Inspreker vindt het wenselijk dat de maximale oppervlakte en de maximale hoogte van 4 meter losgelaten wordt. Daardoor is het bijna onmogelijk 2 woonlagen te realiseren. Inspreker pleit voor maatwerk per locatie.

R	I
In een ten behoeve van het bestemmingsplan verricht stedenbouwkundig/landschappelijk onderzoek is geadviseerd om per locatie aangepaste hoogtes te hanteren, die in veel gevallen resulteren in hoogtes lager dan 4 meter. Deze maten zijn echter niet overgenomen in verband met de gerechtvaardigde wensen van de woonbootbewoners voor grotere hoogten. Daarom hebben wij besloten de in het Voorontwerp opgenomen maximumhoogte van 4 meter te handhaven. Alleen op de locatie Rosandepolder en Onderlangs, waar de landschappelijke situatie een grotere hoogte toelaat, zijn wij daar van afgeweken. Daar is een goothoogte van 4,5 meter en een nokhoogte van 5 meter toegestaan.	

3.

M	8,17, 18, 21, 22, 26, 28, 31, 39, 40, 41, 42, 43, 49, 55
Inspreker is het niet eens met de voorgestelde 10% uitbreiding voor ieder woonschip apart. Als 10% inderdaad het maximale is, dan 10 % van het totaal en daarvan iedereen een evenredig deel toekennen. De voorgestelde regeling werkt rechtsongelijkheid in de hand.	
R	
De regeling met betrekking tot de maximale oppervlakte van woonschepen is aangepast. Zij komt er op neer dat woonschepen tot 100 m2 uit mogen breiden en schepen met een maat van 100 m2 of meer niet verder mogen uitbreiden. Op deze wijze wordt voldaan aan de wensen van de woonbootbewoners en worden ook de belangen van de Beleidslijn Grote Rivieren gerespecteerd. Immers door toepassing van deze regeling wordt het maximale oppervlak dat op basis van de 10%-regeling is toegestaan niet overschreden.	

4.

M	15
Inspreker geeft aan de woonark aan de Klingelbeekseweg t/o 23 niet is ingetekend. Daarnaast geeft hij aan dat het van belang is dat er bovendien wat grond is voor schuurtjes, opslag, fietsenstalling etc. Er loopt een aanvraag voor water en stroom bij de NUON en de schuurtjes zullen de stroom en water aansluiting herbergen.	
R	
Het woonschip tegenover het adres Klingelbeekseweg 23 zal op de ondergrond van de plankkaart worden toegevoegd. Voor opslag en bijgebouwen zijn op de plankkaart en in de voorschriften beperkte mogelijkheden opgenomen.	

5.

M	18	Inspreker is door Rijkswaterstaat een nog steeds geldende vergunning verleend voor een ligplaats in de Neder-Rijn onder Arnhem aan de rechteroever. Tevens heeft inspreker een huurovereenkomst met Domeinen. In het bestemmingsplan wordt er door de gemeente hierin gemengd. Is dit wel juist en zo ja op welke gronden? In 2002 zijn er meerdere besprekingen geweest over een soortgelijk bestemmingsplan met afgevaardigden van de gemeente. In de besprekingen is toen geconcludeerd dat een hoogte van 4 meter voor een woonark niet reëel is. De werkgroep meende dat dit vervangen diende te worden door maximaal 2 woonlagen. Bij alle besprekingen is altijd beweerd dat alle afspraken met de woonbootbewoners en niet over de woonbootbewoners gemaakt zouden worden. Inspreker is het niet eens met de huidige gang van zaken. Inspreker wil een verklaring waarom ondanks herhaaldelijk vragen de notulen van bovengenoemde besprekingen nooit zijn toegezonden en er nooit gereageerd is op ingediende bezwaarschriften.
R		Een gemeente kan (en moet in de meeste gevallen) bestemmingsplannen vaststellen voor haar grondgebied. Het eigendom van de betreffende percelen is in deze niet van belang. Antwoord Jan Wiss Idem

6.

M	22	Inspreker is van mening dat de gemeente het bestemmingsplan Lombok niet serieus neemt. De bouwvergunning die vorig jaar is afgegeven voor Onderlangs 106 voldoet weliswaar aan de oppervlakenorm maar niet aan de hoogtenorm. Omdat deze hoogtenorm ook in het nieuwe bestemmingsplan staat rijst de vraag waarom deze norm er überhaupt in staat. Het argument dat woonarken gelijk moeten worden getrokken met woningen gaat hier dus wel op de 10 % norm maar niet voor de te bouwen hoogte. Een consequent beleid zou hier op zijn plaats zijn. Misschien een oplossing om voor woonarken een minimale maat aan te geven. Met 100 m2 heb je genoeg ruimte om een gezinnetje groot te brengen. Tot slot wil inspreker voorstellen om terug te keren naar de maten die gehanteerd werden in het bestemmingsplan Lombok.
R		Zie onder 3.

7.

M	26	Inspreker wil opmerken dat het bepalen van de kavelgrens bij woonschepen in het verleden niet zo eenvoudig is gebleken. Inspreker vraagt zich af of de gemeente zou kunnen overwegen om bij de maatvoering t.a.v. de hoogte van woonschepen, de hoogte van de dakgoot toe te passen. Bij die maatvoering bestaat de mogelijkheid een kapconstructie toe te passen i.p.v. een plat dak wat bouwtechnisch veiliger is bij de afvoer van hemelwater en sneeuw.
R		Zie onder 2.

8.

M	27	Inspreker wil graag weten hoe de overdracht van de woonark verloopt bij erfelijke overdracht.
----------	----	--

R

Dit is een privaatrechtelijke kwestie die niet in een bestemmingsplan geregeld wordt. Een notaris kan hier meer duidelijkheid over verschaffen

9.

M 28

Inspreker heeft eind september per brief een aantal weloverwogen randvoorwaarden aangereikt.

Inspreker is teleurgesteld dat hiervan in het voorontwerp niets is terug te lezen.

Inspreker vraagt zich af waarom de gemeente zoveel moeite en energie heeft gestoken in overleg met de diverse woonbootlocaties. In het plan is niet terug te vinden van de afspraak dat per locatie maatwerk geleverd zou worden.

Inspreker verwijst voor het overige naar zijn eerder gestuurde brief en verzoekt de volgende punten mee te nemen in het ontwerp-bestemmingsplan:

Voor diegenen die een woonboot met één woonlaag hebben, moet het mogelijk zijn je woonboot te verdubbelen. De hoogte mag dan ± 7 meter bedragen

De breedte van de woonboot mag zo breed zijn dat je geen blokkade vormt voor andere bewoners

Het totale oppervlak van een woonboot mag 190 m² bedragen

Met de lengte van de woonboot wordt rekening gehouden met veiligheid en erfafscheiding

Medebewoners worden niet onredelijk in hun woongenot geschonden.

Schuren die nog gebouwd worden mogen niet groter zijn dan 50 m³. Er is een mogelijkheid om een grotere schuur aan te vragen. De aanvraag is mogelijk tot 100 m³ waarvoor een vergunning verleend dient te worden.

R

De brief van inspreker is wel degelijk betrokken bij de belangenafweging omtrent de gewenste de maatvoering van woonschepen. Helaas heeft de uitkomst niet steeds het voor inspreker gewenste resultaat gehad. Voor het overige wordt verwezen naar het reeds hierboven gestelde over de maatvoering.

10.

M 28, 30, 40, 41, 42, 43, 48, 52

Inspreker wil graag weten wat de overgangsbepaling in artikel 3.4 en 3.5 precies inhoudt en wat de consequenties zijn. Hoe zit het bij verkoop van het woonschip? Mag het woonschip dezelfde maten houden? Wordt een termijn gesteld aan herbouw na een calamiteit? Ten aanzien van calamiteiten dienen de regels ruimer opgesteld te worden.

R

Artikel 3.4 ziet op het overgangsrecht voor bouwen. Aangezien een woonschip formeel/juridisch gezien niet wordt gebouwd, is dit artikel niet van toepassing op woonschepen. Artikel 3.5 geeft aan dat bestaande woonschepen bij het van kracht worden van het bestemmingsplan mogen worden gehandhaafd en gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd. Bij het volledig verloren gaan door een calamiteit, zoals een brand, mag een woonschip volledig worden vernieuwd, mits dit binnen twee jaar na de calamiteit gebeurt. Hierbij geldt wel dat de bestaande afwijking niet mag worden vergroot. Wij zien overigens geen reden om de algemeen aanvaarde regels over calamiteiten bij overgangsrecht te verruimen.

Verkoop van een woonschip is niet van invloed op het hierboven beschreven overgangsrecht.

11.

M	32,33
Inspreker vraagt zich af waarom de grens van het bestemmingsplan zich ter hoogte van de Boterdijk circa 60 meter rivierwaarts vanaf de waterkering bevindt terwijl er in de toelichting staat dat de waterkering als grens is gebruikt. Het lijkt ook de wens van Rijkswaterstaat om de grens op de waterkering te leggen gelet op de toepassing van de beleidslijn Ruimte voor de Rivier. Het gevolg is dat de oever nagenoeg niet in het bestemmingsplan valt en basisvoorzieningen t.b.v. de woonschepen op de oever niet meegenomen zijn. Het lijkt inspreker raar om als woonschiplocatie in 2 verschillende bestemmingsplannen te vallen. Nu de woonschepen positief bestemd zijn gaat inspreker ervan uit dat een deel van de oever als tuin t.b.v. van de woonschepen bestemd wordt i.v.m. privacy. De afscheiding kan dan d.m.v. lage beplanting gemaakt worden en de bestaande opstallen omgevormd of vervangen worden tot in de omgeving passende bouwwerken. Inspreker is van mening dat dit het uitzicht op de rivier niet zal belemmeren omdat de oever omhoog loopt. De zinsnede in artikel 1.2 onder 5 “niet meegerekend bebouwde overstekken en terrassen” moet volgens inspreker zijn “niet meegerekend al dan niet bebouwde overstekken terrassen”. Inspreker pleit bij vervanging van de gehele woonark voor een bouwhoogte van 5 meter. Inspreker geeft aan dat er ook arken en schepen zijn die, buiten hun terrassen en overstekken, afmeervoorzieningen hebben in de vorm van één of meerdere pontons. Inspreker heeft een tabel bijgevoegd waarin deze apart in kaart zijn gebracht. Inspreker pleit ervoor om alle huidige maten van de arken te accepteren. In artikel 3.5 van de voorschriften wordt niets gezegd over de eventueel afwijkende maatvoering van de huidige woonschepen terwijl dit in artikel 3.6 wel wordt gedaan.	
R	De begrenzing zal in de door inspreker gewenste zin worden aangepast. De bij de bestemming Wonen-Woonschepen behorende gronden op de oever zullen als bebouwbare zone worden bestemd, waar bijgebouwen en andere voorzieningen tbv de woonschepen mogelijk zijn. De zinsnede van artikel 1.2, lid 5 zal als volgt worden aangepast: “niet meegerekend niet bebouwde overstekken en drijvende terrassen”. Bouwhoogte zie onder 2. Eventuele van de maximummaten afwijkende woonschepen mogen op grond van artikel 3.5 worden gehandhaafd. De omstandigheid dat ze mogen worden veranderd of vernieuwd, betekent ook dat ze kunnen blijven liggen.

12.

M	34
De ark aan de Boterdijk 21 opnemen in de lijst van woonarken aan de Boterdijk. Sinds 1983 is het bedrijf van de inspreker aan de Boterdijk gevestigd. De activiteiten betreffen rondvaarten en scheepsreparatie. Graag opnemen in de bedrijvenlijst van het bestemmingsplan. De bestaande schuur op de wal aan de Boterdijk 21 opnemen op de plankaart.	
R	Alle aangewezen schepen zijn opgenomen in het bestemmingsplan/. Het raadsbesluit met betrekking tot woonschepen maakt geen bedrijvigheid mogelijk. Aangezien dit bestemmingsplan zich beperkt tot het planologisch vertalen van dit raadsbesluit, zullen de bedrijfsmatige activiteiten niet positief bestemd worden. Op de plankaart is een bebouwbare zone opgenomen, waarbinnen per schip een bijgebouw van 20 m2 mag worden gerealiseerd.

14.

M 40, 41, 42, 43

Waar komen de maten vandaan die gehanteerd worden?

Hoe kan het dat de gemeente van alles bouwt, zelfs een boot die niet onder kunstwerken door kan varen en aan de woonboten allerlei eisen gaan stellen.

Hoeveel vergunningen heeft een woonbootbewoner nodig om hier te kunnen wonen?

Waaruit blijkt dat waterbewoners gelijk behandeld worden als huizenbewoners?

Is het plan "Ruimte voor de Rivier" van Rijkswaterstaat allesbepalend voor de uitgangspunten jegens de woonbootbewoners?

Hoe kun je hele plannen volschrijven over gebieden waar je als gemeente geen zeggenschap hebt (Stadsblokken, Meinerswijk en ASM-haven)?

Waarom hanteer je zichtlijnen? Mogen wij als bewoners ook eens zeggen wat we mooi vinden?

Wat de gemeente mooi of goed vindt, is volgens inspreker niet maatgevend.

Wat is de inhoud van de recreatieve functie van het gebied Onderlangs waarin wij wonen?

Wat is vervolgens de invloed van het Groenplan op deze inzichten?

Wat is het nut van het opzoeken van oorspronkelijke waarden?

Hoe zit het met de plannen voor huizenbouw op dan wel in Meinerswijk?

Wat is het effect van het bouwen in de "duurdere" sector? Betekent dit dat het leefgebied van de woonbootbewoners verder wordt ingeperkt?

Is, in dit jargon, het woordje "opvallend" hetzelfde als "wenselijk"? (blz. 39 punt 5.2.2.)

Op blz. 48 staat iets over aangesloten zijn op de riolering wat onjuist is.

Hoe kan het dat men bij navraag bij RWS te horen heeft gekregen niets van dit plan gehoord te hebben?

Wat verstaat de gemeente onder communicatie? Er is overleg geweest met de bewonersgroepen, maar hiervan ontbreekt elke weerslag in de plannen.

R

De in het voorontwerp-bestemmingsplan gehanteerde maten komen uit de bepalingen in het geldende bestemmingsplan Lombok e.o., waarin een regeling voor woonschepen is opgenomen. Voorts is ook de beleidslijn Grote Rivieren (de opvolger van de beleidslijn Ruimte voor de Rivier), van toepassing, die maximaal 10% uitbreiding toestaat.

Het vaartuig, waaraan insprekers refereren is geen woonboot, maar een maatschappelijke voorziening en krijgt een ook een zodanige bestemming. De regels voor de woonboten zijn dus niet van toepassing.

Voor zover de woonschepen passen in de bestemmingsplanregeling, is er geen "vergunning" nodig op grond van dit plan om in een woonschip te wonen.

De woonschepen worden net als de woningen in het bestemmingsplangebied voor wat betreft de mogelijkheden voor uitbreiding op dezelfde wijze behandeld. Beide mogen maximaal 10% uitbreiden op basis van de beleidslijn Grote Rivieren. Voor de afweging van aan- en bijgebouwen wordt in beide gevallen gekeken naar de context waarin het woongebouw zich bevindt. Dit kan het centrum, een villa wijk, een gebouw in een park of een bouwwerk op het water zijn. Deze specifieke plaatsen stellen ieder andere ruimtelijke eisen

De beleidslijn Grote Rivieren drukt een belangrijke stempel op de gronden in het bestemmingsplangebied, maar is niet alles bepalend. Bepaalde vormen van evt. afwijkend gebruik blijven mogelijk.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de gemeente op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening verplicht om bestemmingsplannen te maken voor die gebieden die niet tot de bebouwde kom behoren. De door insprekers genoemde gebieden vallen daar onder. Zichtlijnen worden onder andere gehanteerd om bepaalde elementen over een grotere afstand zichtbaar te houden. Dit kunnen landschappelijke of cultuurhistorisch waardevolle elementen zijn. Doel is om het landschap goed te kunnen beleven en de objecten hierin zichtbaar te maken dan wel zichtbaar te houden.

Binnen het bestemmingsplan worden alleen massa's vastgelegd. Dit laat onverlet dat er afhankelijk van de welstandseisen nog differentiatie mogelijk is in de vormstijl en uiteraard de grootte. In het laatste geval kan men er altijd voor kiezen om een kleinere massa te realiseren. Park Onderlangs behoort tot de Stadsparken van Arnhem. Deze parken hebben een grote landschappelijk, ecologische en recreatieve waarde. Park Onderlangs kenmerkt zich door de abrupte overgang van stuwwal naar Rijn en de daarmee gepaard gaande unieke uitzichten over de uiterwaarden.

Het Groenplan is een uitwerking van het Structuurplan en is door de raad vastgesteld. Het beleid wordt door de gemeente Arnhem in nieuwe ontwikkelingen uitgedragen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het cultuurhistorisch erfgoed, net zoals zij de verantwoording heeft over de leefbaarheid van de stad, de bereikbaarheid, de ecologische doelstelling, het landschapsbehoud, etc.

In 2008 zal waarschijnlijk duidelijk zijn wat er op het gebied van huizenbouw mogelijk is. Een en ander is ook afhankelijk van het beleidslijn Grote Rivieren.

'Opvallend' op pagina 39 onder 5.2.2. geeft een constatering weer.

Dit is aangepast

Er heeft in het voortraject, zelfs recent nog, overleg met Rijkswaterstaat plaatsgevonden.

Het overleg met de bewonersgroepen is in de belangenafweging betrokken. Helaas kan niet op alle onderdelen tegemoet gekomen worden aan de wensen van alle bewoners.

15.

M

44, 46

Inspreker vindt de voorgestelde uitbreiding van 10% te beperkt voor de woonark aan de Rosandepolder 12 en 7. Graag zou inspreker de afmeting willen houden op 8 meter, exclusief gangboord. Tevens verzoekt inspreker een maximale bouwhoogte toe te staan van 4.60 meter boven de waterlijn.

R

Zie boven voor wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden en de maximumbouwhoogte.
De maat van 8 meter is geen probleem, zolang de maximummaat maar niet wordt overschreden en de boot binnen de begrenzing van het bestemmingsgebied blijft.
Aan het verzoek om de maximum hoogte te verhogen, kan worden tegemoet gekomen.

16.

M 48

Dit bestemmingsplan kan geen doorgang vinden omdat Rijkswaterstaat ook partij is en hierover is niets terug te vinden. Inspreker is benieuwd naar de verhouding tussen de gemeente en RWS. Wie is waarvoor verantwoordelijk en tot wie behoren welke competenties?
Het is inspreker niet duidelijk wat bedoeld wordt bij paragraaf 4.4.

R

Zie onder nr. 14.
Paragraaf 4.4 heeft betrekking op over het plangebied lopende straalpaden. De tekst hierover in de toelichting is verduidelijkt.

17.

M 49

Er is nog veel onduidelijkheid over de juridische en rechtspositionele gevolgen voor de woonschepen die niet liggen op een locatie die in het kader van het aankomend woonschepenbeleid niet zijn aangewezen als zodanig en niet zijn opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan.
Inspreker vraagt ook duidelijkheid over hoe de gemeente de overgang van legale status naar illegale status van deze schepen gaat vormgeven zodat de juridische gevolgen voorspelbaar zijn. Het wegbestemmen van deze bewoners en hun schepen is strijdig met de kaders gegeven door de raads werkgroep Woonschepen. Het overgangsrecht moet gelden voor alle woonschepen aanwezig in de rivierzone en duidelijk zijn aangegeven in het bestemmingsplan. Een inventarisatie van de gehele situatie moet worden opgenomen in het bestemmingsplan, bijvoorbeeld in de vorm van een ligplaatsenkaart.
De gemeente moet streven naar zo gelijkwaardig mogelijke regels voor woonschepen als voor wonen op de wal. De erkenning moet zitten in de regels die de rechtszekerheid bieden die hoort bij wonen.
De raads werkgroep heeft als kader gesteld dat alle woonschepen in de rivierzone moeten blijven. De woonschepen die liggen in niet aangewezen gebieden hebben een woongarantie op het openbaar water van Arnhem.
Waarom mogen schepen allen de oeverlijn volgend worden afgemeerd?
Hoe zit het met het afmeren van een pleziervaarttuig naast de woning?
De schepen die liggen op een niet aan te wijzen locatie zijn niet geïnventariseerd als bestaande situatie in het bestemmingsplan. Hoe zit het met het overgangsrecht van deze situaties m.b.t. maatvoering?
Vallen bijgebouwen onder de 10% regeling?
Hoe past de drugs / nachtopvangboot binnen de voorschriften en onder welke definitie vallen deze?
Is het college er zich van bewust dat er door derden bezwaar gemaakt kan worden tegen het ligplaats hebben van schepen die liggen in niet vergunbare gebieden (artikel 125 gemeentewet)?
Komt er voor schepen die een historische maat bezitten en waarvan het karakter verloren gaat als deze moet worden aangepast een bijzondere bepaling?

R

De schepen die liggen op een locatie die in de nota woonschepen niet is aangewezen als locatie voor woonschepen worden bij het van kracht worden van dit bestemmingsplan onder het overgangsrecht gebracht. Zie onder 10. voor de implicaties daarvan.

De inventarisatie van de woonschepen in het kader van dit bestemmingsplan heeft betrekking op de legale schepen. Uit de bij de voorschriften van het bestemmingsplan gevoegde tabel blijkt immers hoe groot de schepen in het kader van het bestemmingsplan mogen zijn. Voor de schepen die niet positief worden bestemd is een dergelijke tabel uiteraard niet aan de orde. Dat neemt niet weg dat voor het overgangsrecht de bestaande maten van de schepen op niet aangewezen locaties ook interessant zijn. Dat is echter een handhavingskwestie en dit speelt geen rol in het kader van dit bestemmingsplan.

Dit bestemmingsplan beoogt zoveel mogelijk rechtzekerheid te bieden voor de woonschepbewoners. Voor de locaties die positief bestemd worden wordt de positie van de woonschepbewoner net zo zeker als van de bewoner van een woning op de wal. Voor de niet aangewezen locaties kunnen we die zekerheid helaas nog niet geven. In de toelichting is wel aangegeven dat de woonschepen op de niet aangewezen locaties binnen de planperiode (10 jaar) een alternatieve locatie krijgen aangeboden. Op dit moment kunnen geen uitspraken worden gedaan over het gebied waarin die locaties zullen liggen, simpelweg omdat dat nog niet bekend is.

Uit veiligheidsoverwegingen is het zaak de rivier zo breed mogelijk te houden. Om deze reden mogen de schepen alleen de oeverlijn volgend worden afgemeerd.

Een pleziervaartuig kan naast de woning worden afgemeerd, mits dat er niet permanent ligt. Met betrekking tot bijgebouwen is een exacte maximale maat opgenomen. Op basis van de algemene vrijstellingsbepaling (artikel 3.3) kan het college vrijstelling verlenen onder andere voor wat betreft het maximumvloeroppervlak van bouwwerken. Dat geldt ook voor bijgebouwen.

De drugs/nachtopvangboot is een maatschappelijke voorziening. De regels met betrekking tot woonboten zijn hierop niet van toepassing.

De in het bestemmingsplan opgenomen regels gelden voor alle woonschepen en proberen zoveel mogelijk recht te doen aan alle situaties.

18.

M 52

Inspreker vraagt zich af of het aantal vierkante meters betrekking heeft op het grondoppervlak of vloeroppervlak.

R Het oppervlak van een woonschip wordt gemeten op basis van het totale vloeroppervlak met uitzondering van bebouwde overstekken en drijvende terrassen (zie art. 1.2, lid 5 van de voorschriften)

19.

M	55
Inspreker stelt vast dat er voor de bewoners van de Rosandepolder met dit bestemmingsplan per saldo geen merkbare verbetering wordt bereikt, maar zelfs een verslechtering Inspreker is niet geheel tevreden met de onderbouwing van (de voorschriften in) het voorontwerp bestemmingsplan, met name waar dit de toegestane hoogten en maximale oppervlakken betreft. Tijdens de toelichtingsbijeenkomst eind maart is door de dienst Stadsontwikkeling toegezegd dat alle uitgangspunten goed onderbouwd zouden zijn. Inspreker kan deze onderbouwing echter niet terugvinden Inspreker zet vraagtekens bij de gehanteerde uniforme afmetingen voor alle woonschepen in de gehele rivierzone. Het kan zowel bouwkundig gezien als wat betreft de ruimtelijke ordening juist heel aantrekkelijk zijn om flexibele afmetingen van woonschepen toe te staan. Onduidelijk is waar het maximumoppervlak van 150 m2 op is gebaseerd. Een onderbouwing ontbreekt hiervoor en navraag bij RWS geeft hierop ook geen uitsluitel. De genoemde max. oppervlakte is in strijd met de afmetingentabel "Rosandepolder" in de bijlage, waar overschrijding van 150 m2 wel wordt toegestaan. In artikel 1.2 lid 5 wordt gesteld dat bij het oppervlak van een woonschip geen bebouwde overstekken en (drijvende) terrassen worden meegerekend. In artikel 2.2 lid 2 onder d wordt gesuggereerd dat de totale oppervlakte, inclusief bebouwde overstekken en (drijvende) terrassen niet groter mag zijn dan 150 m2. Inspreker wil graag duidelijkheid hierover. Verder dient in het geval e.e.a. exclusief overstekken en terrassen is, te worden verduidelijkt hoe groot deze mogen zijn en hoe deze afgemeerd moeten zijn (alleen lengterichting?) Inspreker stelt voor om voor kleine woonarken de mogelijkheid te bieden met 25 m2 uit te breiden. Dit zou volgens inspreker geregeld kunnen (en moeten) worden in artikel 3.3 algemene vrijstellingsbepaling. Dit geldt in beperkte mate tevens voor zeer kleine opstallen. Er mist een voorschrift voor de maximale breedte van een woonschip. Teneinde te ver op het water liggende arken te voorkomen, pleit inspreker voor een maximale bouwbreedte van 8 meter. In de maximale oppervlakte van 150 m2 is het mogelijk om bijvoorbeeld 12x12 m te realiseren, hetgeen inspreker in de Rosandepolder te massief acht. Hoe wordt er in het bestemmingsplan omgegaan met woonschepen die "dubbel" liggen, die dus uit meerdere in de breedte naast elkaar liggende wooneenheden bestaan. Worden deze samengevoegd beschouwd? Mogen er bij nieuwbouw ook 2 wooneenheden worden teruggelegd? Artikel 1.2 lid 3 en lid 4 zijn onleesbaar. Om problemen achteraf te voorkomen is het gewenst dat alle meetwijzen nauwkeurig worden beschreven.	
R	
Voor wat betreft de onduidelijkheden met betrekking tot maximale maten en afmetingen verwijzen wij naar hetgeen in het bovenstaande is vermeld over de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen methode van toekennen van maximummaten en wijze van meten De maximumbreedte van een woonschip wordt gelimiteerd door de breedte van de bestemming op de plankaart. Woonschepen mogen slechts afgemeerd worden binnen deze zone en zodanig dat de langste zijde evenwijdig aan de oever ligt. Op deze wijze kunnen woonschepen niet breder worden dan ze lang zijn. Woonschepen mogen in principe slechts worden afgemeerd in een enkele rij. Op basis van het overgangsrecht kunnen "dubbele" woonschepen wel gehandhaafd worden. Nieuwe worden echter niet meer toegestaan. De leden 3 en 4 van artikel 1.2 zijn algemeen aanvaarde regels voor het bepalen van maximumbouwhoogten en vloeroppervlakken. Vanwege het feit deze voorschriften juridisch sluitend moeten zijn, zullen ze voor de leek niet allemaal even gemakkelijk leesbaar zijn.	

Stadspark

20.

M	3
Inspreker gaat ervan uit dat bij het inrichten van het park rondom het Stadsblokken-gebied, een respectabele afstand van de woonschepen in de Haven van Coers in acht wordt genomen.	

R
Bij het inrichten van het park zal de aanwezigheid van de woonschepen in de Haven van Coers worden betrokken.

21.

M	53
Inspreker is van mening dat alleen een natuurpark dat aansluit bij Meinerswijk en Bakenhof een optie is. Het lijkt inspreker niet meer dan reëel dat de bewoners van de Haven van Coers hun huidige schuur/opslag/tuin kunnen behouden en dat zij een overgangszone tussen park en woning krijgen, waardoor enige privacy gewaarborgd wordt. Het lijkt inspreker niet meer dan billijk dat de woonschepen met de huidige afmetingen gewoon overdraagbaar moeten blijven op naam.	
R	
In het gemeentelijk Structuurplan staat dat op Stadsblokken een stadspark is voorzien. De invulling daarvan is echter op dit moment onvoldoende helder. Om die reden is besloten in het ontwerp-bestemmingsplan niet de parkbestemming, maar de bestemming 'groen en water' op te nemen. Als er meer bekend is over de ontwikkeling van een park dan zal via een planwijziging of een vrijstellingsprocedure daarvoor de planologische basis worden gegeven.	

Verkeer

22.

M	5
Inspreker geeft aan dat er nog steeds geen drempels zijn op de stadsblokken en in de Haven van Coers.	
R	In een bestemmingsplan worden ruimtelijk relevante onderwerpen geregeld, geen onderwerpen van verkeerskundige aard.

23.

M	8
Inspreker vraagt zich af of stadsblokken ingericht wordt als 30-km zone	
R	zie de reactie onder 22.

24.

M	9, 17
Inspreker geeft aan dat het stadspark en de woonschepen met de auto alleen toegankelijk moeten zijn voor bewoners i.v.m. overlast van de jeugd, junks, vuilstorters en motorcrossers.	
R	De door inspreker aangehaalde vormen van overlast zijn een probleem dat door een goed handhavingsbeleid moet worden aangepakt. Er is echter geen reden om reeds daarom de toegang tot woonschepen per motorvoertuig alleen voor woonschipbewoners mogelijk te maken.

Overig

25.

M	7 Inspreker heeft onlangs het pand aan de Meginhardweg 19 gekocht en wil het pand met een woongroep van 6 volwassenen gaan bewonen. Het woonoppervlak van maximaal 257 m ² , zoals in het bestemmingsplan genoemd, is hiervoor te klein. De vraag is in hoeverre er ruimte is om het woonoppervlak te vergroten. Het pand wordt daarmee niet uitgebreid, er wordt slechts intern ruimte gecreëerd. Dit lijkt inspreker billijk aangezien de agrarische bestemming is gewijzigd in de bestemming woondoeleinden. Daarnaast maakt de inspreker bezwaar tegen het feit dat het grootste gedeelte van het perceel Meginhardweg de bestemming "Park" heeft gekregen en dient een verzoek in tot wijziging van dit gedeelte naar "Woondoeleinden".
R	De door inspreker genoemde 257 m ² is niet het woonoppervlak maar het maximale toegestane grondoppervlak voor woonbebouwing. Dit houdt in het bestaande oppervlak, vermeerderd met 10%. Binnen dit grondoppervlak dient zich dus de woning te bevinden. De bij het perceel behorende gronden met de bestemming "Park" blijven deze bestemming behouden in verband met hun landschappelijke waarde. . Binnen deze bestemming is

26.

M	8 Inspreker is van mening dat er geen helderheid is over de riolering/IBA. Gemeente heeft in de Haven van Coers ontheffing voor het riool en IBA's zijn technisch veelal niet mogelijk. Inspreker vraagt zich af wie de kosten voor riolering /IBA betaalt.
R	Dit is een discussie die los van het bestemmingsplan gevoerd wordt. We kunnen daar in dit verband geen antwoord op geven.

27.

M	10 Inspreker geeft aan dat in de oppervlakte tabel van de Praets een aantal huisnummers ontbreken.
R	Er heeft een nieuwe inventarisatie plaatsgevonden waar deze huisnummers opgenomen zijn.

28.

M	11 De defensiehaven is niet nader bestemd.
R	De accommodaties van Scouting "De Geuzen" in de Defensiehaven krijgen in het ontwerp de bestemming "natuur" met de aanduiding "scouting".

29.

M	12	Inspreker pacht grond van de gemeente Arnhem aan de Meginhardweg 33 en vreest door de bestemmingswijziging opzegging van de gepachte gronden. Bovendien vreest hij dat het bijzonder lastig wordt zijn vee te weiden. Daarnaast geeft hij aan dat de op de plankaart aangegeven hoogte van zijn woning niet klopt.
R		Binnen de bestemming "Natuur" zijn ook agrarische doeleinden toegestaan. Feitelijk verandert er dus niets in de mogelijkheden. De hoogte is op de plankaart aangepast.

30.

M	13	Inspreker wil de woonbestemming van Meginhardweg 19 veranderen in woonbestemming met agrarische doeleinden. Bovendien wil inspreker dat het perceel weiland aan de Meginhardweg / Meginhardsedwarsweg de agrarische bestemming behoudt. Als het natuurgebied wordt vreest inspreker dat hij benadeeld wordt en geen vee meer kan houden.
R		Bij nr. 25 is reeds ingegaan op de problematiek rond Meginhardweg 19. Wij zien geen reden om een aparte bestemming Agrarische doeleinden ter plaatse aan de gronden te geven. Het hobbymatig houden van vee bij de woonbestemming is namelijk toegestaan.

31.

M	16	Meginhardweg 15 is momenteel een bedrijfspand. Inspreker wil er in de toekomst een woning van maken en dit in het bestemmingsplan op laten nemen. In het verleden is het pand een woning geweest.
R		Aan het verzoek wordt tegemoet gekomen. In het ontwerpbestemmingsplan zal dit worden aangepast.

32.

M	19	Inspreker is van mening dat een betere interne ontsluiting gewenst is en dat met name aandacht moet zijn voor de ouderen en de (minder)validen. Inspreker mist uitspraken zoals die in de toelichting van het vigerende bestemmingsplan gedaan zijn, waarin aangegeven staat dat de rivierzone beter toegankelijk moet worden gemaakt voor wandelaars, fietsers en hengelaars en dat mogelijkheden moeten worden gecreëerd voor vissteigers voor gehandicapten. Verder verschilt inspreker met de gemeente van mening over de bestaande zonering. Inspreker is van mening dat de bestaande zonering niet aansluit bij Meinerswijk als stedelijk uitloopgebied waar ruimte moet zijn voor wandelen, fietsen, hengelen en spelen. Inspreker vindt dat er een nieuwe zonering moet komen afgestemd op de nieuw op te zetten interne ontsluitingsstructuur. Onderdeel van deze ontsluitingsstructuur moet zijn: aandacht voor parkeerplaatsen voor invaliden. Het zou bizar zijn wanneer Meinerswijk niet toegankelijk zou worden gemaakt voor (minder)validen. Op dit moment ontbreken parkeerplaatsen voor (minder)validen. Dit is een eerste barrière voor (minder) validen die door de gemeente geslecht moet worden. Tot slot constateert inspreker dat met name in hoofdstuk 3 "Ecologie" veel uitspraken worden gedaan die niet of slecht worden onderbouwd, met geen of sterk verouderde gegevens. Inspreker vraagt nadrukkelijk aandacht voor deze constatering.
R		Indien inspreker concreet aangeeft op welke locatie welke voorziening in zijn ogen mogelijk moet worden gemaakt, dan zal bezien worden of daaraan tegemoet kan worden gekomen. De tekst van hoofdstuk 3 is aangepast. Voor vaststelling van het bestemmingsplan zullen de onderliggende onderzoeken, dus ook de ecologische onderzoeken, waar nodig geactualiseerd worden.

33.

M	23	De beschreven bestemming op het perceel Stadsblokkenweg 1 is niet conform het huidige gebruik van het terrein zoals onder andere vastgelegd in de meest recent verleende bouwvergunning en de geldende milieuvergunning. Jachtwerf van Workum is niet opgenomen in de in de hoofdstuk 2, artikel 2.3 lid 1a beschreven bedrijvenlijst. De onder lid 1b van dit hoofdstuk en artikel beschreven bestemming dekt niet de huidige bestemming. Inspreker verzoekt te worden opgenomen in de bedrijvenlijst met de correcte beschrijving van de bestemming: "Jachtwerf, detailhandel en stalling", met dien verstande dat een Jachtwerf waar schepen van 5 tot 40 meter worden gebouwd, afgebouwd, gerestaureerd, gerenoveerd en gerepareerd een watergebonden activiteit is. Dit in tegenstelling tot hetgeen beschreven in de hoofdstuk 6.3, artikel 2.3 gegeven toelichting. Bovengenoemde is gebaseerd op de orderportefeuille van de afgelopen 40 jaren. Inspreker is van mening dat de genoemde bebouwingsoppervlakte op het perceel Stadsblokkenweg 1 genoemd in bijlage 1 niet correct is. Inspreker is niet tegen de parkbestemming voor het stadsblokkengebied. Echter, de weergave van de parkbestemming rondom het bedrijf in de tekeningen behorend bij het Voorontwerp is onwenselijk en voor inspreker onacceptabel en maakt een normale en economische bedrijfsuitoefening onmogelijk. Inspreker verzoekt de bestemming rond het bedrijf aan te passen zoals aangegeven in een bij de inspraakreactie bijgevoegde tekening. Inspreker verzoekt de huidige ontsluiting via de Eldensedijk en de Stadsblokkenweg in het bestemmingsplan op te nemen als de bestemming verkeersdoeleinden-wegverkeer omdat de ontsluiting van de Jachtwerf over water en de openbare weg noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf. Inspreker geeft een voorstel tot functiewijziging van het perceel van Jachtwerf Workum met een nieuw programma/bestemming die aansluit bij het stadspark. Hierbij valt te denken aan horeca gelegenheden, bad- en strandgelegenheden en woningbouw. Dit laatste zou volgens inspreker het geheel financieel haalbaar kunnen maken en kan de brugfunctie van het gebied tussen Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid versterken.
----------	----	--

R

In de bedrijvenlijst is een jachtwerf opgenomen.
 De oppervlaktematen zijn aangepast.
 De parkbestemming is vervangen door een bestemming 'groen en water'.
 De bedrijvigheid is nu in een groter gebied toegestaan.
 Dit bestemmingsplan is conserverend van aard. Dat betekent dat uitsluitend het geldend gebruik wordt bestemd, tenzij onomstotelijk vaststaat dat binnen de planperiode (10 jaar) een ontwikkeling naar een bepaald ander gebruik zal plaatsvinden. Inspreker noemt voor hem wenselijke ontwikkelingen, maar kan niet onderbouwen dat een van de genoemde functies ook gerealiseerd zal worden. Deze functies worden dan ook niet positief bestemd.

34.

M 24

Het voorontwerp bestemmingsplan Rivierzone heeft o.a. betrekking op een grondgebied dat in eigendom is bij inspreker. Dit betreft zowel het terrein van de voormalige steenfabriek Meinerswijk als een groot deel van de gronden die ten oosten en zuidoosten van dit terrein gelegen zijn. Het voorontwerp-bestemmingsplan is tot stand gekomen zonder dat de gemeente in contact is getreden met inspreker. Hierdoor heeft de gemeente zich er niet van verzekerd dat zij haar medewerking zal verlenen aan het plan, met als gevolg dat de uitvoerbaarheid twijfelachtig is. Het plan beoogt bijvoorbeeld een natuurontwikkeling en recreatie-doelstelling in het gebied Meinerswijk zonder dat de gemeente eigenaar is van alle gronden. Door niet in overleg te treden schaadt de gemeente de belangen van inspreker. Terwijl inspreker meermaals aan het college heeft laten blijken dat zij bereid is om in goed overleg met de gemeente tot een ontwikkelingsvisie voor het gebied te komen. De voortzetting van de bestemming "steenfabriek" is wat inspreker betreft in ieder geval onbespreekbaar.

Artikel 10 WRO bevat de verplichting om slechts die bestemming aan een gebied te verlenen, die ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening nodig is. Inspreker is van mening dat het bestemmingsplan in strijd is met deze verplichting. Aan het terrein van de voormalige steenfabriek wordt namelijk ten onrechte een bestemming toegekend die uitsluitend een steenfabriek of een scheepswerf toestaat. Deze bestemming is volgens inspreker onjuist omdat deze functie hier feitelijk niet plaatsvinden.

In het vigerende bestemmingsplan "Polder Meinerswijk" (1986) is voor het terrein de bestemming "steenfabricage" opgenomen, terwijl ook toen al bekend was dat de steenfabriek reeds een tiental jaren niet meer als zodanig werd gebruikt. Dit feit vormde voor de Kroon aanleiding om goedkeuring te onthouden aan het desbetreffende voorschrift in het bestemmingsplan. Door deze onthouding van goedkeuring herleefde voor het terrein van de voormalige steenfabriek het voordien geldende bestemmingsplan uit 1956, waarin eveneens de bestemming steenfabriek opgenomen was. Sinds genoemde kroonbeslissing had het daarom op de weg van de gemeenteraad van Arnhem gelegen om de bestemming voor het terrein te actualiseren. Dit is tot op de dag van vandaag nagelaten, waardoor de bestemming "steenfabriek" als een spookbestemming boven de opstallen is blijven zweven.

Volgens inspreker brengt handhaving van de bestemming "steenfabriek" onnodig schade toe aan hem. Bovendien is inspreker verbaasd over de alternatieve bestemming "scheepswerf" voor het bedrijfsterrein. Deze bestemming is volstrekt uit de lucht gegrepen. Inspreker gaat er daarom vanuit dat deze functie in het ontwerp-bestemmingsplan geschrapt wordt en dat voor een toepasselijke functie voor het terrein en opstallen contact met inspreker wordt opgenomen. Inspreker is van mening dat de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier de mogelijkheid biedt om (desnoods experimenteel) andere bestemmingen dan "waterstaatkundige doeleinden" aan functies en/of gebouwen in de uiterwaarden toe te wijzen. Daarbij is van belang dat het terrein van de voormalige steenfabriek hoger ligt dan de omliggende uiterwaarden en daarom geen of veel geringere bijdrage levert aan de waterstaatkundige doelstellingen. Inspreker is van mening dat het terrein zeer geschikt is voor bebouwing.

R

Inmiddels is de eigendom van de voormalige steenfabriek Meinerswijk overgedragen. In overleg met de nieuwe eigenaar wordt op dit perceel het gebruik ten behoeve van evenementen toegestaan. We gaan ervan uit dat deze inspraakreactie niet langer actueel is.

35.

M 25

Inspreker is van mening dat zowel bij ontwikkelingen in Meinerswijk, waarbij mogelijk een blauwe rivier wordt gerealiseerd, als bij ontwikkelingen van de Stadsblokken de stroomdalflora gespaard dient te worden.

Inspreker acht het van belang dat de Vogel- en Habitatrichtlijn bij de verdere ontwikkelingen in beeld blijven

Inspreker geeft aan dat het behoud en herstel van de houtwallen met Meidoorn en Sleedoorn belangrijk is voor het behoud van kwetsbare vlindersoorten.

Inspreker is van mening dat in het bestemmingsplan onvoldoende is aangegeven hoe de ontwikkeling van de recreatie gezien wordt en hoe dit wordt ingepast in de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur.

Inspreker wil ook in de toekomst graag geïnformeerd worden over en betrokken worden bij de ontwikkelingen in het rivierengebied binnen de gemeente Arnhem.

R

De stroomdalflora is één van de natuurdoelen die het Groenplan Arnhem aangeeft voor het rivierengebied, naast moeras/ grasland en oobos. Bij ontwikkeling van plannen is behoud van bestaande waarden altijd punt van aandacht

De Vogel- en Habitatrichtlijn is altijd een punt van aandacht. Voor de volledigheid dient te worden opgemerkt dat Stadsblokken en Meinerswijk niet binnen het Vogel- en Habitatrichtlijngebied liggen.

Het is bekend dat gradiënten belangrijk zijn voor een breed scala van soorten. Het bestemmingsplan is echter geen uitwerkingsplan voor een concrete ontwikkeling

In het Groenplan is de visie op het gebruik van de uiterwaarden in grote lijnen aangegeven.

Daarbij gaan we uit van een zonering. Voorbeelden van zones zijn locaties met intensief gebruik, wandelnatuur en struinnatuur. Het uiterwaardenpark Meinerswijk laat duidelijk zien dat recreatief medegebruik en natuur net zoals op veel andere plaatsen in de Ecologische Hoofdstructuur goed samen op gaan.

36.

M 26

Het is niet duidelijk wat de totale inhoud van de voorschriften in het gebied Stadsblokken is.

Inspreker vraagt zich af of er een mogelijkheid bestaat om dit met de huidige gebruikers van het gebied te bespreken.

Er wordt in het bestemmingsplan gesproken dat parkeergelegenheden zoveel mogelijk binnen de bestemming gerealiseerd moeten worden. Inspreker zou zich voor kunnen stellen dat de huidige grens van de bestemming "woondoeleinden- woonschepenligplaats" met 10 meter opgeschoven wordt zodat de bewoners niet in hun eigen tuin hoeven te parkeren

R
 Voor het gebied Stadsblokken zijn al naar gelang de verschillende functies die het gebied heeft, daarop toegesneden bestemmingen vastgelegd. Met deze bestemmingen wordt getracht zoveel mogelijk recht te doen aan de verschillende belangen in het gebied. Indien de gebruikers van het gebied menen aanvullingen/wijzigingen hierop te hebben, kunnen zij in het kader van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan hierop reageren.
 De grens van de bestemming woondoeleinden-woonschepenligplaats is zodanig gekozen dat zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan het behoud van de waarde van het aangrenzende als park bestemde gebied. Uitbreiding hiervan ten behoeve van parkeren zou deze aan deze waarde geen recht doen.

37.

M 37
 Inspreker hoopt dat er geen verdergaande bouw-, handels-, of industriemogelijkheid voor het complex "Steenfabriek Meinerswijk" als bestemming gegeven gaat worden. Dus geen bestemming "werf".
 Inspreker is van mening dat er verwachtingen zijn gewekt voor wat betreft de woonarken die niet in het bestemmingsplan terugkomen. Inspreker vind woonarken wel een riviergebonden activiteit. Inspreker is van mening dat artikel 3.4 lid 2 van de voorschriften geschrapt moet worden omdat de gemeente daarmee een tweeslachtig beleid voert.

R
 De bestemming van de steenfabriek Meinerswijk zal in het ontwerp-bestemmingsplan "Recreatie-evenemententerrein" komen te luiden. Dit zal een voorlopige bestemming zijn, totdat duidelijk is welke functie het gebied uiteindelijk zal krijgen. Verdere verdichting zal echter niet toegestaan worden.
 De rijksbeleidslijn Grote Rivieren stelt dat woonschepen geen riviergebonden activiteit zijn en verbindt daar ook consequenties aan. Wij hebben daar als gemeente rekening mee te houden. Lid 2 van artikel 3.4 van de voorschriften bij het bestemmingsplan is niet van toepassing op woonschepen.

38.

M 38
 Het huis op de Praets 1a heeft de bestemming "Bedrijfsdoeleinden". Het is echter een bedrijfsruimte met interne dienstwoning.

R I
 In de voorschriften van het bestemmingsplan zal een dienstwoning worden toegestaan.

39.

M	45	Op de plankaart staat een object vermeld als maatschappelijke doeleinden, gesitueerd aan de Spoorbrug naar Westervoort en nabij de IJssel. Een inhoudelijke toelichting ontbreekt in de beschrijving van historie en bestemming. Ook de kazematten ten zuidoosten van de Steenfabriek Elden staan niet op de kaart. Als deze niet op de kaart staan en in de plantekst voorkomen, dan worden ze misschien over het hoofd gezien bij verdere ontwikkeling van het gebied. In de tekst staat dat er nog auto's over de doorlaatbrug aan de Eldensedijk heenrijden. De brug is echter afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Inspreker mist de locatie van het (nieuwe) vogelkijkhuis. Terwijl daarvoor wel een bouwonthefing wordt gegeven ingevolge artikel 2.9 van de voorschriften. Op de plankaart staat veel minder water vermeld dan er in werkelijkheid aanwezig is. Het verschil tussen de wel vermelde wateren en het als natuur aangegeven water is niet te zien. Bij de bestemming "natuur" wordt aangegeven dat er mogelijkheden zijn voor extensieve recreatie. Een duidelijke omschrijving van welke recreatie nu wel en niet mag wordt niet gegeven. In paragraaf 5.4.2. wordt de Plas van Bruil genoemd om zijn oeverrecreatiemogelijkheden. Wordt daar ook de al jaren gedoogde aanwezigheid van ongeklede recreanten mee bedoeld? Inspreker vindt het jammer dat het plan niet voorziet in een verbetering van de recreatieve voorzieningen, zoals in de ateliersessies wel werd voorgesteld en waarvoor wel behoefte is gezien het huidige gebruik. Mag er gevist blijven worden, onder meer ook in het hart van natuurpark Meinerswijk, of wordt het afgebouwd? Als er gevist mag worden, waar dan? Er kan meer dan alleen gefietst worden in de (speel)uiterwaard Malburgen. De uitbreiding van woonbotenligplaatsen in het Arnhemse deel van de Rosandepolder is voorzien op de plek waar nu veel waterrecreanten vertoeven. Hopelijk komt er een vervangende locatie voor die recreanten. Tenslotte vindt inspreker het jammer dat er geen verlenging komt van het veilige fietspad. De Drielse Dijk richting spoorbrug en Driel is erg druk en er wordt 80 km/u gereden.
R		Het betreft hier Fort Westervoort. In de toelichting zal hier aandacht aan worden geschonken. Hoewel de door inspreker genoemde kazematten niet op de plankaart zijn aangegeven, zal deze bij eventuele ontwikkelingen in het gebied worden betrokken, althans zal er met de aanwezigheid rekening worden gehouden. De tekst over de doorlaatbrug Eldense Dijk is aangepast. De locatie van het vogelkijkhuis wordt in de bestemmingsplan niet verplicht vastgelegd. In het systeem van het bestemmingsplan is er binnen de bestemmingen "Groen-Park" en "Natuur" overal plaats voor water. Het feit dat water op de plankaart niet als zodanig (lichtblauw) is weergegeven betekent dus niet dat het niet aanwezig is of zou mogen. Bij extensieve recreatie moet men denken aan wandelen, fietsen, paardrijden en dergelijke. Of recreatie aan de oever van de Plas van Bruil gekleed of ongekleed plaatsvindt is in de eerste plaats een kwestie van openbare orde. Hiervoor is de Algemene Plaatselijke Verordening het aangewezen instrument. In de ateliersessies is gekeken naar de mogelijke ontwikkelingsrichtingen voor dit gebied. Deze mogelijkheden worden nog nader onderzocht. Vooruitlopend op de conclusies daarvan wordt dit conserverende bestemmingsplan vastgesteld. Als meer duidelijk is over gewenste ontwikkelingen zal het bestemmingsplan herzien worden. Een groot deel van Meinerswijk heeft een natuurbestemming. Binnen deze bestemming is extensieve recreatie, waaronder vissen, toegestaan. In de tekst is aangegeven dat wandelen en spelen ook tot de mogelijkheden behoren. De woonschiplocatie Rosandepolder is in dit bestemmingsplan geheel overgenomen uit het voor het gebied nu nog geldende bestemmingsplan "Woonschepenhaven Rosandepolder". Niet duidelijk is op welke uitbreiding inspreker doelt. Dit bestemmingsplan is conserverend van aard en legt dus alleen vast wat er is en wat er zeker binnen 10 jaar verandert. Mogelijke ontwikkelingen, zoals verlenging van een fietspad, zijn in dit verband niet onderzocht.

M	50	Inspreker is geïnteresseerd om in samenwerking met de gemeente en Rijkswaterstaat de "plas van Bruil" geschikt te maken voor opslag van slib/vervuilde grond dat onder andere vrijkomt uit het te ontwikkelen gebied. Inspreker verzoekt om in het bestemmingsplan mede de bestemming "Slibberging" op te nemen.
R		De huidige bestemming van de plas met zijn recreatiefunctie is strijdig met dit streven. De bestemming zal dan ook niet in de door inspreker gewenste zin worden gewijzigd.

41.

M	54	Inspreker heeft geen bezwaar tegen het bestemmingsplan Rivierzone, zolang het plan geen effect heeft op: Stroomdalflora Sleedoorpage (eiafzet op de Sleedoor) Vogels van de Rode lijst (o.a. kwartelkoning, ijsvogel, kerkuil en steenuil) Wintergasten (eenden, zwanen en ganzen) Overwinterende vleermuizen in de steenfabriek
R		De stroomdalflora is één van de natuurdoelen die het Groenplan Arnhem aangeeft voor het rivierengebied, naast moeras/ grasland en oobos. Bij ontwikkeling van plannen is behoud van bestaande waarden altijd punt van aandacht. Het is bekend dat gradiënten belangrijk zijn voor een breed scala van soorten. Het Bestemmingsplan is geen plan waar concrete aandachtspunten rond specifieke soorten aan de orde zijn, het regelt de bestemming op hoofdlijnen. Aandachtspunten rond soorten zullen bij de actualisering van de beheersvisie te zijner tijd worden meegenomen.

42

M	56	Naar onze mening komen de onderwerpen uit de startnotitie Atelier Rivierzone 'Water als Kans' en de informatie uit krantenartikelen niet terug in het voorontwerp-bestemmingsplan Rivierzone. De lagere eis voor waterafvoer vergroot de mogelijkheden voor ontwikkeling van de stadsblokken. Dit komt ook niet tot uitdrukking in het voorontwerp bestemmingsplan Rivierzone. Naar onze mening behoort een veel betere benutting van deze belangrijke locatie in Arnhem tot de mogelijkheden. Aan verschillende invullingen kan worden gedacht al dan niet in combinatie met enigerlei vorm van waterberging. Wij denken aan woningbouw, recreatie/horeca/hotel of aan een uitgaanscentrum.
R		Het bestemmingsplan Rivierzone is een conserverend bestemmingsplan dat vooral bedoeld is om de beleidslijn Grote Rivieren te implementeren. Ontwikkelingen zijn in dit bestemmingsplan niet meegenomen, tenzij ze al gerealiseerd zijn. Onderzoek naar ontwikkelingsmogelijkheden heeft in dit bestemmingsplan ook niet plaatsgevonden. Wel vindt een dergelijk onderzoek plaats in het kader van het Atelier Meinerswijk/Stadsblokken. Conclusies die daaruit komen kunnen eventueel vertaald worden in een bestemmingsplanherziening.

3. Wijzigingen in het ontwerp-bestemmingsplan n.a.v. de meningen

N.a.v. inventarisatie zijn maten en afmetingen in de woonschepentabel aangepast.

Regeling toegelaten afmetingen woonschepen en bijgebouwen is aangepast.

Woonschip t.o. Klingelbeekseweg 23 op plankaart ingetekend.

De grens van het bestemmingsplan is ter hoogte van de Boterdijk op de waterkering gelegd.

De bestemming van het pand Meginhardweg 15 wordt van "Bedrijf" gewijzigd in "Wonen".

De zinsnede van artikel 1.2, lid 5 is als volgt worden aangepast: "niet meegerekend niet bebouwde overstekken en drijvende terrassen".

T.b.v het bedrijfspand De Praets 1 zal een mogelijkheid voor het realiseren van een (inpandige) dienstwoning worden opgenomen.

Lijst van insprekers

1	I. Bonne / Z.W.M.P. Degreef	Onderlangs 110	6812 CH Arnhem
2	Jan Hoopers	Klingelbeekseweg t/o 27	6812 DE Arnhem
3	Theo Verplak	Haven van Coers 17	6841 HH Arnhem
4	A.J.A. Bouman	Westervoorstedijk 93	6827 AW Arnhem
5	M.O. Claassen/ A.R. van Duinen	Haven van Coers 12	6841 HH Arnhem
6	Wim Korteweg	Rosandepolder 15	6812 DS Arnhem
7	Hilde Stroot	Oude Velperweg 36	6824 NE Arnhem
8	J. de Laat	Haven van Coers 9	6841 HH Arnhem
9	L. Bassini	Haven van Coers 6	6841 HH Arnhem
10	P.J. Barten	Meginhardweg 3	6841 HB Arnhem
11	J.H. Niemeyer	Steijnstraat 1	6814 AK Arnhem
12	C.J.C. Hensen-Stuut	Meginhardweg 33	6841 HB Arnhem
13	Jansen	Meginhardweg 19	6841 HB Arnhem
14	Richard Pouwels	Haven van Coers 10	6841 HH Arnhem
15	V.W.T. Poels	Klingelbeekseweg t/o 25	6812 DE Arnhem
16	G.M. Visscher	Meginhardweg 13	6841 HB Arnhem
17	Petra Eijkelkamp / Casper Helldörfer	Haven van Coers 13	6841 HH Arnhem
18	M.J.E. Bosman	Onderlangs 119	6812 CJ Arnhem
19	Stichting Hengelvrienden Meinerswijk	Brederode 42	6922 BM Duiven
20	Rob Zwartjes	Klingelbeekseweg t/o 23	6812 DE Arnhem
21	A. Wielhouwer Netel	Utrechtseweg 145-128	6812 AB Arnhem
22	F.W. Schulze	Onderlangs 112	6812 CH Arnhem
23	Jachtwerf van Workum	Stadsblokkenweg 1	6841 HG Arnhem
24	AKD Prinsen Van Wijmen, namens Meinerswijk B.V.	Bijster 1	4803 ES Breda
25	Klankbordgroep Natuur & Milieu	Zypendaalseweg 24 A	6814 CL Arnhem
26	Bram Otten	Haven van Coers 15	6841 HH Arnhem
27	G. Willemars	Haven van Coers 11	6841 HH Arnhem
28	Bestuur WABO	Onderlangs 108	6812 CH Arnhem
29	W. Bech	Rosandepolder 41	6812 DS Arnhem
30	A. Pol / M.W.R. De Jong	Onderlangs 128	6812 CJ Arnhem
31	A.B.W. de Ruijter	Onderlangs 118	6812 CJ Arnhem
32	Woonschepen Boterdijk	Boterdijk 25	6812 CZ Arnhem
33	R. Hilbrands	Boterdijk 13	6812 CZ Arnhem
34	F.C. Reijmers	Boterdijk 21-23	6812 CZ Arnhem
35		Boterdijk 17	
36	J. Alferink	Onderlangs 130	6812 CJ Arnhem
37	F. Mensink	Onderlangs 117	6812 CJ Arnhem
38	G. Stomphorst	De Praets 1a	6841 HD Arnhem

39	C. Netel	Richard Kolfshotenlaan 3	6821 JG Arnhem
40	T. Mintjes	Onderlangs 102	6812 CH Arnhem
41	P. Schuiling / R. Schuiling-Luchtenburg	Onderlangs 104	6812 CH Arnhem
42	H. Blik	Onderlangs 101	6812 CH Arnhem
43	Y Nijkamp	Onderlangs 107	6812 CH Arnhem
44	D. van Hoof Beemster	Rosandepolder 12	6812 DS Arnhem
45	R.R. Bierdrager	Bredasingel 110	6844 AR Arnhem
46	M. van Hoof	Rosandepolder 7	6812 DR Arnhem
47	W.L. van Es	Onderlangs 103	6812 CH Arnhem
48	J. Meun	Onderlangs 124	6812 CJ Arnhem
49	NAP, namens deze H. Sijbesma	Stadsblokkenweg 34	6841 HG Arnhem
50	Ballast Nedam	Meander 551	6825 MD Arnhem
51	J. Meuleman / A. Wind	Rosandepolder 42	6812 DS Arnhem
52	C.H.W. Peters	Postus 240	6800 AE Arnhem
53	Annemarie v. Vliet	Haven van Coers 17	6841 HH Arnhem
54	R. Vermeulen	2e Spijkerdwardsstraat 15	6828 GB Arnhem
55	Vereniging Rosande	Rosandepolder 3	6812 DR Arnhem
56	Breevast	Postbus 75427	1070 AK A'dam
57	A.J. van Niesthoven	Zoetestraat 24	2011 PR Haarlem

Bijlage 3: Artikel 10 rapport

Van:	Opmerkingen:	Reactie:
Nederlandse Spoorwegen, Regio Noordoost	Geen opmerkingen	
Rijksdienst voor de monumentenzorg	De op blz. 45 aangekondigde kaart met archeologische en monumentale waarden is niet aangetroffen. Ook de doorwerking van die kaart blijft onduidelijk, wat jammer is gelet op de ambities. De op zich goede bestemmingsdoeleinden t.a.v. cultuurhistorie, bijv. artikel 2.9, zijn ook niet gekoppeld aan een dergelijke kaart die een goed toetsingskader zou kunnen vormen. Er wordt geadviseerd het plan op dit punt aan te passen.	"De op cultuurhistorie betrekking hebbende kaart "Cultuurhistorische onderlegger" is opgenomen in de bijlagen bij de Milieuaspecten-studie Naar onze mening wordt de bescherming van cultuur-historische waarden voldoende gegarandeerd door het aanlegvergunningstelsel uit de bestemming Natuur.
Waterschap Rivierenland	Het waterschap stelt een aantal tekstuele wijzigingen voor in paragraaf 4.2 en 6.3. Het waterschap verzoekt art 2.12 aan te passen. De plangrens op het gedeelte van de dijkverlegging Bakenhof is niet juist gekozen. De grens dient op de buitenteen van de waterkering te liggen. De kaartondergrond dient geactualiseerd te worden, met name waar het de dijkverlegging Bakenhof betreft.	Tekst is aangepast Is aangepast in die zin dat uitsluitend nog bouwwerken ten behoeve van de waterkering mogen worden gebouwd. Begrenzing is aangepast. De ondergrond is geactualiseerd

Gasunie	Binnen het plangebied is een gastransportleiding van de Gasunie aanwezig. Buiten het plangebied lopen meerdere gastransportleidingen, waarvan de invloedssfeer tot binnen het plangebied reikt. De ligging van deze leidingen is niet juist op de plankaart aangegeven. Verzocht wordt dit aan te passen. Verzocht wordt de voorschriften en de plankaart uit te breiden met de bestemming "Leidingen".	Leidingtracé is aangepast aan opgave Gasunie. Voorschrift is opgenomen.
ProRail	ProRail merkt op dat per 1 januari 2005 de nieuwe Spoorwegwet van kracht is geworden. Dit is met name van belang voor de (bebouwings)grenzen bij diverse bestemmingen naast het spoor, zoals bestemmingen "Kantoren" en "Verblijfsgebied". ProRail gaat er van uit dat de aanpassing van de bestaande waterhuishouding geen consequenties heeft voor de ligging en stabiliteit van de spoorbaan, evenals voor de fundering van eventueel aanwezige kunstwerken die de spoorbaan ongelijkvloers kruisen. Er dient op grond van de nieuwe Spoorwegwet een deugdelijke afscheiding te zijn tussen het spoorwegterrein en de rest van het plangebied (hekwerk, sloot o.i.d.) Bij de uitwerking van de plannen dient rekening gehouden te worden met de artikelen 19 t/m 24 van de Spoorwegwet. O.g.v. deze artikelen is het niet toegestaan om zonder vergunning/ontheffing door of vanwege het Ministerie van Verkeer en Waterstaat o.a. bouwwerken op te richten dan wel uitgravingswerkzaamheden te verrichten nabij de spoorbaan binnen de in artikel 20 Spww vastgestelde grenzen.	Kennis genomen. Daadwerkelijke aanpassingen aan de waterhuishouding zijn feitelijke handelingen. Het bestemmingsplan zelf maakt ze onder omstandigheden alleen mogelijk, maar treedt niet in de wijze van uitvoering. Ook hier is sprake van een feitelijke handeling die mogelijk is op basis van het bestemmingsplan, maar die hierdoor niet afgedwongen kan worden. Zie het bovenstaande.
Gemeente Westervoort	Geen opmerkingen	

Hulpverlening Gelderland Midden	Om brandoverslag te voorkomen wordt geadviseerd om een ruimte van vijf meter tussen de woonboten aan te houden. Met betrekking tot de Rosandehaven, Defensiehaven, De Praets en Haven van Coers wordt geadviseerd een voor brandweervoertuigen geschikte weg tot aan de Neder-Rijn als bestemming in het plan op te nemen, zodat de toegang tot open water dat kan dienen als bluswater geborgd is. Voorts wordt geadviseerd voor dezelfde locaties de aanleg van extra toegangswegen in beginsel mogelijk te maken, door deze als zodanig te bestemmen.	Voorschrift is aangepast: minimaal 2,5 meter tussen woonschip en overstekken/terrassen levert 5 meter totaal op In de bestemming "Natuur" is een mogelijkheid opgenomen om wegen voor bestemmingsverkeer te realiseren. Brandweervoertuigen kunnen als bestemmingsverkeer worden gezien. Zie bovenstaande
------------------------------------	---	---

Gelderse Milieufederatie	De Milieufederatie is van mening dat er geen noodzaak is om de 10% toename van oppervlakte voor niet riviergebonden functies op te nemen in het bestemmingsplan. Hoe verhoudt zich dit tot de beleidslijn RvR die immers als uitgangspunt heeft om bebouwing die niet riviergebonden is juist waar mogelijk terug te dringen en/of te saneren. Is er in het plan voorzien in sanering van bebouwing om het waterbergend vermogen van de uiterwaarden te vergroten? In het plan ontbreekt een wijzigingsbepaling waarmee de mogelijkheid wordt geboden rode functies en doeleinden om te zetten in groene functies en doeleinden. Opname van deze wijzigingsbevoegdheid is gewenst. In het bestemmingsplan wordt gesproken om begroeiing van houtgewassen te verminderen. Daarbij wordt aangegeven dat het uiterwaardenlandschap gekenmerkt wordt door lage begroeiing en riet. Dit is echter niet juist. Het uiterwaardenlandschap bevatten namelijk juist de zogeheten rivierooibossen. Het streven van het zogeheten plan "Ooievaar" was er juist op gericht deze ooibossen weer een plek te bieden in de Nederlandse uiterwaarden door middel van extensivering en natuurlijk beheer. De milieufederatie is van mening dat met dit plan weer een stap teruggezet in deze strategie. Er moet gekozen worden voor sanering van bestaande bebouwing zodat ook natuurontwikkeling voldoende ruimte kan krijgen in de uiterwaarden. De milieufederatie wil graag gemotiveerd zien waarom er onderscheid is gemaakt tussen natuur en park en op welke wijze de natuurwaarden in het park beschermd worden. Hoe groot mogen speeltoestellen en zitgelegenheden bijv. maximaal zijn? Wat kan de maximale oppervlakte aan niet groene doeleinden zijn in het park, zoals wegen en paden. Op welke wijze wordt natuurvriendelijk omgegaan met de te plaatsen verlichting. De Milieufederatie ziet graag een paragraaf en voorschrift opgenomen waarin het belang van duisternis in en nabij natuurgebieden besproken wordt en op welke wijze hieraan gestalte wordt gegeven.	De beleidslijn maakt specifiek mogelijk om een eenmalige vergroting van 10% van bestaande bebouwing toe te staan. De bestaande functies worden niet op basis van het bestemmingsplan gesaneerd. Wij zien de noodzaak niet van het opnemen van een expliciete wijzigingsbevoegdheid. Hetzelfde kan worden gerealiseerd via een reguliere planherziening. In het plangebied komen ook ooibossen voor die beschermd worden via het aanlegvergunningstelsel. Op enkele plaatsen, zoals bij Bakenhof zijn weer gronden teruggegeven aan de natuur. Actieve sanering van gebouwen is echter niet aan de orde middels dit bestemmingsplan. De bestemming "Park komt niet meer in het plangebied voor. Er zijn geen expliciete maten voor de breedte van wegen opgenomen. Elke nieuwe aanleg of verbreding van bestaande wegen is echter aanlegvergunningplichtig. Het tegen gaan van lichtvervuiling is een bij uitstek beheersmatig onderwerp dat moeilijk te regelen is via het bestemmingsplan. Een daartoe strekkend voorschrift is dan ook niet opgenomen.
---------------------------------	---	--

Ministerie van Verkeer en Waterstaat	De bestemming waterstaatsdoeleinden dient overal door te lopen tot de primaire waterkering (buitenkruinlijn) respectievelijk de plangrens. Deze overlapt derhalve gedeeltelijk de bestemming "Waterkering". De plankaart en artikel 2.13 dienen hierop aangepast te worden. In de toelichting wordt gesproken over de Rivierenwet. De Rivierenwet is echter ingetrokken. De belangen van de Rivierenwet worden nu grotendeels gewaarborgd door de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken. De 10% regeling geldt eveneens ten aanzien van de inhoud van bouwwerken en gebouwen. Hieronder vallen ook woonboten. Vrijstelling op basis van het overgangsrecht kan alleen gegeven worden indien ook de inhoud met niet meer dan 10% toeneemt. Er wordt verzocht bij een aantal voorschriften de inhoud als toetsingsnorm op te nemen. De 10% regeling van de voorschriften is ook van toepassing op nutsbedrijven. Er wordt verzocht artikel 2.8 hierop aan te passen. In artikel 2.12 het woord "voorkomen" vervangen door "waarborgen". In artikel 2.3 zijn steenfabrieken opgenomen onder de bestemming "bedrijfsdoeleinden". De steenfabrieken zijn echter sinds jaren buiten werking. Er wordt verzocht de onderhavige werken conform het feitelijk gebruik te bestemmen indien mogelijk. Een andere optie is de onderhavige werken te bestemmen als "riviergebonden bedrijfsdoeleinden" waarbij de invulling met "steenfabriek" achterwege blijft. In het bestemmingsplan is een vrijstellingsbepaling opgenomen voor bouwwerken, geen gebouw zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie. Deze worden echter getoetst aan de beleidslijn volgens de "nee-tenzij" criteria. Er wordt verzocht deze niet bij de algemene vrijstellingsbepalingen op te nemen.	Dit is in opgenomen in het voorschrift bij de bestemming Waterkering. Tekst is aangepast. De Beleidlijn Grote Rivieren spreekt expliciet over een eenmalige verruiming van de oppervlakte van bestaande bebouwing. Wij zien dan ook geen reden om de 10%-regeling ook op de inhoud toe te passen. Zie bovenstaande. Is aangepast. Gebied waarin bedoelde steen-fabrieken zijn gelegen maakt geen onderdeel meer uit van plangebied. Omdat hier sprake is van een vrijstellingsmogelijkheid dienen alle belangen bij een eventueel besluit tot vrijstelling. Daaronder vallen ook de belangen van de beleidslijn grote Rivieren. Schrappen van de mogelijkheid is dan ook niet nodig
---	--	---

VROM Inspectie	Artikel 2.2 lid 2 onder d is onduidelijk geredigeerd. Beter zou zijn de zinsnede “met dien verstande dat het totale oppervlak niet groter mag zijn dan 150 m2” onder te brengen in een nieuw lid 2 onder e. De overgangsbepaling voor woonschepen (artikel 3.5) kan in strijd zijn met het gemeentelijk beleid voor woonschepen voor niet aangewezen locaties. Er wordt geadviseerd om, voordat het bestemmingsplan rechtskracht heeft, de woonboten die op te saneren locaties liggen, te wraken. Er wordt verzocht tot een specifieke bestemming over te gaan per bedrijf en op die wijze de bestaande situatie, inclusief 10% uitbreiding vast te leggen. De bedrijvenlijst is in strijd met de Beleidslijn voorzover het geen riviergebonden bedrijven betreft. De bouwvoorschriften van de bestemming Park bieden de mogelijkheid passende bouwwerken te bouwen. Geadviseerd wordt dit nader te omschrijven en aan een maximum oppervlak te binden. Er wordt geadviseerd de lichtmasten niet in de voorschriften op te nemen, mede omdat deze gronden onderdeel zijn van de ecologische hoofdstructuur.	Het artikel is aangepast. Dit is gebeurd. Dit is gebeurd. Het gebied waar de bestemming “Park” op van toepassing is, maakt geen onderdeel meer uit van het bestemmingsplan.
----------------	--	---

Waterschap Rijn en IJssel	Er wordt verzocht voor zowel de bestaande waterkeringen als de nog aan te leggen waterkeringen de keurzoneringen te hanteren. In artikel 2.12 Waterkering opnemen dat B&W, alvorens zij beslissen omtrent vergunningverlening, advies inwinnen bij de waterkeringbeheerder. Op de plankaart is de waterkering en de bijbehorende beschermingszone niet of niet geheel juist opgenomen. Er wordt verzocht dit aan te passen.	Hieraan is voldaan. Is aangepast in die zin dat uitsluitend nog bouwwerken ten behoeve van de waterkering mogen worden gebouwd. Is aangepast.
Gemeente Renkum	Waarom worden de aanwezige woonboten niet positief bestemd voor wat betreft hoogte en oppervlakte Artikel 2.2, lid 2, sub d is onduidelijk geredigeerd. Daarnaast missen de maten van de woonschepen aan de Rosandepolder 15 en 37	Voor wat betreft de oppervlakte zijn de woonboten tot maximaal 150 m² positief bestemd. De maximale hoogte is bepaald aan de hand van de stedenbouw-kundig/landschappelijke kwaliteiten van de diverse woonschepenlocaties. Redactie is aangepast. De ontbrekende maten zijn opgenomen. Voor zover ons bekend is adres Rosandepolder 37 gelegen in de gemeente Renkum.
Provincie Gelderland	Een maximummaat van bijgebouwen bij woonschepen wordt gemist. Aanduiding voor horeca in woondoeleinden ontbreekt op de plankaart Bestemming "Detailhandel motorbrandstoffen" ontbreekt op plankaart. Bunkerboten (inc. cirkels), 'drugsboot' en scheepsreparatiebedrijf zijn niet op de plankaart opgenomen. Bij de scheepswerf en een ander bedrijf bij de Nelson Mandelabrug zijn geen maximale hoogten opgenomen. De bestemming "Maatschappelijke doeleinden" voor de bunker bij de brug naar Westervoort is te ruim. De contour van het bedrijventerrein Het Broek/Kleefse Waard is niet op de plankaart opgenomen. Woonschepen worden op de plankaart aangeduid met "W-ws", echter in de voorschriften met "w-s". Grondwaterbeschermingsgebied in Arnhem Zuid is niet op de plankaart aangegeven. Aanduiding "Rc-jh" ontbreekt in legenda. "Hoogspanningsleiding-ondergronds" moet zijn "Hoogspanningsleiding-bovengronds".	Een maximummaat is opgenomen. Functie horeca is geschrapt Plankaart is aangepast. Bunkerboten worden niet als zodanig bestemd. Dit geldt eveneens voor De Boei. Voor scheepsreparatiebedrijf Misti is een adequate bestemming in het zuidelijk deel van de Nieuwe Haven opgenomen. Het gebied waar deze functies in zijn gelegen, maakt geen onderdeel meer uit van het plangebied. Voor de bunker als relict is geen aparte bestemming meer opgenomen. Plankaart en voorschriften zijn hieraan aangepast. Voorschriften en plankaart zijn op elkaar afgestemd. Daartoe strekkende bestemming is opgenomen op plankaart en in voorschriften.

	Effecten van de ontwikkelingen in de Koningspley Noord op het plangebied worden niet beschreven in toelichting. Beschrijving relatie tussen Streekplan en plangebied noodzakelijk, met name wat betreft EHS. Op de beleidskaart Ruimtelijke ontwikkeling van het Streekplan wordt Stadsblokken-Meinerswijk als kansrijk integraal project gezien. Ook is op die kaart een zoekgebied voor windmolens nabij Koningspley opgenomen. Aandacht voor parkgebied Stadsblokken in toelichting gevraagd	Plankaart is aangepast. Bestemming is aangepast. In de toelichting is passage hierover opgenomen. In de toelichting is hieraan aandacht besteed. Het gebied Stadsblokken-Meinerswijk behoort niet meer tot het plangebied. Een bestemming ten behoeve van windmolens is niet opgenomen. Parkgebied Stadsblokken behoort niet meer tot plangebied.

Bijlage 4: MilieuAspectenStudie (MAS)

(separaat bijgevoegd, hierin opgenomen cultuurhistorische waardenkaart)